

စာချ စာသင် ထေရ်အရှင်များနှင့်
ဓမ္မဒါနကုသိုလ်ရှင်များ
ဝမ်းမြောက်ဖွယ်ရာ မင်္ဂလာသတင်း

- နိုင်ငံတော်အစိုးရ ပထမပြန်စာမေးပွဲတွင် အခြေခံ သင်ရိုး ညွှန်းတမ်းပြဋ္ဌာန်းထားသော-
- ဤကျမ်းတစ်စောင်တည်းကိုပင် နေ့စဉ်စပ်စပ် ဘက်စုံလေ့လာပါလျှင် ကျမ်းတတ် (စာတတ်)တစ်ဆူဖြစ်နိုင်သော-
- ကျမ်းတတ်အကျော် ဆရာတော်အဆက်ဆက် ယနေ့တိုင်အောင် အလေးအမြတ် ကျမ်းတတ်(စာတတ်)အဖြစ် ပို့ချအပ်သော-
- အဘိဓမ္မာ ၇-ကျမ်းကို ခြုံမိန့်မိအောင် အရှင်အနုရုဒ္ဓါမထေရ်မြတ် ပြောင်မြောက်စွာ အကျဉ်းချုံး ရေးသားအပ်သည့် "အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ-သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်း"၏ အဖွင့်ဖြစ်ပြီး၊ မည်သည့် နိကာယကျမ်းနှင့်မျှမတူ 'စံ' ယူလောက်အောင် ဝါကျ အထားအသို အပို အလို မရှိ သိပ်သည်း ကျစ်လျစ်၊ အဆစ်အပိုင်းကျကျ အာစရိယဝါဒ၊ ကေစိဝါဒ၊ မိမိ၏အယူအဆပါမကျန် ပြောင်မြောက်စွာ ဖွင့်ပြအပ်သော "အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝီနီ-စေါ် နိကာယကျော်" ကျမ်းကို လုံးစေ့-ပါဌ်စေ့၊ ကျမ်းတက်၊ စာစပ်၊ အဆုံးအဖြတ်၊ ဝစနတ်-ဝိဠိဟ်၊ ထိုထိုသို့သော ယောဇနာနည်းအသီးသီး၊ အနုစုံ၊ အဖုံဖုံတို့ဖြင့် နေရင်း ဆရာတော် ရေးသားအပ်သော "နေရင်း နိကာယကျော် နိဿယ" ကျမ်းကြီးသည် ရှားရှားပါးပါး ရှာမရ ဖြစ်နေရာမှ ပိဋကတ် ဆိုက်ကြီးဖြင့် ခန့်ခန့် ညားညား ဝင့်ကြွားစွာ ထွက်ပေါ်လာပါပြီ။

ခင်ချိုထွန်းစာပေ

ဖြန့်ချိရေး

သန်းမြင့်မြင့်-ပိဋကတ်စာအုပ်ဆိုင်
အမှတ် ၃၇၊ ရွှေတိဂုံတောင်ဘက်ဈေးတော်ရုံ
ဒဂုံစာတိုက်၊ ရန်ကုန်မြို့။

သီဟိုဠ်ကျွန်း အရှင်အနုရုဒ္ဓါမထေရ်
စီရင်တော်မူအပ်သော

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟပါဌ်

ပဌာန်းလမ်းပြကျမ်းနှင့်
အဘိဓမ္မာဆိုင်ရာလင်္ကာများပါရှိသည်။

သန်းမြင့်မြင့် ပိဋကတ်စာအုပ်ဆိုင်

အမှတ်(၃၇) ရွှေတိဂုံဘုရားတောင်ဘက် ဈေးတော်ရုံ
ဒဂုံစာတိုက်၊ ရန်ကုန်မြို့။

သီဟိုဠ်ကျွန်း အရှင်အနုရုဒ္ဓါမထေရ်
စီရင်တော်မူအပ်သော

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟပါဌ်

ပဋ္ဌာန်းလမ်းပြကျမ်းနှင့်
အဘိဓမ္မာဆိုင်ရာလင်္ကာများပါရှိသည်။

သန်းမြင့်မြင့် ပိဋကတ်စာအုပ်ဆိုင်

အမှတ်(၃၇) ရွှေတိဂုံဘုရားတောင်ဘက် ဈေးတော်ရုံ
ဒဂုံစာတိုက်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ်
၃၂၀၆၆၅၀၆၀၉

မျက်နှာပိုးခွင့်ပြုချက်အမှတ်
၃၂၀၆၃၀၀၆၁၀

ပုံနှိပ်ခြင်း
ပထမအကြိမ်

အုပ်စု - ၅၀၀၀

တန်ဖိုး -

ပုံနှိပ်ပြီးသည့်လ
၂၀၀၅-ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ

မျက်နှာပိုးနှင့်အတွင်းပုံနှိပ်သူ
ဦးသိန်းထွန်း (၀၄၇၂၂)
သိန်းထွန်းအောင်ဆက်

၅၀/၅၂၊ ဒဂုံသီရိလင်း၊ ကျောက်မြောင်း၊ တာမွေမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ထုတ်ဝေသူ
ဦးကျော်ဟင်း
ယုံကြည်ချက်စာပေ
အမှတ် (၁၁၁)၊ ၃၃-လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

မြန်ချီစာရး
ကိုအောင်ဝင်း + မအေးမြင့်
သန်းမြင့်မြင့် - ပိဋကတ်စာအုပ်ဆိုင်
အမှတ် (၃၇)၊ ရွှေတိဂုံတောင်ဘက်ဈေးတော်ရုံ၊ ဒဂုံစာတိုက်၊ ရန်ကုန်မြို့။
ဖုန်း - ၃၇၃၅၁၁ (လှိုင်းခွဲ - ၁၇၅)

နိဒါန်း

ဘုရားရှင် ဟောကြားထားတော်မူခဲ့သော ဒေသနာတော်များကို ပိဋကအားဖြင့် ခွဲခြားလျှင် သုတ္တန္တပိဋက၊ ဝိနယ ပိဋက၊ အဘိဓမ္မ ပိဋကဟု သုံးမျိုးရှိသည်။ အဘိဓမ္မပိဋကတွင် ဓမ္မသင်္ဂဏီ၊ ဝိဘင်း၊ ဓာတုကထာ၊ ပုဂ္ဂလပညတ်၊ ကထာဝတ္ထု၊ ယမိုက်၊ ပဋ္ဌာန်းဟူ၍ ခုနစ်ကျမ်းရှိသည်။ အဘိဓမ္မပိဋက၌ ဟောကြားခဲ့သော တရားများကို တိုကျဉ်းလိုရင်း သိရှိနားလည်စေရန် အကျဉ်းဆုံး၊ အရှင်းဆုံးနှင့် လိုရင်းကို အထိမိ အသိရှိနိုင်ဆုံး စီရင်ထားသော ကျမ်းမှာ ဤအဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ အဋ္ဌကထာခေါ် သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်းပင် ဖြစ်သည်။

အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်သည် လေးနက်၏။ ကျယ်ဝန်း၏။ ဤဒေသနာတော်ကို တာဝတိံသာ၌ မယ်တော်ဖြစ်ခဲ့ဖူးသော သန္တုသီတနတ်သားကို အကြီးအမှူးပြု၍ တစ်သောင်းသော စကြဝဠာတိုက်မှ တညီတညွတ်တည်း စည်းဝေးလာကုန်သော နတ်ဗြဟ္မာများအား ဟောကြား ခဲ့၏။ ယခု သင်ယူပို့ချနေရသော အဘိဓမ္မာသည် ဘုရားရှင်က အရှင်သာရိပုတ္တရာအား ဟောပြု၍ အရှင်သာရိပုတ္တရာက တစ်ဆင့် လင်းနီဘဝ၌ အဘိဓမ္မာအထုံရခဲ့သော တပည့်ရဟန်း ၅၀၀ အား မကျဉ်းမကျယ် ပို့ချအပ်သော ဒေသနာတော်ဖြစ်၏။

ဤ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟအဋ္ဌကထာကို အရှင်အနုရုဒ္ဓါမထေရ် ရေးသားစီရင်တော် မူခဲ့သည်။ ထိုဆရာတော်သည် အခြားသော ပရမတ္ထ ဝိနိစ္ဆယနှင့် နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒ ကျမ်းတို့ကိုလည်း ရေးသား စီရင်တော်မူခဲ့သေးသည်။

သေဋ္ဌေ ကိဉ္စိပုရေ ရဋ္ဌေ၊ ကာဝီရ နဂရေ ဝရေ၊

ကုလေ သဉ္ဇာတဘူတေန၊ ဗဟုသုတေန ဉာဏိနာ။

အရှင်အနုရုဒ္ဓါမထေရ် ရေးသားစီရင်တော်မူခဲ့သော ပရမတ္ထ ဝိနိစ္ဆယကျမ်းလာ ဤဂါထာအရ ကျမ်းပြုအရှင်သည် ကိဉ္စိတိုင်း၊ ကာဝီရမြို့တွင် ဖွားရာဇာတိ ရှိခဲ့သည်ဟု သိရသည်။ ကိဉ္စိတိုင်းကား အိန္ဒိယတောင်ပိုင်း၊ မဒရပ်နယ်၌ရှိသည်။ အိန္ဒိယတောင်ပိုင်း အစွန်းနှင့် သီဟိုဠ်ကျွန်းမြောက်ပိုင်း အစွန်းတို့မှာ နီးကပ်စွာ တည်ရှိကြသဖြင့် အိန္ဒိယတောင်ပိုင်းသား ရဟန်းတော်အချို့သည် အကြောင်းအမျိုးမျိုး တို့ကြောင့် ထိုအချိန်က သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ ကြွတော်မူကာ သာသနာကို ချီးမြှင့်ခဲ့ကြသည်။ ဤကျမ်းငယ်ကို ရေးသားစီရင်တော်မူချိန်တွင် အရှင်အနုရုဒ္ဓါသည် သီဟိုဠ်ကျွန်း အနုရာဓမြို့ မူလသောမ ကျောင်းတော် တွင် သီတင်းသုံးတော်မူနေခိုက်ဖြစ်သည်။

ဤကျမ်းကို ပုံနှိပ်ရာ၌ သတိကြီးစွာထားပြီး မူအမျိုးမျိုးနှင့် တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးကာ ပုံနှိပ်ထားပါသည်။ အကြိမ်ကြိမ်လည်း ဖတ်ရှု ပြင်ဆင်ထားပါသည်။ မတူကွဲပြားသော ပါဠိအချို့ကို အောက်ခြေ၌ မူကွဲအဖြစ် အညွှန်းသင်္ကေတဖြင့် ထည့်သွင်း ဖော်ပြထားသည်။

နောက်ဆက်တွဲအဖြစ် ဆရာအစဉ်အဆက်တို့ အသုံးပြုခဲ့ ကြသော အဘိဓမ္မာ အထောက်အကူပြု ပဋ္ဌာန်းလမ်းပြနှင့် သင်္ဂြိုဟ်သရုပ် အာဂုံဆောင် လင်္ကာများ၊ ဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်၏ သင်္ဂဟလင်္ကာများ၊ ဘုံပုဂ္ဂိုလ်ရ သံပေါက်၊ သတ္တာဝါသ ဘုံကိုးဝ သံပေါက်၊ ပုဂ္ဂိုလ်စိတ်ရ သံပေါက်၊ ငရဲကြီးရှစ်ထပ်လင်္ကာ စသည်များကို ဖော်ပြထားပါသည်။

ဦးအောင်ညွန့် (ဓမ္မာစရိယ)

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ပဏာမနှင့် ပဋိညာဉ်
ပရမတ္ထတရား ၄-ပါး

၁
၁

၁-စိတ်ပိုင်း

အကုသိုလ်စိတ် ၁၂-ပါး
အဟိတ်စိတ် ၁၈-ပါး
ကာမာဝစရသောဘဏစိတ် ၂၄-ပါး
ရူပါဝစရစိတ် ၁၅-ပါး
အရူပါဝစရစိတ် ၁၂-ပါး
လောကုတ္တရာစိတ် အကျဉ်း ၈-ပါး
စိတ်အကျဉ်း ၈၉-ပါး
စိတ်အကျယ် ၁၂၁-ပါး
လောကုတ္တရာစိတ်အကျယ် ၄၀

၂
၄
၆
၉
၁၁
၁၃
၁၅
၁၆
၁၆

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၂-စေတသိက်ပိုင်း

အညုလမန်းစေတသိက် ၁၃-ပါး	၁၉
အကုသိုလ်စေတသိက် ၁၄-ပါး	၂၀
သောဘနစေတသိက် ၂၅-ပါး	၂၀
သမ္ပယောဂနည်း ၁၆-ပါး	၂၂
သင်္ဂဟနည်း ၃၃-ပါး	၂၈

၃-ပကိဏ်းပိုင်း

ဝေဒနာသင်္ဂဟ	၃၉
ဟေတုသင်္ဂဟ	၄၁
ကိစ္စသင်္ဂဟ	၄၃
ဒွါရသင်္ဂဟ	၄၆
အာလမ္ပဏသင်္ဂဟ	၄၉
ဝတ္ထုသင်္ဂဟ	၅၂

၄-ဝိထိပိုင်း

ပဉ္စဒွါရဝိထိ	၅၇
မနောဒွါရကာမဇောဝါရ	၆၁
မနောဒွါရအပ္ပနာဇောဝါရ	၆၂
တဒါရမ္ပဏနိယမ	၆၄
ဇေနနိယမ	၆၆

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၅-ဝိထိမုတ်ပိုင်း

ဘူမိစတုက္က	၇၂
ပဋိသန္ဓိစတုက္က	၇၅
ကမ္မစတုက္က	၈၁
စုတိပဋိသန္ဓိက္ကမ	၈၉

၆-ရုပ်ပိုင်း

ရူပသမုဒ္ဓေသ	၉၅
ရူပဝိဘာဂ	၉၉
ရူပသမုဋ္ဌာနနယ	၁၀၂
ရူပကလာပ	၁၀၅
ရူပပဝတ္တိက္ကမ	၁၀၈

၇-သမုစ္ဆည်းပိုင်း

အကုသလသင်္ဂဟ	၁၁၅
မိဿကသင်္ဂဟ	၁၁၉
ဗောဓိပက္ခိယသင်္ဂဟ	၁၂၃
သဗ္ဗသင်္ဂဟ	၁၂၆

၈-ပစ္စည်းပိုင်း

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နည်း	၁၃၁
ပဋ္ဌာန်းနည်း	၁၃၄

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ပစ္စည်းအကျဉ်းချုပ်	၁၄၁
ပညတ်အပြား	၁၄၂

၉-ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း

သမထကမ္မဋ္ဌာန်းနည်း	၁၄၆
ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းနည်း	၁၅၆
ပဋ္ဌာန်းလမ်းပြကျမ်းလာ	
ပဋ္ဌာန်းလေ့လာသင်ကြားနည်းများ	၁၇၃
ဦးဉာဏ်ဝင်း (ပါဠိပါရဂူ၊ စာချဆရာကြီး)၏	
သင်္ဂြိုဟ်သရုပ်အာဂုံဆောင် လင်္ကာများ	၂၀၀
ဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်၏ သင်္ဂဟလင်္ကာများ	၂၀၃

မာတိကာပြီး၏

၁-စိတ်ပိုင်း

ဘုံစိတ်အပြား ၄-ပါး

- ၃။ တတ္ထ စိတ္တံ တာဝ စတုပ္ပိဓံ ဟောတိ
ကာမာဝစရံ၊ ရူပါဝစရံ၊ အရူပါဝစရံ၊
လောကုတ္တရဉ္စေတိ^၂။

အကုသိုလ်စိတ် ၁၂ ပါး

လောဘမူစိတ် ၈ပါး

- ၄။ တတ္ထ ကတမံ ကာမာဝစရံ?—
‘သောမနဿသဟဂတံ ဒိဋ္ဌိဂတ သမ္ပယုတ္တံ
အသင်္ခါရိက မေကံ၊ သသင်္ခါရိက မေကံ၊
သောမနဿသဟဂတံ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ္တံ
အသင်္ခါရိက မေကံ၊ သသင်္ခါရိက မေကံ၊
ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ္တံ
အသင်္ခါရိကမေကံ၊ သသင်္ခါရိက မေကံ
ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ္တံ
အသင်္ခါရိက မေကံ၊ သသင်္ခါရိက မေကန္တိ
ဣမာနိ အဋ္ဌပိ လောဘသဟဂတ-
စိတ္တာနိ နာမ။

၁။ အဘိ ၁-၁၂၊ ၂၅၃-၄။

၂။ အဘိ ၁-၅၊ ၂၂၀။

၃။ အဘိ ၁-၉၀။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ ၂-၈၄။

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

ပဏာမနှင့် ပဋိညာဉ်

၁။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မတုလံ၊
သ သဒ္ဓမ္မ ဂဏုတ္တမံ။
အဘိဝါဒိယ ဘာသိသံ၊
အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟံ။

ပရမတ္ထတရား ၄ ပါး

၂။ တတ္ထ ဝုတ္တာ ဘိဓမ္မတ္တာ၊
စတုဓာ ပရမတ္ထတော။
စိတ္တံ^၁၊ စေတသိက္ခံ^၂၊ ရူပံ^၃၊
နိဗ္ဗာနံ^၄ မိတိ သဗ္ဗထာ။

၁။ အဘိ ၁-၉၊ ၂၃၈။

၂။ အဘိ ၁-၅၊ ၁၄၅။

၃။ အဘိ ၁-၄။ ၂၇၇။

၁-စိတ်ပိုင်း

၃

ဒေါသမူစိတ် ၂ ပါး

- ၅။ ခဒေါမနဿသဟဂတံ ပဋိဃသမ္ပယုတ္တံ
အသင်္ခါရိက မေကံ၊ သသင်္ခါရိက မေကန္တိ
ဣမာနိ ဒွေပိ ပဋိဃ သမ္ပယုတ္တ စိတ္တာနိ နာမ။

မောဟမူစိတ် ၂ ပါး

- ၆။ ၂ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ္တ
မေကံ၊
ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဥဒ္ဓစ္စသမ္ပယုတ္တ မေကန္တိ
ဣမာနိ ဒွေပိ မောမူဟစိတ္တာနိ နာမ။

နိဂုံး

- ၇။ ဣစ္စေဝံ သဗ္ဗထာပိ ဒွါဒသာကုသလ-
စိတ္တာနိ သမတ္တာနိ။

သင်္ဂဟဂါထာ

- ၈။ အဋ္ဌဓာ လောဘမူလာနိ၊
ဒေါသမူလာနိ စ ဒွိဓာ။
မောဟမူလာနိ စ ဒွေတိ၊
ဒွါဒသာကုသလာ သိယံ။

၄

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

အဟိတ်စိတ် ၁၈ ပါး

အကုသလဝိပါက်စိတ် ၇ ပါး

- ၉။ ဥပေက္ခာသဟဂတံ စက္ခုဝိညာဏံ၊
 တထာ သောတဝိညာဏံ၊
 ဃာနဝိညာဏံ၊
 ဇိဝှိဝိညာဏံ၊
 ဒုက္ခသဟဂတံ ကာယဝိညာဏံ၊
 ဥပေက္ခာသဟဂတံ သမ္ပဋိစ္ဆနစိတ္တံ၊
 ဥပေက္ခာသဟဂတံ သန္တိရဏ-
 စိတ္တဉ္စေတိ
 ဣမာနိ သတ္တပိ အကုသလဝိပါက-
 စိတ္တာနိ နာမ။

အဟိတ် ကုသလ ဝိပါက်စိတ် ၈ ပါး

- ၁၀။ ဥပေက္ခာသဟဂတံ ကုသလဝိပါကံ
 စက္ခုဝိညာဏံ၊
 တထာ သောတဝိညာဏံ၊
 ဃာနဝိညာဏံ၊
 ဇိဝှိဝိညာဏံ၊
 သုခသဟဂတံ ကာယဝိညာဏံ၊

၁-စိတ်ပိုင်း

၅

ဥပေက္ခာသဟဂတံ သမ္ပဋိစ္စနစိတ္တံ၊ သောမန-
ဿသဟဂတံ သန္တိရဏစိတ္တံ၊ ဥပေက္ခာ
သဟဂတံ သန္တိရဏစိတ္တဉ္စေတိ ဣမာနိ
အဋ္ဌပိ ကုသလဝိပါကာဟေတုကစိတ္တာနိ
နာမ။

အဟိတ်ကိရိယာစိတ် ၃ ပါး

၁၁။ ဥပေက္ခာသဟဂတံ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇနစိတ္တံ၊
တထာ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနစိတ္တံ၊
သောမနဿသဟဂတံ ဟသိတုပ္ပါဒ-
စိတ္တဉ္စေတိ
ဣမာနိ တိဏိပိ အဟေတုက ကိရိယ
စိတ္တာနိ နာမ။

နိဂုံး

၁၂။ ဣစ္စေဝံ သဗ္ဗထာပိ^၂ အဋ္ဌာရသာဟေတုက
စိတ္တာနိ သမတ္တာနိ။

သင်္ဂဟဂါထာ

၁၃။ သတ္တာကုသလပါကာနိ၊
ပုညပါကာနိ အဋ္ဌဓာ။
ကြိယစိတ္တာနိ တိဏိတိ၊
^၂အဋ္ဌာရသ အဟေတုကာ။

၆

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

သောဘနနိတ် ၅၉-၉၁

၁၄။ ပါပါဟေတုကမုတ္တာနိ၊
 သောဘနနိတိ ဝုစ္စရေ။
 ဧကေနသဌိ စိတ္တာနိ၊
 အထေက နဝတိပိ ဝါ။

ကာမာဝစရသောဘနနိတ် ၂၄ ပါး

မဟာကုသိုလ်နိတ် ၈ ပါး

၁၅။ ိသောမနဿသဟဂတံ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ
 အသင်္ခါရိက မေကံ၊ သသင်္ခါရိက မေကံ၊
 သောမနဿသဟဂတံ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တံ
 အသင်္ခါရိက မေကံ၊ သသင်္ခါရိက မေကံ၊
 ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ
 အသင်္ခါရိက မေကံ၊ သသင်္ခါရိက မေကံ၊
 ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တံ
 အသင်္ခါရိက မေကံ၊ သသင်္ခါရိက မေကန္တိ
 ဣမာနိ အဋ္ဌပိ ကာမာဝစရကုသလ စိတ္တာနိ
 နာမ။

၁-စိတ်ပိုင်း

၇

မဟာဝိပါကံစိတ် ၈ ပါး

- ၁၆။ ^၁သောမနဿသဟဂတံ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ
 အသင်္ခါရိက မေကံ၊ သသင်္ခါရိက မေကံ၊
 သောမနဿသဟဂတံ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တံ
 အသင်္ခါရိက မေကံ၊ သသင်္ခါရိက မေကံ၊
 ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ
 အသင်္ခါရိက မေကံ၊ သသင်္ခါရိက မေကံ၊
 ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တံ
 အသင်္ခါရိက မေကံ၊ သသင်္ခါရိက မေကန္တိ
 ဣမာနိ အဋ္ဌပိ သဟေတုကကာမာဝစရ-
 ဝိပါကစိတ္တာနိ နာမ။

မဟာကိရိယာစိတ် ၈ ပါး

- ၁၇။ ^၂သောမနဿသဟဂတံ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ
 အသင်္ခါရိက မေကံ၊ သသင်္ခါရိက မေကံ၊
 သောမနဿသဟဂတံ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တံ
 အသင်္ခါရိက မေကံ၊ သသင်္ခါရိက မေကံ၊
 ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ
 အသင်္ခါရိက မေကံ၊ သသင်္ခါရိက မေကံ၊
 ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တံ
 အသင်္ခါရိက မေကံ၊ သသင်္ခါရိက မေကန္တိ

၈

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

ဣမာနိ အဋ္ဌပိ သဟေတုကကာမာဝစရ-
ကိရိယစိတ္တာနိ နာမ။

နိဂုံး

၁၈။ ဣစ္ဆေဝံ သဗ္ဗထာပိ စတုဝီသတိ သဟေ-
တုက ကာမာဝစရ ကုသလ ဝိပါက
ကိရိယစိတ္တာနိ သမတ္တာနိ။

သင်္ဂဟဂါထာ

၁၉။ ဝေဒနာ ဉာဏ သင်္ခါရ-
ဘေဒေန စတုဝီသတိ။
သဟေတု ကာမာဝစရ-
ပုညပါကကြိယာ မတာ။

ကာမာဝစရစိတ်ပေါင်း ၅၄ ပါး သင်္ဂဟဂါထာ

၂၀။ ိကာမေ တေဝီသ ပါကာနိ၊
ပုညာပုံညာနိ ဝီသတိ။
ဧကာဒသ ကြိယာ စေတိ၊
စတုပညာသ သဗ္ဗထာ။

၁-စိတ်ပိုင်း

၉

ရူပါဝစရ စိတ် ၁၅ ပါး

ကုသိုလ်စိတ် ၅ ပါး

- ၂၁။ ဝိတက္က ဝိစာရ ပီတိ သုခေ ကဂ္ဂတာ-
 သဟိတံ ပဌမဇ္ဈာနကုသလစိတ္တံ၊
 ဝိစာရ ပီတိ သုခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ
 ဒုတိယဇ္ဈာနကုသလစိတ္တံ၊
 ပီတိ သုခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ တတိယဇ္ဈာန-
 ကုသလစိတ္တံ၊
 သုခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ စတုတ္ထဇ္ဈာန-
 ကုသလစိတ္တံ၊
 ဥပေက္ခေကဂ္ဂတာ သဟိတံ ပဉ္စမဇ္ဈာန-
 ကုသလစိတ္တဉ္စေတိ
 ဣမာနိ ပဉ္စပိ ရူပါဝစရ ကုသလစိတ္တာနိ
 နာမ။

ဝိပါကဦး ၅ ပါး

- ၂၂။ ဝိတက္က ဝိစာရ ပီတိ သုခေ ကဂ္ဂတာ-
 သဟိတံ ပဌမဇ္ဈာနဝိပါကစိတ္တံ၊
 ဝိစာရ ပီတိ သုခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ
 ဒုတိယဇ္ဈာန ဝိပါကစိတ္တံ၊

2
A

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

ပီတိ သုခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ တတိယဇ္ဈာန-
 ဝိပါကစိတ္တံ၊
 သုခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ စတုတ္ထဇ္ဈာန-
 ဝိပါကစိတ္တံ၊
 ဥပက္ခေကဂ္ဂတာ သဟိတံ ပဉ္စမဇ္ဈာန-
 ဝိပါကစိတ္တဉ္စေတိ
 ဣမာနိ ပဉ္စပိ ရူပါဝစရဝိပါကစိတ္တာနိ နာမ။

ကိရိယာစိတ် ၅ ပါး

၂၃။ ဝိတက္က ဝိစာရ ပီတိ သုခေ ကဂ္ဂတာ-
 သဟိတံ ပဌမဇ္ဈာနကိရိယစိတ္တံ၊
 ဝိစာရ ပီတိ သုခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ
 ဒုတိယဇ္ဈာနကိရိယစိတ္တံ၊
 ပီတိ သုခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ တတိယဇ္ဈာန
 ကိရိယစိတ္တံ၊
 သုခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ စတုတ္ထဇ္ဈာန-
 ကိရိယစိတ္တံ၊

၁-စိတ်ပိုင်း

၁၁

ဥပေက္ခေကဂ္ဂတာ သဟိတံ ပဉ္စမဇ္ဈာန-
ကိရိယစိတ္တဉ္စေတိ
ဣမာနိ ပဉ္စပိ ရူပါဝစရ ကိရိယ စိတ္တာနိ
နာမ။

နိဂုံး

၂၄။ ဣစ္ဆေဝံ သဗ္ဗထာပိ ပန္နရသ ရူပါဝစရ-
ကုသလ ဝိပါက ကိရိယ စိတ္တာနိ
သမတ္တာနိ။

သင်္ဂဟဂါထာ

၂၅။ ပဉ္စဓာ ဈာနဘောဒေန၊
ရူပါဝစရမာနသံ။
ပုညပါကကြိယာ ဘောဒါ၊
တံ ပဉ္စဒသဓာ ဘဝေ။

အရူပါဝစရစိတ် ၁၂ ပါး

အကုသိုလ်စိတ် ၄ ပါး

၂၆။ အာကာသာနဉ္စာယတန ကုသလစိတ္တံ၊
ဝိညာဏဉ္စာယတန ကုသလစိတ္တံ၊
အာကိဉ္စာယတန ကုသလစိတ္တံ၊

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

နေဝသညာ နာသညာ ယတန ကုသလ
စိတ္တဉ္ဇေတိ။

ဣမာနိ စတ္တာရိပိ အရူပါဝစရကုသလ-
စိတ္တာနိ နာမ။

ဝိပါကစိတ် ၄ ပါး

၂၇။ ခာကာသာနဉ္စာယတန ဝိပါကစိတ္တံ၊
ဝိညာဏဉ္စာယတန ဝိပါကစိတ္တံ၊
အာကိဉ္စညာယတန ဝိပါကစိတ္တံ၊
နေဝသညာ နာသညာ ယတန ဝိပါက
စိတ္တဉ္ဇေတိ။
ဣမာနိ စတ္တာရိပိ အရူပါဝစရ ဝိပါက-
စိတ္တာနိ နာမ။

ကိရိယာစိတ် ၄ ပါး

၂၈။ ခာကာသာနဉ္စာယတန ကိရိယစိတ္တံ၊
ဝိညာဏဉ္စာယတန ကိရိယစိတ္တံ၊
အာကိဉ္စညာယတန ကိရိယစိတ္တံ၊
နေဝသညာ နာသညာယတန ကိရိယ-
စိတ္တဉ္ဇေတိ။

၁-စိတ်ပိုင်း

၁၃

ဣမာနိ စတ္တာရိပိ အရူပါဝစရ ကိရိယ
စိတ္တာနိ နာမ။

နိဂုံး

၂၉။ ဣစ္ဆေဝံ သဗ္ဗထာပိ ဒွါဒသ အရူပါဝစရ-
ကုသလ ဝိပါက ကိရိယ စိတ္တာနိ သမတ္တာနိ။

သင်္ဂဟဂါထာ

၃၀။ အာလမ္ဗဏပုဘောဒေန၊
စတုဓာ ရူပ မာနသံ။
ပုညပါကကြိယာ ဘောဒါ၊
ပုန ဒွါဒသဓာ ဌိတံ။

လောကုတ္တရာစိတ် အကျဉ်း ၈ ပါး

မင်္ဂစိတ် ၄ ပါး

၃၁။ ိသောတာပတ္တိ မဂ္ဂစိတ္တံ၊
သကဒါဂါမိ မဂ္ဂစိတ္တံ၊
အနာဂါမိ မဂ္ဂစိတ္တံ၊
အရဟတ္တ မဂ္ဂစိတ္တဉ္ဇေတိ

၁၄

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

ဣမာနိ စတ္တာရိပိ လောကုတ္တရကုသလ-
စိတ္တာနိ နာမ။

ဖိုလ်စိတ် ၄ ပါး

၃၂။ ိသောတာပတ္တိ ဖလစိတ္တံ၊
သကဒါဂါမိ ဖလစိတ္တံ၊
အနာဂါမိ ဖလစိတ္တံ၊
အရဟတ္တ ဖလစိတ္တဉ္စေတိ
ဣမာနိ စတ္တာရိပိ လောကုတ္တရ ဝိပါက-
စိတ္တာနိ နာမ။

နိဂုံး

၃၃။ ဣစ္ဆေဝံ သဗ္ဗထာပိ အဋ္ဌ လောကုတ္တရ-
ကုသလ ဝိပါက စိတ္တာနိ သမတ္တာနိ။

သင်္ဂဟဂါထာ

၃၄။ စတုမဂ္ဂပ္ပဘောဒေန၊
စတုဓာ ကုသလံ တထာ။
ပါကံ တဿ ဖလတ္တာတိ၊
အဋ္ဌဓာ နုတ္တရံ မတံ။

၁-စိတ်ပိုင်း

၁၅

စိတ်အကျဉ်း ၈၉ ပါး

ဇာတ်အားဖြင့် ရေတွက်ခြင်း

၃၅။ ဒွါဒသာကုသလာနေဝံ၊
ကုသလာနေကဝီသတိ။
ဆတ္တိံသေဝ ဝိပါကာနိ၊
ကြိယစိတ္တာနိ ဝီသတိ။

ဘုံအားဖြင့် ရေတွက်ခြင်း

၃၆။ စတုပညာသမာ ကာမေ၊
ရူပေ ပန္နရသီရယေ။
စိတ္တာနိ ဒွါဒသာရူပေ၊
အဋ္ဌဓာနုတ္တရေ တထာ။

နိဂုံး

၃၇။ ဣတ္ထမေက္ကန နုတတိ-
ပဘောဒံ ပန မာနသံ။
ဧကဝီသသတံ ဝါထ၊
ဝိဘန္တိ ဝိစက္ခဏာ။

၁၆

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

စိတ်အကျယ် ၁၂၁ ပါး

၃၈။ ကထမေက္ခနနုဂတိဝိဝံ စိတ္တံ ကေဝိသ-
သတံ ဟောတိ ?

လောကုတ္တရာစိတ် အကျယ် ၄၀

သောတာပတ္တိမဂ်စိတ် ၅ ပါး

ဝိတက္က ဝိစာရ ပီတိ သုခေ ကဂ္ဂတာသဟိတံ
ပဌမဇ္ဈာန သောတာပတ္တိ မဂ္ဂစိတ္တံ၊
ဝိစာရ ပီတိ သုခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ
ဒုတိယဇ္ဈာနသောတာပတ္တိ မဂ္ဂစိတ္တံ၊
ပီတိ သုခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ တတိယဇ္ဈာန
သောတာပတ္တိ မဂ္ဂစိတ္တံ၊
သုခေ ကဂ္ဂတာ သဟိတံ စတုတ္ထဇ္ဈာန
သောတာပတ္တိ မဂ္ဂစိတ္တံ၊
ဥပေက္ခေ ကဂ္ဂတာသဟိတံ ပဉ္စမဇ္ဈာန
သောတာပတ္တိ မဂ္ဂစိတ္တဉ္စေတိ
ဣမာနိ ပဉ္စပိ သောတာပတ္တိမဂ္ဂစိတ္တာနိ
နာမ။

အထက်မဂ်စိတ် ၁၅ ပါးနှင့် ဖိုလ်စိတ် ၂၀

၃၉။ ဘာသာ သကဒါဂါမိမဂ္ဂ အနာဂါမိမဂ္ဂ
အရဟတ္တမဂ္ဂစိတ္တဉ္စေတိ သမဝီသတိ မဂ္ဂ
စိတ္တာနိ။

၄၀။ တထာ ဖလစိတ္တာနိ စေတိ သမစတ္တာ-
လီသ လောကုတ္တရစိတ္တာနိ ဘဝန္တိတိ။

သင်္ဂဟဂါထာ

၄၁။ ၊ဈာနင်္ဂယောဂဘောဒေန၊
ကတွေ ကေကံ တု ပဉ္စဓာ။
ဝုစ္စတာ နုတ္တရံ စိတ္တံ၊
စတ္တာလီသ ဝိဇ္ဇိစ။

လောကီလောကုတ္တရာ ဈာန်စိတ်အပေါင်း

၄၂။ ယထာ စ ရူပါဝစရံ၊
ဂယုတာ နုတ္တရံ တထာ။
ပဌမာဒိဇ္ဈာနဘောဒေ၊
အာရပ္ပဉ္စာပိ ပဉ္စမေ။

၁၈

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

ဧကောဒသ ဝိဓံ တသ္မာ၊
ပဌမာဒိက မိရိတံ။
ဈာန မေကေက မန္တေ တု၊
တေဝီသတိ ဝိဓံ ဘဝေ။

ကုသိုလ်နှင့် ဝိပါက်အကျယ်

၄၃။ သတ္တတိသ ဝိဓံ ပုည၊
ဒွိပညာသ ဝိဓံ တထာ။
ပါက မိစ္ဆာဟု စိတ္တာနိ၊
ဧကဝီသသတံ ဗုဓာ။

ဣဒိ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟေ စိတ္တသင်္ဂဟ
ဝိဘာဂေါနာမ ပဌမော
ပရိစ္ဆေဒေါ။

စိတ်ပိုင်း ပြီး၏။

၂-စေတသိက်ပိုင်း

စေတသိက်လက္ခဏာ ၄ ပါး

- ၁။ ဧကုပ္ပါဒ နိရောဓာ စ၊
ဧကာလမ္မဏ ဝတ္ထုကာ။
စေတောယုတ္တာ ဒွိပညာသာ၊
ဓမ္မော စေတသိကာ မတာ။

အညသမာန် စေတသိက် ၁၃ ပါး

သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏ စေတသိက် ၇ ပါး

၂။ ကထံ?-

ဖဿော၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ စေတနာ၊
ဧကဂ္ဂတာ၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ မနသိကာရော
စေတိ သတ္တိမေ စေတသိကာ သဗ္ဗစိတ္တ-
သာဓာရဏာ နာမ။

ပကိဏ်း စေတသိက် ၆ ပါး

- ၃။ ဝိတက္ခော၊ ဝိစာရော၊ အဓိမောက္ခော၊ ဝီရိယံ၊
ပီတိ၊ ဆန္ဒော စာတိ ဆ ဣမေ စေတသိကာ
ပကိဏ္ဏကာ နာမ။

၄။ ဧဝမေတေ တေရသ စေတသိကာ
အညသမာနာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အကုသိုလ် စေတသိက် ၁၄ ပါး

၅။ ၁ မောဟော၊ အဟိရိကံ၊ အနောတ္တပ္ပံ၊ ဥဒ္ဓစ္စံ၊
လောဘော၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မာနော၊ ဒေါသော၊
ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယံ၊ ကုက္ကုစ္စံ၊ ထိနံ၊ မိဒ္ဓံ၊
ဝိစိကိစ္ဆာ စေတိ စုဒ္ဓသိမေ စေတသိကာ
အကုသလာ နာမ။

သောဘနစေတသိက် ၂၅ ပါး

သောဘန သာဓာရဏ စေတသိက် ၁၉ ပါး

၆။ ၁ သဒ္ဓါ၊ သတိ၊ ဟိရီ၊ ဩတ္တပ္ပံ၊ အလောဘော၊
အဒေါသော၊ တတြမဇ္ဈတ္တတာ ကာယ-
ပ္ပဿဒ္ဓိ၊ စိတ္တပ္ပဿဒ္ဓိ၊ ကာယလဟုတာ၊
စိတ္တလဟုတာ၊ ကာယမုဒုတာ၊ စိတ္တမုဒုတာ၊
ကာယကမ္မညတာ၊ စိတ္တကမ္မညတာ၊ ကာယ
ပါဂုညတာ၊ စိတ္တပါဂုညတာ၊ ကာယု
ဇုကတာ၊ စိတ္တုဇုကတာ စေတိ ဧကေနဝိ

၂-စေတသိက်ပိုင်း

၂၁

သတိမေ စေတသိကာ သောဘနုသာဓာရဏာ
နာမ။

ဝိရတိ စေတသိက် ၃ ပါး

၇။ ဝိသမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တော၊ သမ္မာ-
အာဇီဝေါ စေတိ တိသော ဝိရတိယော
နာမ။

အပ္ပမညာစေတသိက် ၂ ပါးနှင့် ပညိန္ဒြေစေတသိက်

၈။ ၊ကရဏာ၊ မုဒိတာ အပ္ပမညာယော နာမာတိ
သဗ္ဗထာပိ ပညိန္ဒြေယေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စဝိသတိမေ
စေတသိကာ သောဘနာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

သင်္ဂဟဂါထာ

၉။ ဧတ္တာဝတာ စ-
တေရသညသမာနာ စ၊
စုဒ္ဓသာကုသလာ တထာ။
သောဘနာ ပဉ္စဝိသာတိ၊
ဒွိပညာသ ပဝုစ္စရေ။

၂၂

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

သမ္မယောဂနည်း ၁၆ ပါး နိဒါန်း

၁၀။ တေသံ စိတ္တာဝိယုတ္တာနံ။
 ယထာယောဂ မိတော ပရံ။
 စိတ္တုပ္ပါဒေသု ပစ္စေကံ၊
 သမ္မယောဂေါ ပဒုစ္စတိ။

သမ္မယောဂနည်း သင်္ဂဟဂါထာ

၁၁။ သတ္တ သဗ္ဗတ္ထ ယုဇ္ဈန္တိ၊
 ယထာယောဂံ ပကိဏ္ဏကာ၊
 စူဒ္ဓသာ ကုသလေသွေဝ၊
 သောဘနေသွေဝ သောဘနာ။

အညသမာန် စေတသိက် သမ္မယောဂနည်း ၇ ပါး

၁၂။ ကထံ?—

သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏာ တာဝ သတ္တိမေ
 စေတသိကာ သဗ္ဗေသုပ္ပိ ကျေနနုရဟိ—
 စိတ္တုပ္ပါဒေသု လဗ္ဘန္တိ။ (၁၊ ၈၉)*

* ဤကဲ့သို့ ကွင်းအတွင်း၌ နံပါတ် ၂ ထပ်ပြထားရာတွင် ရှေ့နံပါတ်သည် သမ္မယောဂနည်း အရေအတွက်ကို ပြ၍ နောက်နံပါတ်သည် ယှဉ်ရာ စိတ် အရေအတွက်ကို ပြသည်။

၂-စေတသိက်ပိုင်း

၂၃

- ၁၃။ ပကိဏ္ဍကေသု ပန ဝိတက္ကော တာဝံ ဒွိပဉ္စ
ဝိညာဏ ဝဇ္ဇိတ ကာမာဝစရစိတ္တေသု စေဝ
ဧကာဒသသု ပဌမဇ္ဈာနစိတ္တေသု စာတိ
ပဉ္စပညာသစိတ္တေသု ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ (၂၊ ၅၅)
- ၁၄။ ဝိစာရော ပန တေသုစေဝ ဧကာဒသသု
ဒုတိယဇ္ဈာနစိတ္တေသု စာတိ ဆသဋ္ဌိ-
စိတ္တေသု။ (၃၊ ၆၆)
- ၁၅။ အဓိမောက္ခော ဒွိပဉ္စဝိညာဏ ဝိစိကိစ္ဆာ
သဟဂတ ဝဇ္ဇိတ စိတ္တေသု။ (၄၊ ၇၈)
- ၁၆။ ဝီရိယံ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန ဒွိပဉ္စဝိညာဏ-
သမ္ပုဋ္ဌိနသန္တိရဏဝဇ္ဇိတ စိတ္တေသု။ (၅၊ ၇၃)
- ၁၇။ ပီတိ ဒေါမနဿုပေက္ခာ သဟဂတ
ကာယဝိညာဏ စတုတ္ထဇ္ဈာန ဝဇ္ဇိတ-
စိတ္တေသု။ (၆၊ ၅၁)
- ၁၈။ ဆန္ဒော အဟေတုက မောမူဟ ဝဇ္ဇိတ
စိတ္တေသုတိ။ (၇၊ ၆၉)

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

သင်္ဂဟဂါထာများ

- ၁၉။ တေ ပန စိတ္တုပ္ပါဒါ ယထာက္ကမံ-
 ဆ သဋ္ဌိ ပဉ္စပညာသ၊
 ဧကာဒသ စ သောဠသ။
 သတ္တတိ ဝိသတိ စေဝ၊
 ပကိဏ္ဏက ဝိဝဇ္ဇိတာ။
- ပဉ္စပညာသ ဆသဋ္ဌိ-
 ဋ္ဌသတ္တတိ တိသတ္တတိ။
 ဧကပညာသ စေကူန-
 သတ္တတိ သ ပကိဏ္ဏကာ။
-

အကုသိုလ်စေတသိက် သမ္ပယောဂနည်း ၅ ပါး

- ၂၀။ အကုသလေသု ပန မောဟော၊ အဟိရိကံ၊
 အနောတ္တပ္ပံ၊ ဥဒ္ဓစ္စဉ္ဇာတိ စတ္တာရောမေ
 စေတသိကာ သဗ္ဗာကုသလသာဓာရဏာ
 နာမ၊ သဗ္ဗေသုပိ ဒွါဒသာကုသလေသု
 လဗ္ဘန္တိ။ (၁၁၂)
- ၂၁။ လောဘော အဋ္ဌသု လောဘသဟဂတ
 စိတ္တေသေဝ လဗ္ဘတိ။

၂-စေတသိက်ပိုင်း

၂၅

- ၂၂။ ဒိဋ္ဌိ စတုသု ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ္တေသု။—
- ၂၃။ မာနော စတုသု ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ္တေသု။
(၂၊ ၈-၄-၄)
- ၂၄။ ဒေါသော၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယံ၊ ကုက္ကုစ္ဆန္တာတိ
ဒွိသု ပဋိပသမ္ပယုတ္တ စိတ္တေသု။ (၃၊ ၂)
- ၂၅။ ထိန မိဒ္ဓံ ပဉ္စသု သသင်္ခါရိကစိတ္တေသု။
(၄၊ ၅)
- ၂၆။ ဝိစိကိစ္ဆာ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတစိတ္တေယေဝါတိ။
(၅၊ ၁)

သင်္ဂဟဂါထာများ

- ၂၇။ သဗ္ဗာ'ပုညေသု စတ္တာရော၊
လောဘမူလေ ဘေယာ ဂတာ။
ဒေါသမူလေသု စတ္တာရော၊
သသင်္ခါရေ ဒွယံ တတာ။
- ဝိစိကိစ္ဆာ ဝိစိကိစ္ဆာ—
စိတ္တေ စာတိ စတုဒ္ဓသ။
ဒွါဒသာကုသလေသွေဝ၊
သမ္ပယုဇ္ဇန္တိ ပဉ္စဓာ။

၂၆

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

သောဘနစေတသိက်သမ္ပယောဂနည်း ၄ ပါး

၂၈။ သောဘနေသု ပန သောဘနသာဓာရဏာ
တာဝ ဧကေနဝိသတိမေ စေတသိကာ
သဗ္ဗေသုပိ ဧကေနသဋ္ဌိ သောဘနစိတ္တေသု
သံဝိဇ္ဇန္တိ။ (၁၂၅၉)

၂၉။ ဝိရတိယော ပန တိဿောပိ လောကုတ္တရ
စိတ္တေသု သဗ္ဗထာပိ နိယတာ ဧကတောဝ
လဗ္ဘန္တိ၊ လောကိယေသု ပန ကာမာဝစရ
ကုသလေသွေဝ ကဒါစိ သန္တိသန္တိ ဝိသု
ဝိသု။ (၂၂၈-၈)

၃၀။ အပ္ပမညာယော ပန ဒွါဒသသု ပဉ္စမဇ္ဈာန
ဝဇ္ဇိတ မဟဂ္ဂတ စိတ္တေသု စေဝ ကာမာဝစရ
ကုသလေသု စ သဟေတုက ကာမာဝစရ
ကိရိယစိတ္တေသုစာတိ အဋ္ဌဝိသတိ စိတ္တေ
သွေဝ ကဒါစိ နာနာ ဟုတွာ ဇာယန္တိ၊
ဥပေက္ခာသဟဂတေသု ပနေတ္ထ ကရဏာ
မုဒိတာ န သန္တိတိ ကေစိ ဝဒန္တိ။ (၃၂၂၈)

၃၁။ ပညာ ပန ဒွါဒသသု ဉာဏသမ္ပယုတ္တ-
ကာမာဝစရစိတ္တေသု စေဝ သဗ္ဗေသုပိ

၂-စေတသိက်ပိုင်း

၂၇

ပဉ္စတ္ထိံသ မဟဂ္ဂတလောကုတ္တရစိတ္တေသု
စာတိ သတ္တစတ္တာလီသ စိတ္တေသု သမ္ပယောဂံ
ဂစ္ဆတိတိ။ (၄၊ ၄၇)

သင်္ဂဟဂါထာများ

၃၂။ ကျေန ဝိသတိ ဓမ္မာ၊
ဇာယန္တေ ကုနသဌိသု။
တယော သောဠသ စိတ္တေသု၊
အဋ္ဌဝိသတိယံ ဒွယံ။
ပညာ ပကာသိတာ သတ္တ-
စတ္တာလီသ ဝိဓေသုပိ။
သမ္ပယုတ္တာ စတုဓေဝံ၊
သောဘနေသွေဝ သောဘနာ။

နိယတ အနိယတယောဂီ စေတသိက်များ

၃၃။ ိုက္ကဿာ မဇ္ဈေရ ကုက္ကုစ္စ-
ဝိရတိ ကရုဏာဒယော။
နာနာ ကဒါစိ မာနော စ၊
ထိနမိဒ္ဓံ တထာ သဟ။

၂၈

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

၃၄။ ယထာဂုတ္တာ နုသာရေန၊
 သေသာ နိယတယောဂိနော။
 သင်္ဂဟဉ္စ ပဝက္ခာမိ၊
 တေသံ ဒါနိ ယထာရဟံ။

သင်္ဂဟနည်း ၃၃ ပါး

သင်္ဂဟဂါထာများ

၃၅။ ဆတ္တိံသာ နုတ္တရေ ဓမ္မာ၊
 ပဉ္စတ္တိံသ မဟဂ္ဂတေ။
 အဋ္ဌတ္တိံသာပိ လဗ္ဘန္တိ၊
 ကာမာဝစရသောဘနေ။
 သတ္တဝီသတိ'ပုညမှိ၊
 ဒွါဒသာ'ဟေတုကေတိစ။
 ယထာသမ္ဘဝယောဂေန၊
 ပဉ္စဓာ တတ္ထ သင်္ဂဟော။

လောကုတ္တရာစိတ် သင်္ဂဟနည်း ၅ ပါး

၃၆။ ကထံ?—

‘လောကုတ္တရေသု တာဝ အဋ္ဌသု ပဌမ-
 ဇ္ဈာနိကစိတ္တေသု အညသမာနာ တေရသ

၂-စေတသိက်ပိုင်း

၂၉

စေတသိကာ၊ အပ္ပမညာဝဇ္ဇိတာ တေဝီသတိ
သောဘနစေတသိကာ စေတိ ဆတ္တိံသ
ဓမ္မာ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိ။ (၁၊၃၆)*

တထာ ဒုတိယဇ္ဈာနိကစိတ္တေသု ဝိတက္က
ဝဇ္ဇော။ (၂၊၃၅)

တတိယဇ္ဈာနိကစိတ္တေသု ဝိတက္က ဝိစာရ
ဝဇ္ဇော။ (၃၊၃၄)

စတုတ္ထဇ္ဈာနိကစိတ္တေသု ဝိတက္က ဝိစာရ-
ပီတိဝဇ္ဇော။ (၄၊၃၃)

ပဉ္စမဇ္ဈာနိကစိတ္တေသုပိ ဥပေက္ခာသဟဂတာ
တေ ဧဝ သင်္ဂယန္တိတိ။ (၅၊၃၃)

သဗ္ဗထာပိ အဋ္ဌသု လောကုတ္တရစိတ္တေသု
ပဉ္စကဇ္ဈာနဝသေန ပဉ္စဓာဝ သင်္ဂဟော
ဟောတီတိ။

* ဤကဲ့သို့ ကွင်းအတွင်း၌ နံပါတ် ၂ ထပ် ပြထားရာတွင် ရှေ့နံပါတ်သည် သင်္ဂဟနည်း အရေအတွက်ကို ဖြစ် နောက်နံပါတ်သည် ယှဉ်သည့်စေတသိက် အရေအတွက်ကို ပြသည်။

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

သင်္ဂဟဂါထာ

၃၇။ ဆတ္တိံသ ပဉ္စတ္တိံသ စ။
 စတုတ္တိံသ ယထာက္ကမံ။
 တေတ္တိံသ ဒွယ မိစ္ဆေဝံ၊
 ပဉ္စဓာ'နတ္တရေ ဌိတာ။

မဟဂ္ဂုတ်စိတ်သင်္ဂဟနည်း ၅ ပါး

၃၈။ ခမဟဂ္ဂတေသု ပန တီသု ပဌမဇ္ဈာနိက-
 စိတ္တေသု တာဝ အညသမာနာ တေရသ
 စေတသိကာ၊ ဝိရတိက္ကယဝဇ္ဇိတာ ဒွါ-
 ဝိသတိ သောဘနစေတသိကာ စေတိ
 ပဉ္စတ္တိံသ ဓမ္မာ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိ။ (၁၊၃၅)
 ကရုဏာ မုဒိတာ ပနေတ္ထ ပစ္စေကမေဝ
 ယောဇေတဗ္ဗာ။

တထာ ဒုတိယဇ္ဈာနိကစိတ္တေသု ဝိတက္က-
 ဝဇ္ဇာ။ (၂၊၃၄)

တတိယဇ္ဈာနိကစိတ္တေသု ဝိတက္က ဝိစာရ-
 ဝဇ္ဇာ။ (၃၊၃၃)

၂-စေတသိက်ပိုင်း

၃၁

စတုတ္ထဇ္ဈာန်ကစိတ္တေသု ဝိတက္က ဝိစာရ-
ပီတိဝဇ္ဇာ။ (၄၊ ၃၂)

ပဉ္စမဇ္ဈာန်ကစိတ္တေသု ပန ပန္နရသသု
အပ္ပမညာယော န လဗ္ဘန္တိတိ။ (၅၊ ၃၀)
သဗ္ဗထာပိ သတ္တဝီသတိ မဟဂ္ဂတ စိတ္တေသု
ပဉ္စကဇ္ဈာနဝသေန ပဉ္စဓာဝ သင်္ဂဟော
ဟောတိတိ။

သင်္ဂဟဂါထာ

၃၉။ ပဉ္စတ္ထိံသ စတုတ္ထိံသ၊
တေတ္ထိံသ စ ယထာက္ကမံ။
ဗာတ္ထိံသ စေဝ တိံသေတိ၊
ပဉ္စဓာဝ မဟဂ္ဂတေ။

ကာမာဝစရသောဘနစိတ်

သင်္ဂဟနည်း ၁၂ ပါး

၄၀။ ိကာမာဝစရသောဘနေသု ပန ကုသ-
လေသု တာဝ ပဌမဒ္ဒယေ အညသမာနာ

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

တေရသ စေတသိကာ၊ ပဉ္စဝိသတိ
သောဘနစေတသိကာ စေတိ အဋ္ဌတ္တိံသ
ဓမ္မာ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိ။ (၁၊ ၃၈)

အပ္ပမညာ ဝိရတိယော ပနေတ္ထ ပဉ္စပိ
ပစ္စေကမေဝ ယောဇေတဗ္ဗာ။

တထာ ဒုတိယဒ္ဓယေ ဉာဏဝဇ္ဇိတာ။ (၂၊ ၃၇)
တတိယဒ္ဓယေ ဉာဏသမ္ပယုတ္တာပိတိဝဇ္ဇိတာ။
(၃၊ ၃၇)

စတုတ္ထဒ္ဓယေ ဉာဏ ပီတိ ဝဇ္ဇိတာ တေ ဧဝ
သင်္ဂယန္တိ။ (၄၊ ၃၆)

ကိရိယစိတ္တေသုပိ ဝိရတိ ဝဇ္ဇိတာ တထေဝ
စတုသုပိ ဒုကေသု စတုဓာဝ သင်္ဂယန္တိ။
(၈၊ ၃၅-၃၄-၃၄-၃၃)

ဟထာ ဝိပါကေသု စ အပ္ပမညာ ဝိရတိ-
ဝဇ္ဇိတာ တေ ဧဝ သင်္ဂယန္တိတိ။ (၁၂၊ ၃၃-
၃၂- ၃၂-၃၁)

သဗ္ဗထာပိ စတုဝိသတိကာမာဝစရ-
သောဘနစိတ္တေသု ဒုကဝသေန ဒွါဒ-
သဓာဝ သင်္ဂဟော ဟောတိတိ။

၂-စေတသိက်ပိုင်း

၃၃

သင်္ဂဟဂါထာများ

၄၁။ ၊အဋ္ဌတ္တိံသ သတ္တတ္တိံသ-
 ဒွယံ ဆတ္တိံသကံ သုဘော။
 ပဉ္စတ္တိံသ စတုတ္တိံသ-
 ဒွယံ တေတ္တိံသကံ ကြိယေ။
 တေတ္တိံသ ပါကေ ဗာတ္တိံသ-
 ဒွယေ'ကတ္တိံသကံ ဘဝေ။
 သဟေတု ကာမာဝစရ-
 ပုညပါကကြိယာမနေ။

ထိုထိုစိတ်၌ မယှဉ်နိုင်သော စေတသိက်များ

၄၂။ န ဝိဇ္ဇန္တေတ္ထ ဝိရတီ၊
 ကြိယေသု^၁စ မဟဂ္ဂတေ။
 အနုတ္တရေ အပ္ပမညာ၊
 ကာမပါကေ ဒွယံ တထာ။

စိတ်ချင်းထူးအောင်ပြုသော စေတသိက်များ

အနုတ္တရေ ဈာနဓမ္မာ၊
 အပ္ပမညာ စ မဇ္ဈိမေ။
 ဝိရတီ ဉာဏ ပီတီ စ၊
 ပရိတ္တေသု ဝိသေသကာ။

၁။ နာမရူပပရိစ္ဆေဒ ၅၁-၅၂ ဂါထာ။

၂။ ကြိယာသု (မူကွဲ)

အကုသိုလ်စိတ် သင်္ဂဟနည်း ၇ ပါး

- ၄၃။ ၊ အကုသလေသု ပန လောဘမူလေသု တာဝ
ပဌမေ အသင်္ခါရိကေ အညသမာနာ တေရသ
စေတသိကာ၊ အကုသလသာဓာရဏာ စတ္တာ
ရော စာတိ သတ္တရသ လောဘဒိဋ္ဌိဟိ သဒ္ဓိံ
ဧကေနဝီသတိ မ္မော သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိ။ (၁၊ ၁၉)
- ၄၄။ တထေဝ ဒုတိယေ အသင်္ခါရိကေ လောဘ
မာနေန။ (၁၊ ၁၉)
- ၄၅။ တတိယေ တထေဝ ပီတိဝဇ္ဇိတာ လောဘ
ဒိဋ္ဌိဟိ သဟ အဋ္ဌာရသ။ (၂၊ ၁၈)
- ၄၆။ စတုတ္ထေ တထေဝ လောဘမာနေန။ (၂၊ ၁၈)
- ၄၇။ ပဉ္စမေ ပန ပဋိဃသမ္ပယုတ္တေ အသင်္ခါ-
ရိကေ ဒေါသော၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယံ၊
ကုက္ကုစ္စဉာတိ စတူဟိ သဒ္ဓိံ ပီတိဝဇ္ဇိတာ
တေ ဧဝ ဝီသတိ မ္မော သင်္ဂယုန္တိ။ (၃၊ ၂၀)

၂-စေတသိက်ပိုင်း

၃၅

ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကုစ္စာနိ ပနေတ္ထ
ပစ္စေကမေဝ ယောဇေတဗ္ဗာနိ။

၄၈။ သသင်္ခါရိက ပဉ္စကေပိ တထေဝံ ထိန-
မိဒ္ဓေန ဝိသေသေတွာ ယောဇေတဗ္ဗာ။
(၄-၅-၆၊ ၂၂-၂၀-၂၂)

၄၉။ ဆန္ဒပီတိဝဇ္ဇိတာ ပန အညသမာနာ ဧကာ-
ဒသ၊ အကုသလသာဓာရဏာ စတ္တာရော
စာတိ ပန္နရသ ဓမ္မာ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတေ
သမ္ပယုဇ္ဇန္တိ။

၅၀။ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတစိတ္တေ စ အဓိမောက္ခ-
ဝိရဟိတာ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတာ တထေဝံ
ပန္နရသ ဓမ္မာ သမုပလဗ္ဘန္တိတိ။ (၇၊ ၁၅)

သဗ္ဗထာပိ ဒွါဒသာကုသလစိတ္တုပ္ပါဒေသု
ပစ္စေကံ ယောဇိယမာနာပိ ဂဏနဝသေန
သတ္တဓာဝံ သင်္ဂဟိတာ ဘဝန္တိတိ။

၃၆

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

သင်္ဂဟဂါထာ

၅၁။ ကျေနုဝိသာ ဌာရသ၊
 ဝိသေ ကဝိသ ဝိသတိ။
 ဒွါဝိသ ပန္နရသေတိ၊
 သတ္တဓာ ကုသလေ ဌိတာ။

အကုသလ ယောဂီ စေတသိက် ၁၄ ပါး

၅၂။ သာဓာရဏာ စ စတ္တာရော၊
 သမာနာ စ ဒသာ'ပရေ။
 စုဒ္ဓသေတေ ပဝုစ္ဆန္တိ၊
 သဗ္ဗာကုသလယောဂီနော။

အဟိတ်စိတ် သင်္ဂဟနည်း ၄ ပါး

၅၃။ အဟေတုကေသု ပန ဟသနစိတ္တေ တာဝ
 ဆန္ဒဝဇ္ဇိတာ အညသမာနာ ဒွါဒသ ဓမ္မာ
 သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိ။ (၁၊၁၂)

၅၄။ တထာ ဝေါဠုပ္ပနေ ဆန္ဒပီတိဝဇ္ဇိတာ။ (၂၊၁၁)

၂-စေတသိက်ပိုင်း

၃၇

- ၅၅။ သုခသန္တိရဏေ ဆန္ဒဝီရိယဝဇ္ဇိတာ။
(၂၊၁၁)
- ၅၆။ မနောဓာတုတ္တိကာဟေတုကပဋိသန္တိယုဂဋ္ဌေ
ဆန္ဒ ပီတိ ဝီရိယဝဇ္ဇိတာ။ (၃၊၁၀)
- ၅၇။ ဒွိပဉ္စဝိညာဏေ ပကိဏ္ဍကဝဇ္ဇိတာ တေယေဝ
သင်္ဂယုန္တိတိ။ (၄၊၇)

သဗ္ဗထာပိ အဋ္ဌာရသသု အဟေတုကေသု
ဂဏနဝသေန စတုဓာဝ သင်္ဂဟော
ဟောတိတိ။

သင်္ဂဟဂါထာများ

- ၅၈။ ဒွါဒသေ ကာဒသ ဒသ၊
သတ္တ စာတိ စတုဗ္ဗိဓေ။
အဋ္ဌာရသာ'ဟေတုကေသု၊
စိတ္တုပ္ပါဒေသု သင်္ဂဟော။
- ၅၉။ အဟေတုကေသု သဗ္ဗတ္ထ၊
သတ္တ သေသာ ယထာရဟံ။
ဣတိ ဝိတ္ထာရတော ဝုတ္တော၊
တေတ္ထိံသဝိဓ သင်္ဂဟော။

၃၈

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

စေတသိက်ကို စိတ်နှင့်အမျှ ရေတွက်ခြင်း
၆၀။ ဣတ္ထံ စိတ္တာဝိယုတ္တာနံ၊
သမ္ပယောဂဉ္စ သင်္ဂဟံ။
ဥတ္တာ ဘေဒံ ယထာယောဂံ၊
စိတ္တေန သမမုဒ္ဒိသေ။

ဣတိ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟေ
စေတသိက သင်္ဂဟ ဝိဘာဂေါ နာမ
ဒုတိယော ပရိစ္ဆေဒေါ။

စေတသိက်ပိုင်း ပြီး၏။

၃ - ပကိဏ်းပိုင်း

ပဋိညာဉ်

- ၁။ သမ္ပယုတ္တာ ယထာယောဂံ၊
တေပညာသ သဘာဝတော။
စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ၊
တေသံ ဒါနိ ယထာရဟံ။

မာတိကာ

- ၂။ ဝေဒနာဟေတုတော ကိစ္စ-
ဒွါရာလမ္ဗဏ ဝတ္ထုတော။
စိတ္တုပ္ပါဒဝသေနဝ၊
သင်္ဂဟော နာမ နိယတေ။

ဝေဒနာ သင်္ဂဟ

ဝေဒနာ ၃ ပါးနှင့် ၅ ပါး

- ၃။ တတ္ထ ဝေဒနာသင်္ဂဟေတာဝ တိဝိဓာ ဝေဒနာ
သုခံ၊ ဒုက္ခံ၊ အဒုက္ခမသုခံ၊ စေတိ၊ သုခံ၊
ဒုက္ခံ၊ သောမနဿံ၊ ဒေါမနဿံ၊ ဥပေက္ခာတိ
စ ဘေဒေန ပန ပဉ္စဓာ ဟောတိ။

ဝေဒနာဖြင့် စိတ်ကိုဝေဖန်ခြင်း

- ၄။ တတ္ထ သုခသဟဂတံ ကုသလဝိပါကံ
ကာယဝိညာဏ မေကမေဝ၊ တထာ
ဒုက္ခသဟဂတံ အကုသလဝိပါကံ။
(၂-၂-၂-၂-)
- ၅။ ိသောမနဿ သဟဂတ စိတ္တာနိ ပန
လောဘမူလာနိ စတ္တာရိ၊ ဒွါဒသ ကာမာဝစရ
သောဘနာနိ၊ သုခသန္တီရဏ ဟသနာနိ စ
ဒွေတိ အဋ္ဌာရသ ကာမာဝစရ သောမနဿ
သဟဂတစိတ္တာနိ စေဝ ပဌမ ဒုတိယ
တတိယ စတုတ္ထဇ္ဈာန သင်္ခါတာနိ စတုစတ္တာ
လီသ မဟဂ္ဂတ လောကုတ္တရစိတ္တာနိ စေတိ
ဒွါသဋ္ဌိ ဝိဓာနိ ဘဝန္တိ။ (၆၂)
- ၆။ ိဒေါမနဿသဟဂတစိတ္တာနိ ပန ဒွေ
ပဋိဃသမ္ပယုတ္တစိတ္တာနေဝ။ (၂)
- ၇။ ိသေသာနိ သဗ္ဗာနိပိ ပဉ္စပညာသ ဥပေက္ခာ-
သဟဂတစိတ္တာနေဝါတိ။ (၅၅)

၃-ပကိဏ်းပိုင်း

၄၁

သင်္ဂဟဂါထာများ

- ၈။ သုခံ ဒုက္ခ မုပေက္ခာတိ၊
 တိဝိမာ တတ္ထ ဝေဒနာ။
 သောမနဿံ ဒေါမနဿ-
 မိတိ ဘောဒေန ပဉ္စမာ။
- ၉။ သုခ မေကတ္ထ ဒုက္ခဉ္စ၊
 ဒေါမနဿံ ဒွယေ ဌိတံ။
 ဒွါသဋ္ဌိသု သောမနဿံ၊
 ပဉ္စပညာသကေ တရာ။

ဟေတု သင်္ဂဟ

ဟိတ် ၆ ပါး

- ၁၀။ ဟေတု သင်္ဂဟေ ဟေတူ နာမ လောဘော၊
 ဒေါသော၊ မောဟော၊ အလောဘော၊
 အဒေါသော၊ အမောဟော စာတိ သပ္ပိမာ
 ဘဝန္တိ။

ဟိတ်ဖြင့် စိတ်ကို ဝေဖန်ခြင်း

- ၁၁။ တတ္ထ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန ဒွိပဉ္စဝိညာဏသမ္ပုဋ္ဌေန
 သန္တိရဏ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗန ဟသန ဝသေန
 အဋ္ဌာရသ အဟေတုကစိတ္တာနိ နာမ။ (၁၈)

၄၂

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

- ၁၂။ သေသာနိ သဗ္ဗာနိပိ ဧကသတ္တတိ စိတ္တာနိ သဟေတုကာနေဝ။ (၇၁)
- ၁၃။ တတ္ထာပိ ဒွေ မောမူဟစိတ္တာနိ ဧကဟေတုကာနိ။ (၂)
- ၁၄။ သေသာနိ ဒသ အကုသလစိတ္တာနိ စေဝ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တာနိ ဒွါဒသ ကာမာဝစရ-
သောဘနာနိ ဧတိ ဒွါဝိသတိ ဒွိဟေ-
တုကစိတ္တာနိ။ (၂၂)
- ၁၅။ ဒွါဒသ ဉာဏသမ္ပယုတ္တ ကာမာဝစရ-
သောဘနာနိ စေဝ ပဉ္စတ္ထိသ မဟဂ္ဂတ-
လောကုတ္တရစိတ္တာနိ စေတိ သတ္တ-
စတ္တာလီသ တိဟေတုက စိတ္တာနိတိ။ (၄၇)

သင်္ဂဟဂါထာများ

- ၁၆။ လောဘော ဒေါသော စ မောဟော စ၊
ဟေတူ အကုသလာ တယော။
အလောဘာ ဒေါသာ မောဟော စ၊
ကုသလာ ဗျာကတာ တထာ။

၃-ပကိဏ်းပိုင်း

၄၃

- ၁၇။ အဟေတုကာ ဌာရသေက-
ဟေတုကာ ဒွေ ဒွါဝိသတိ။
ဒွိဟေတုကာ မတာ သတ္တ-
စတ္တာလီသ တိဟေတုကာ။
-

ကိစ္စသင်္ဂဟ

ကိစ္စ ၁၄ ပါး

- ၁၈။ °ကိစ္စသင်္ဂဟေ ကိစ္စာနိနာမ ပဋိသန္ဓိ ဘဝင်္ဂါ-
ဝဇ္ဇေန ဒဿန သဝန ဃာယန သာယန
ဖုသန သမ္ပဋိစ္ဆန သန္တိရဏ ဝေါဠုဗ္ဗန ဇေန
တဒါရမ္မဏ စုတိဝသေန စုဒ္ဒသဝိဓာနိ ဘဝန္တိ။

ဌာန ၁၀ ပါး

- ၁၉။ ပဋိသန္ဓိ ဘဝင်္ဂါ ဝဇ္ဇေန ပဉ္စဝိညာဏ ဌာနာ
ဒိဝသေန ပန တေသံ ဒသဓာ ဌာနဘေဒေါ
ဝေဒိတဗျော။

ကိစ္စဌာနတို့ဖြင့် စိတ်ကို ဝေဖန်ခြင်း

- ၂၀။ တတ္ထ ဒွေ ဥပေက္ခာသဟဂတ သန္တိရဏာနိ
စေဝ အဋ္ဌ မဟာဝိပါကာနိ စ နဝ ရူပါရူပ-

ဝိပါကာနိ စေတိ ဧကေနဝိသတိ စိတ္တာနိ
ပဋိသန္ဓိ ဘဝဂံ စုတိကိစ္စာနိ နာမ။ (၁၉)

၂၁။ အာဝဇ္ဇနကိစ္စာနိ ပန ဒွေ။ (၂)

၂၂။ တထာ ဒဿန သဝန ဃာယန သာယန
ဖုသန သမ္ပဋိစ္ဆန ကိစ္စာနိ စ။ (၂)

၂၃။ တိဏိ သန္တိရဏ ကိစ္စာနိ။ (၃)

၂၄။ မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇနမေဝ ပဉ္စဒွါရေ ဝေါဠုဗ္ဗန
ကိစ္စံ သာဓေတိ။ (၁)

၂၅။ အာဝဇ္ဇန ဒွယ ဝဇ္ဇိတာနိ ကုသလာ-
ကုသလဖလကိရိယစိတ္တာနိ ပဉ္စပညာသ
ဇေနကိစ္စာနိ။ (၅၅)

၂၆။ အဋ္ဌမဟာဝိပါကာနိ စေဝ သန္တိရဏတ္ထ -
ယဉ္ဇေတိ ဧကောဒသ ဣဒါရမ္ပဏကိစ္စာနိ။ (၁၁)

ဆိုင်ရာစိတ်တို့ တပ်နိုင်သည့် ကိစ္စများ

၂၇။ တေသု ပန ဒွေ ဥပေက္ခာသဟဂတ-
သန္တိရဏစိတ္တာနိ ပဋိသန္ဓိ ဘဝဂံ စုတိ

၃-ပကိဏ်းပိုင်း

၄၅

တဒါရမ္မဏ သန္တိရဏ ဝသေန ပဉ္စကိစ္စာနိ
နာမ။ (၅၊၂)^၁

၂၈။ မဟာဝိပါကာနိ အဋ္ဌ ပဋိသန္တိ ဘဝင်္ဂ စုတိ
တဒါရမ္မဏဝသေန စတုကိစ္စာနိ နာမ။
(၄၊၈)

၂၉။ မဟဂ္ဂတဝိပါကာနိ နဝ ပဋိသန္တိ ဘဝင်္ဂ-
စုတိဝသေန တိကိစ္စာနိ နာမ။ (၃၊၉)

၃၀။ သောမနဿသန္တိရဏံ သန္တိရဏတဒါ-
ရမ္မဏဝသေန ဒုကိစ္စံ။ (၂၊၁)

၃၁။ တထာ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနံ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနာဝဇ္ဇနဝသေန။
(၂၊၁)

၃၂။ သေသာနိ ပန သဗ္ဗာနိပိ ဇေန မနော-
ဓာတုတ္တိက ဒွိပဉ္စဝိညာဏာနိ ယထာသမ္ဘဝ
မေကကိစ္စာနိတိ။ (၁၊၆၈)

၁။ ရှေ့နံပါတ်သည် ကိစ္စ၊ ဒွါရစသည်တို့၏ အရေအတွက်ကိုပြ၍ နောက်နံပါတ်
များသည် ထိုကိစ္စ၊ ဒွါရစသည်တို့၌ ဖြစ်ရာစိတ်တို့၏ အရေအတွက်ကို
ပြသည်။

၄၆

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

သင်္ဂဟဂါထာများ

၃၃။ ပဋိသန္ဓာဒယော နာမ၊
 ကိစ္စဘောဒေန စုဒ္ဒသ။
 ဒသမာ ဌာန ဘောဒေန၊
 စိတ္တုပ္ပါဒါ ပကာသိတာ။

၃၄။ အဋ္ဌသဋ္ဌိ တထာ ဒွေ စ၊
 နဝါဋ္ဌ ဒွေ ယထာက္ကမံ။
 ကေ ခွံ တိ စတု ပဉ္စ-
 ကိစ္စဌာနာနိ နိဒ္ဒိသေ။

ဒွါရသင်္ဂဟ

ဒွါရ ၆ ပါး

၃၅။ ဒွါရသင်္ဂဟေ ဒွါရာနိ နာမ စက္ခုဒွါရံ၊
 သောတဒွါရံ၊ ဃာနဒွါရံ၊ ဇိဝှိဒွါရံ၊
 ကာယဒွါရံ၊ မနောဒွါရဉ္စေတိ ဆဗ္ဗိဓာနိ
 ဘဝန္တိ။

၃-ပက်ဏ်းပိုင်း

၄၇

ဒွါရဖြင့် စိတ်ကို ဝေဖန်ခြင်း

- ၃၆။ တတ္ထ စက္ခုမေဝ စက္ခုဒွါရံ။
- ၃၇။ တထာ သောတာဒယော သောတဒွါရဒီနိ။
- ၃၈။ မနောဒွါရံ ပန ဘဝင်္ဂန္တိ ပဝုစ္စတိ။
- ၃၉။ တတ္ထ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇေန စက္ခုဝိညာဏ-
သမ္ပုဋ္ဌိန္နသန္တိရဏ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗန ကာမာဝစရ
ဇေန တဒါရမ္မဏဝသေန ဆစတ္တာလီသ
စိတ္တာနိ စက္ခုဒွါရေ ယထာရဟံ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။
တထာ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇေန သောတဝိညာဏာဒိ
ဝသေန သောတဒွါရဒီသုပိ ဆစတ္တာ
လီသေဝ ဘဝန္တိတိ သဗ္ဗထာပိ ပဉ္စဒွါရေ
စတုပညာသစိတ္တာနိ ကာမာဝစရာနေဝ။(၄၆)
- ၄၀။ မနောဒွါရေ ပန မနောဒွါရာဝဇ္ဇေန-
ပဉ္စပညာသံ ဇေန တဒါရမ္မဏ ဝသေန
သတ္တသဋ္ဌိ စိတ္တာနိ ဘဝန္တိ။ (၆၇)
- ၄၁။ ဧကူနဝီသတိ ပဋိသန္တိ ဘဝင်္ဂံ စုတိ
ဝသေန ဒွါရဝိမုတ္တာနိ။ (၁၉)

၄၈

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

ဆိုင်ရာစိတ်တို့ ဖြစ်နိုင်ရာ ခွဲရများ

- ၄၂။ တေသု ပန ပဉ္စဝိညာဏာနိ စေဝ မဟဂ္ဂတ
လောကုတ္တရဇေနာနိ စေတိ ဆတ္တိံသ ယထာ
ရဟ မေကဒ္ဒါရိက စိတ္တာနိ နာမ။ (၁၊ ၃၆)
- ၄၃။ မနောဓာတုတ္တိကံ ပန ပဉ္စဒ္ဒါရိကံ။ (၅၊ ၃)
- ၄၄။ သုခသန္တီရဏ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗန ကာမာဝစရ-
ဇေနာနိ ဆဒ္ဒါရိကစိတ္တာနိ။ (၆၊ ၃၁)
- ၄၅။ ဥပေက္ခာသဟဂတ သန္တီရဏ မဟာ-
ဝိပါကာနိ ဆဒ္ဒါရိကာနိ စေဝ ဒ္ဒါရဝိမုတ္တာနိ
စ။ (၆-ဝ၊ ၁၀)
- ၄၆။ မဟဂ္ဂတဝိပါကာနိ ဒ္ဒါရဝိမုတ္တာနေဝါတိ။
(၀-၉)

သင်္ဂဟဂါထာများ

- ၄၇။ ဧကဒ္ဒါရိကစိတ္တာနိ၊
ပဉ္စ ဆဒ္ဒါရိကာနိ စ။
ဆဒ္ဒါရိကဝိမုတ္တာနိ၊
ဝိမုတ္တာနိ စ သဗ္ဗထာ။

ဆတ္တိံသတိ တထာ တိဏိ၊
 ဧကတ္တိံသ ယထာက္ကမံ။
 ဒသဓာ နဝဓာ စေတိ၊
 ပဉ္စဓာ ပရိဒီပယေ။

အာလမ္ဗဏ သင်္ဂဟ

အာရုံ ၆ ပါး

၄၈။ အာလမ္ဗဏသင်္ဂဟေ အာရမ္ဗဏာနိ^၁ နာမ
 ရူပါရမ္ဗဏံ၊ သဒ္ဓါရမ္ဗဏံ၊ ဂန္ဓာရမ္ဗဏံ၊ ရသာ
 ရမ္ဗဏံ၊ ဖောဠဗ္ဗာရမ္ဗဏံ၊ ဓမ္မာရမ္ဗဏဉ္စေတိ
 ဆပ္ပိဓာနိ ဘဝန္တိ။

အာရုံဖြင့် စိတ်ကို ဝေဖန်ခြင်း

၄၉။ တတ္ထ ရူပမေဝ ရူပါရမ္ဗဏံ၊ တထာ
 သဒ္ဓါဒယော သဒ္ဓါရမ္ဗဏာဒီနိ။

၅၀။ ^၂ဓမ္မာရမ္ဗဏံ ပန ပသာဒ သုခုမ ရူပစိတ္တ
 စေတသိက နိဗ္ဗာန ပညတ္တိဝသေန ဆဓာ
 သင်္ဂယုတိ။

၁။ အာလမ္ဗနသင်္ဂဟေ အာရမ္ဗဏာနိ (က)

၂။ အဘိဋ္ဌ ၁-၁၂၂။

၅၁။ တတ္ထ စက္ခုဒွါရိကစိတ္တာနံ သဗ္ဗေသမ္ပိ ရူပမေဝ
 အာရမ္မဏံ၊ တဉ္စ ပစ္စုပ္ပန္နံ^၁၊ တထာ
 သောတဒွါရိကစိတ္တာဒိနမ္ပိ သဒ္ဓါဒီနိ၊ တာနိ
 စ ပစ္စုပ္ပန္နာနိယေဝ။ (၄၆)

၅၂။ မနောဒွါရိကစိတ္တာနံ ပန ဆဗ္ဗိဓမ္မိ ပစ္စု-
 ပ္ပန္နမတီတံ အနာဂတံ ကာလဝိမုတ္တဉ္စ
 ယထာရဟ မာရမ္မဏံ ဟောတိ။ (၆၇)

၅၃။ ဒွါရဝိမုတ္တာနဉ္စ ပဋိသန္ဓိ ဘဝင်္ဂ စုတိသင်္ခါ
 တာနံ ဆဗ္ဗိဓမ္မိ ယထာသမ္ဘဝံ ယေဘုယျေန
 ဘဝန္တရေ ဆဒ္ဓါရဂ္ဂဟိတံ ပုစ္စုပ္ပန္နမတီတံ၊
 ပညတ္တိဘူတံ ဝါ ကမ္မ ကမ္မနိမိတ္တ ဂတိနိ-
 မိတ္တသမ္ဘတံ အာရမ္မဏံ ဟောတိ။ (၁၉)

ဧကန်၊ အနေကန် အာရုံပြုသော စိတ်များ

၅၄။ ^၂တေသု စက္ခုဝိညာဏာဒီနိ ယထာက္ကမံ
 ရူပါဒိဧကေကာရမ္မဏာနေဝ။

၅၅။ ^၂မနောဓာတုတ္တိကံ ပန ရူပါဒိပဉ္စာရမ္မဏံ။

၃-ပကိဏ်းပိုင်း

၅၁

- ၅၆။ ၊သေသာနိ ကာမာဝစရ ဝိပါကာနိ
ဟသနစိတ္တဉ္စေတိသဗ္ဗထာပိကာမာဝစရာ-
ရမ္မဏာနေဝ။ (၁၀+၃+၁၂=၂၅)
- ၅၇။ ၊အကုသလာနိ စေဝ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တ-
ကာမာဝစရဇေနာနိ စေတိ လောကုတ္တရ-
ဝဇ္ဇိတသဗ္ဗာရမ္မဏာနိ။ (၂၀)
- ၅၈။ ၊ဉာဏသမ္ပယုတ္တ ကာမာဝစရ ကုသလာနိ
စေဝ ပဉ္စမဇ္ဈာနသင်္ခါတံ အဘိညာ ကုသလ-
ဉ္စေတိ အရဟတ္တမဂ္ဂဖလဝဇ္ဇိတ သဗ္ဗာ
ရမ္မဏာနိ။ (၅)
- ၅၉။ ၊ဉာဏသမ္ပယုတ္တ ကာမာဝစရ ကိရိယာနိစေဝ
ကိရိယာဘိညာ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနဉ္စေတိ သဗ္ဗထာပိ
သဗ္ဗာရမ္မဏာနိ။ (၆)
- ၆၀။ ၊အာရပ္ပေသု ဒုတိယ စတုတ္တာနိ မဟဂ္ဂ-
တာရမ္မဏာနိ။ (၆)
- ၆၁။ ၊သေသာနိ မဟဂ္ဂတစိတ္တာနိ သဗ္ဗာနိပိ
ပညတ္တာရမ္မဏာနိ။ (၂၁)
- ၆၂။ ၊လောကုတ္တရစိတ္တာနိ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏာနိတိ။
(၈)

၁၂

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

သင်္ဂဟဂါထာများ

ကေနံ အာရုံပြုသော စိတ်များ

၆၃။ ပဉ္စဝီသ ပရိတ္တမိ၊
 ဆ စိတ္တာနိ မဟဂ္ဂတေ။
 ကေဝီသတိ ဝေါဟာရေ။
 အဋ္ဌ နိဗ္ဗာနဂေါစရေ။

အနေကန် အာရုံပြုသော စိတ်များ

ဝိသာနုတ္တရမုတ္တမိ၊
 အဂ္ဂမဂ္ဂဖလုဇ္ဈိတေ။
 ပဉ္စ သဗ္ဗတ္ထ ဆစ္စေတိ၊
 သတ္တဓာ တတ္ထ သင်္ဂဟော။

ဝတ္ထု သင်္ဂဟ

ဝတ္ထု ၆ ပါး

၆၄။ ဝတ္ထုသင်္ဂဟေ ဝတ္ထုနိ နာမ စက္ခု၊
 သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဝှိ၊ ကာယ၊ ဟဒယ-
 ဝတ္ထု စေတိ ဆဗ္ဗိဓာနိ ဘဝန္တိ။

ဝတ္ထုဖြင့် ဘုံကို ဝေဖန်ခြင်း

၆၅။ တာနိ ကာမလောကေ သဗ္ဗာနိပိ လဗ္ဘန္တိ။

၃-ပကိဏ်းပိုင်း

၅၃

၆၆။ ရူပလောကေ ပန ဃာနာဒိတ္တယံ နတ္ထိ။

၆၇။ အရူပလောကေ ပန သဗ္ဗာနိပိ န သံဝိဇ္ဇန္တိ။

ဝတ္ထုဖြင့် စိတ်ကို ဝေဖန်ခြင်း

၆၈။ တတ္ထ ပဉ္စဝိညာဏ ဓာတုယောယထာက္ကမံ
ဧကန္တေန ပဉ္စ ပသာဒ ဝတ္ထုနိ နိဿာယေဝ
ပဝတ္တန္တိ။

၆၉။ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇေန သမ္ပဋိစ္ဆနသင်္ခါတာ ပန
မနောဓာတု စ ဟဒယံ နိဿိတာယေဝ
ပဝတ္တန္တိ။

၇၀။ အဝသေသာ^၁ ပန မနောဝိညာဏဓာတု
သင်္ခါတာစ သန္တိရဏ မဟာဝိပါကပဋိဃဒ္ဓယ
ပဌမမဂ္ဂ ဟသန ရူပါဝစရဝသေန ဟဒယံ
နိဿာယေဝ ပဝတ္တန္တိ။ (၁၀+၃+၃၀=၄၃)

၇၁။ အဝသေသာ ကုသလာကုသလ ကိရိယာ-
နတ္ထရဝသေန ပန နိဿာယ ဝါ အနိဿာယ
ဝါ။ (၄၂)

၁။ တထာ အဝသေသာ (မူကွဲ)

၅၄

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

၇၂။ အာရပ္ပဝိပါကဝသေန ဟဒယံ အနိဿာ
ယေဝါတိ။ (၄)

သင်္ဂဟဂါထာများ

၇၃။ ဆဝတ္ထံ နိဿိတာ ကာမေ၊
သတ္တ ရူပေ စတုပ္ပိဓာ။
တိဝတ္ထံ နိဿိတာရူပေ၊
ဓာတွေကာ နိဿိတာ မတာ။

၇၄။ တေစတ္တာလီသ နိဿာယ၊
ဒွေစတ္တာလီသ ဇာယရေ။
နိဿာယ စ အနိဿာယ၊
ပါကာရပ္ပါ အနိဿိတာ။

ဣတိ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟေ
ပကိဏ္ဍကသင်္ဂဟဝိဘာဂေါ နာမ
တတိယောပရိစ္ဆေဒေါ။

ပကိဏ္ဍပိုင်းပြီး၏။

၄-ဝီထိပိုင်း

အနုသန္ဓေနှင့် ပဋိညာဉ်

- ၁။ စိတ္တုပ္ပါဒါန မိစ္ဆေဝံ၊
ကတွာ သင်္ဂဟ မုတ္တရံ။
ဘူမိ ပုဂ္ဂလ ဘောဒေန၊
ပုဗ္ဗာပရ နိယာမိတံ။
ပဝတ္တိသင်္ဂဟံ နာမ၊
ပဋိသန္ဓိ ပဝတ္တိယံ။
ပဝက္ခာမိ သမာသေန၊
ယထာသမ္ဘဝတော ကထံ?

ဆ ဆက္က မာတိကာ

- ၂။ ဆ ဝတ္ထုနိ၊ ဆ ဒွါရာနိ၊ ဆ အာရမ္မ-
ဏာနိ၊ ဆ ဝိညာဏာနိ၊ ဆ ဝီထိယော၊
ဆဓာ ဝိသယပ္ပဝတ္တိ စေတိ ဝီထိ သင်္ဂဟေ
ဆ ဆက္ကာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

အမှာစကား

- ၃။ ဝီထိမုတ္တာနံ ပန ကမ္မ ကမ္မနိမိတ္တ-
ဂတိနိမိတ္တဝသေန တိဝိဓာ ဟောတိ
ဝိသယပ္ပဝတ္တိ။

၅၆

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

၄။ တတ္ထ ဝတ္ထုဒွါရာရမ္ပဏာနိ ပုဗ္ဗေ
ဝုတ္တနယာနေဝ။

ဝိညာဏဆက္က

၅။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သောတဝိညာဏံ၊ ဃာန-
ဝိညာဏံ၊ ဇိဝှိ ဝိညာဏံ၊ ကာယဝိညာဏံ၊
မနောဝိညာဏဉ္စေတိ ဆဝိညာဏာနိ။

ဝိထိဆက္က

၆။ ဆ ဝိထိယော^၁ ပန စက္ခုဒွ ရဝိထိ၊ သောတ
ဒွါရဝိထိ၊ ဃာနဒွါရဝိထိ၊ ဇိဝှိဒွါရဝိထိ၊
ကာယဒွါရဝိထိ၊ မနောဒွါရဝိထိ စေတိ
ဒွါရဝသေန ဝါ၊ စက္ခုဝိညာဏဝိထိ၊ သောတ
ဝိညာဏဝိထိ၊ ဃာနဝိညာဏဝိထိ၊ ဇိဝှိ
ဝိညာဏဝိထိ၊ ကာယဝိညာဏဝိထိ၊ မနော-
ဝိညာဏဝိထိ စေတိ ဝိညာဏဝသေန ဝါ
ဒွါရပ္ပဝတ္တာ စိတ္တပ္ပဝတ္တိယော ယောဇေတဗ္ဗာ။

ဝိသယပ္ပဝတ္တိ ဆက္က

၇။ အတိမဟန္တံ၊ မဟန္တံ၊ ပရိတ္တံ၊ အတိပရိတ္တ-
 ဧတိ ပဉ္စဒွါရေ၊ မနောဒွါရေ ပန ဝိဘူတ
 မဝိဘူတဧတိ ဆဓာ ဝိသယပ္ပဝတ္တိ
 ဝေဒိတဗြာ။

စိတ်သက်နှင့် ရုပ်သက်

၈။ ကထံ?—
 ဥပ္ပါဒ ဌိတိ ဘင်္ဂံ ဝသေန ခဏတ္တယံ
 ဧကစိတ္တက္ခဏံ နာမ။
 ၉။ ိတာနိ ပန သတ္တရသ စိတ္တက္ခဏာနိ ရူပဓမ္မာန
 မာယူ။

ပဉ္စဒွါရဝိထိ

စက္ခုဒွါရ အတိမဟန္တာရံ ဝိထိ

၁၀။ ၊ဧကစိတ္တက္ခဏာတီတာနိ ဝါ ဗဟု-
 စိတ္တက္ခဏာတီတာနိ ဝါ ဌိတိပ္ပတ္တာနေဝ
 ပဉ္စာရမ္မဏာနိ ပဉ္စဒွါရေ အာပါယ မာဂစ္ဆန္တိ။

၅
A

၁။ အဘိ-ဋ္ဌ ၂-၂၆။ အဘိ ။ ၃-၃၁၆။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ ၂-၂၄၉။

၂။ အဘိ -ဋ္ဌ ၁-၁၁၄။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ ၂-၈၈။

တသ္မာ ယဒိ ဧကစိတ္တက္ခဏာတိတကံ
ရူပါရမ္မဏံ စက္ခုဿ အာပါယ မာဂစ္ဆတိ။

တတော ဒွိက္ခတ္တုံ ဘဝဂေ စလိတေ
ဘဝဂံသောတံ ဝေါစ္ဆိန္တိတွာ တမေဝ ရူပါရမ္မဏံ
အာဝဇ္ဇန္တံ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇနစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ
နိရုဇ္ဈတိ။

တတော တဿာနန္တရံ တမေဝ ရူပံ ပဿန္တံ
စက္ခုဝိညာဏံ၊ သမ္ပဋိစ္ဆန္တံ သမ္ပဋိစ္ဆနစိတ္တံ၊
သန္တိရယမာနံ သန္တိရဏစိတ္တံ၊ ဝဝဋ္ဋပေန္တံ*
ဝေါဋ္ဋဗ္ဗန စိတ္တဉ္စေတိ ယထာက္ကမံ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ
နိရုဇ္ဈန္တိ။

တတော ပရံ ဧကေနတ္ထိံသ ကာမာဝစရ
ဇေနေသု ယံကိဉ္စိ လဒ္ဓပစ္စယံ ယေဘုယျေန
သတ္တက္ခတ္တုံ ဇေတိ။

ဇေနာနုဗန္ဓာနိ စ ဒွေ တဒါရမ္မဏ ပါကာနိ
ယထာရဟံ ပဝတ္တန္တိ၊ တတော ပရံ ဘဝဂံ
ပါတော။

* ဝဝတ္တပေန္တံ (အချို့မူ)

၄-ဝိထိပိုင်း

၅၉

၁၁။ ဧတ္တာဝတာ စုဒ္ဒသ ဝိထိစိတ္တုပ္ပါဒါ၊ ဒွေ
ဘဝင်္ဂစလနာနိ၊ ပုဗ္ဗေဝါတီတကမေက-
စိတ္တက္ခဏန္တိ ကတွာ သတ္တရသ စိတ္တက္ခ-
ဏာနိ ပရိပူရေန္တိ၊ တတော ပရံ နိရုဇ္ဈတိ၊
အာရမ္မဏမေတံ အတိမဟန္တံ နာမ ဂေါစရံ။

မဟန္တာရုံဝိထိ

၁၂။ ယာဝ တဒါရမ္မဏုပ္ပါဒါ ပန အပ္ပဟောန္တာ
တီတက မာပါယ မာဂတံ အာရမ္မဏံ
မဟန္တံ နာမ၊ တတ္ထ ဇေနာဝသာနေ ဘဝင်္ဂပါ-
တောဝ ဟောတိ၊ နတ္ထိ တဒါရမ္မဏုပ္ပါဒေါ။

ပရိတ္တာရုံဝိထိ

၁၃။ ယာဝ ဇေနုပ္ပါဒါပိ အပ္ပဟောန္တာတီတက
မာပါယ မာဂတံ အာရမ္မဏံ ပရိတ္တံ နာမ၊
တတ္ထ ဇေနမ္ပိ အနုပ္ပဇ္ဇိတွာ ဒွတ္တိက္ခတ္တံ၊
ဝေါဠုဗ္ဗနမေဝ ပဝတ္တတိ၊ တတော ပရံ
ဘဝင်္ဂပါတောဝ ဟောတိ။

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

အတိပရိတ္တာရုံဝိထိ

၁၄။ ယာဝ၊ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနုပ္ပါဒါ စ ပန အပ္ပဟောန္တာ
 တိတက မာပါထ မာဂတံ နိရောဓသန္န
 မာရမ္ဗဏံ အတိပရိတ္တံ နာမ၊ တတ္ထ ဘဝင်္ဂ
 စလနမေဝ ဟောတိ၊ နတ္ထိ ဝိထိစိတ္တုပ္ပါဒေါ။

နိဂုံးချုပ်

၁၅။ ဣစ္ဆေဝံ စက္ခုဒွါရေ၊ တထာ သောတ-
 ဒွါရာဒီသု စေတိ သဗ္ဗထာပိ ပဉ္စဒွါရေ
 တဒါရမ္ဗဏ ဇေန ဝေါဋ္ဌဗ္ဗန မောဃဝါရ
 သင်္ခါတာနံ စတုန္န ဝါရာနံ ယထာက္ကမံ
 အာရမ္ဗဏဘူတာ ဝိသယပ္ပဝတ္တိံ စတုဓာ
 ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဝိထိစိတ် သရုပ် သင်္ဂဟဂါထာ

၁၆။ ဝိထိစိတ္တာနိ သတ္တေဝ၊
 စိတ္တုပ္ပါဒါ စတုဒ္ဒသ။
 စတုပ္ပညာသ ဝိတ္တာရာ၊
 ပဉ္စဒွါရေ ယထာရဟံ။
 အယမေတ္ထ ပဉ္စဒွါရေ ဝိထိစိတ္တပ္ပဝတ္တိ-
 နယော။

မနောဒွါရ ကာမဇော ဝါရ

ဝိဘူတာရုံ ဝိထိ

၁၇။ မနောဒွါရေ ပန ယဒိ ဝိဘူတမာရမ္ဗဏံ
အာပါထ မာဂစ္ဆတိ၊ တတော ပရံ ဘဝင်္ဂံ
စလန မနောဒွါရာဝဇ္ဇန ဇေနာဝသာနေ
တဒါရမ္ဗဏပါကာနိ ပဝတ္တန္တိ၊ တတော ပရံ
ဘဝင်္ဂပါတော။

အဝိဘူတာရုံဝိထိ

၁၈။ အဝိဘူတေ ပနာရမ္ဗဏေ ဇေနာဝသာနေ
ဘဝင်္ဂပါတောဝ ဟောတိ၊ နတ္ထိ တဒါရမ္ဗဏပ္ပိ၊
ဒေါတိ။

ဝိထိစိတ် သရုပ် သင်္ကဟဂါထာ

၁၉။ ဝိထိ စိတ္တာနိ တိဏေဝ၊
စိတ္တုပ္ပါဒါ ဒသေရိတာ။
ဝိတ္တာရေန ပနေတ္ထေက-
စတ္တာလီသ ဝိဘာဝယေ။
အယမေတ္ထ ပရိတ္တဇေနဝါရော။

၆၂

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

မနောဒွါရ အပ္ပနာဇော ဝါရ

ဈာနဝိထိ မဂ္ဂဝိထိများ

- ၂၀။ အပ္ပနာဇောဝါရေ ပန ဝိဘူတာဝိဘူတ
ဘောဒေါ နတ္ထိ၊ တထာ တဒါရမ္မဏုပ္ပါဒေါ စ။
- ၂၁။ တတ္ထ ဟိ ဉာဏသမ္ပယုတ္တကာမာစရ-
ဇောနာန မဋ္ဌန္တံ အညတရသ္မိံ ပရိကမ္မော-
ပစာရာ နုလောမ ဂေါတြဘု နာမေန
စတုက္ခတ္ထံ တိက္ခတ္ထုမေဝ ဝါ ယထာက္ကမံ
ဥပ္ပဇိတွာ နိရုဒ္ဓါနန္တရမေဝ ယထာရဟံ
စတုတ္ထံ၊ ပဉ္စမံ ဝါ ဆဗ္ဗိသတိ မဟဂ္ဂတ
လောကုတ္တရဇောနေသု ယထာဘိနိ ဟာရ
ဝသေန ယံကိဉ္စိ ဇောနံ အပ္ပနာဝိထိ မောတ
ရတိ၊ တတော ပရံ အပ္ပနာဝသာနေ ဘဝင်္ဂ
ပါတောဝ ဟောတိ။

ကာမဇောနောင် အပ္ပနာဇော စောပုံ

- ၂၂။ ိတတ္ထ သောမနဿသဟဂတ ဇောနန္တရံ
အပ္ပနာဝိ သောမနဿသဟဂတာဝ ပါဠိ-

၄-ဝီထိပိုင်း

၆၃

ကခိတဗ္ဗာ၊ ဥပေက္ခာ သဟဂတ ဇေနာနန္တရံ
ဥပေက္ခာသဟဂတာဝ။

တတ္ထာပိ ကုသလဇေနာနန္တရံ ကုသလ-
ဇေနဉ္စေဝ ဟေဋ္ဌိမဉ္စ ဖလတ္တယ မပေတိ၊
ကိရိယဇေနာနန္တရံ ကိရိယဇေနံ၊ အရဟတ္တ
ဖလဉ္စာတိ။

သင်္ဂဟဂါထာများ

၂၃။ ခုတ္တိံသ သုခပုညမှာ၊
ဒွါဒသောပေက္ခကာ ပရံ။
သုခိတကြိယတော အဋ္ဌ၊
ဆ သမ္ဘောန္တိ ဥပေက္ခကာ။

၂၄။ ပုထုဇ္ဇေနာနသေက္ခာနံ၊
ကာမပုညတိဟေတုတော။
တိဟေတုကာမကြိယတော၊
ဝီတရာဂါန မပ္ပနာ။

အယမေတ္ထ မနောဒွါရေ ဝီထိစိတ္တပ္ပ-
ဝတ္တိနယော။

၆၄

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

တဒါရမ္မဏ နိယမ

ဝိပါက်အမှန် ဇောအပြန်

၂၅။ ိသဗ္ဗတ္ထာပိ ပနေတ္ထ အနိဋ္ဌေ အာရမ္မဏေ
အကုသလ ဝိပါကာနေဝ ပဉ္စဝိညာဏ
သမ္ပင်္ဂစ္ဆန သန္တိရဏ တဒါရမ္မဏာနိ။

၂၆။ ဣဋ္ဌေ ကုသလဝိပါကာနိ။

၂၇။ အတိဣဋ္ဌေပန သောမနဿသံဟဂတာနေဝ
သန္တိရဏ တဒါရမ္မဏာနိ။

ဝိပါက်လည်းအမှန် ဇောလည်းအမှန်

တတ္ထာပိ သောမနဿသဟဂတ ကိရိယ
ဇေနာဝသာနေ သောမနဿ သဟဂတာနေဝ
တဒါရမ္မဏာနိ ဘဝန္တိ။

ဥပေက္ခာသဟဂတကိရိယဇေနာဝသာနေ စ
ဥပေက္ခာသဟဂတာနေဝ ဟောန္တိ။

၄-ဝိထိပိုင်း

၆၅

အာဂန္တုက ဘဝင်္ဂဝိထိ

၂၈။ ခဒေါမနဿသဟဂတဇေနာဝသာနေ စ ပန
တဒါရမ္မဏာနိ စေဝ ဘဝင်္ဂါနိ စ
ဥပေက္ခာသဟဂတာနေဝ ဘဝန္တိ။

တသ္မာ ယဒိ သောမနဿပဋိသန္တိကဿ
ဒေါမနဿ သဟဂတ ဇေနာဝသာနေ
တဒါရမ္မဏသမ္ဘဝေါ နတ္ထိ၊ တဒါ ယံကိဉ္စိ
ပရိစိတပုဗ္ဗံ ပရိတ္တာရမ္မဏ မာရဗ္ဗ ဥပေက္ခာ
သဟဂတသန္တိ ရဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တ မနန္တ ရိတ္တာ
ဘဝင်္ဂပါတောဝ ဟောတီတိ ဝဒန္တိ
အာစရိယာ။

တဒါရံ အင်္ဂါ

၂၉။ ၂တထာ ကာမာဝစရဇေနာဝသာနေ
ကာမာဝစရသတ္တာနံ ကာမာဝစရ-
ဓမ္မေသွေဝ အာရမ္မဏဘူတေသု တဒါ-
ရမ္မဏံ ဣစ္ဆန္တိတိ။

၆၆

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

၃၀။ ကာမေ ဇေနသတ္တာလ-
 မ္မဏာနံ နိယမေ သတိ။
 ဝိဘူတေ'တိ မဟန္တေ စ၊
 တဒါရမ္မဏ မိရိတံ၊

အယမေတ္ထ တဒါရမ္မဏနိယမော၊

ဇေန နိယမ

ကာမာဝစရဇော

၃၁။ ဇေနေသု စ ပရိတ္တဇေနဝီထိယံ ကာမာ-
 ဝစရဇေနာနိ သတ္တက္ခတ္တံ ဆက္ခတ္တုမေဝ ဝါ
 ဇေန္တိ။

၃၂။ မန္တပ္ပဝတ္တိယံ ပန မရဏကာလာဒီသု
 ပဉ္စဝါရမေဝ။

၃၃။ ဘဂဝတော ပန ယမက ပါဠိဟာရိယ-
 ကာလာဒီသု လဟုကပ္ပဝတ္တိယံ စတ္တာရိ၊
 ပဉ္စ ဝါ ပစ္စဝေက္ခဏစိတ္တာနိ ဘဝန္တိတိပိ
 ဝဒန္တိ။

၄-ဝီထိပိုင်း

၆၇

အပ္ပနာဇော

- ၃၄။ အာဒိကမ္မိကဿ ပန ပဌမကပ္ပနာယံ
မဟဂ္ဂတဇေနာနိ၊ အဘိညာဇေနာနိ စ
သဗ္ဗဒါပိ ဧကဝါရမေဝ ဇေန္တိ၊ တတော ပရံ
ဘဝင်္ဂပါတော။
- ၃၅။ စတ္တာရော ပန မဂ္ဂုပ္ပါဒါ ဧကစိတ္တက္ခဏိကာ၊
တတော ပရံ ဒွေ တီဏိ ဖလစိတ္တာနိ ယထာ
ရဟံ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တတော ပရံ ဘဝင်္ဂပါတော။
- ၃၆။ နိရောဓသမာပတ္တိကာလေ ဒွိက္ခတ္တံ စတုတ္ထာ-
ရပ္ပဇေနံ ဇေတိ၊ တတော ပရံ နိရောဓံ
ဖုသတိ။
- ၃၇။ ဝုဠာနကာလေ စ အနာဂါမိဖလံ ဝါ
အရဟတ္တဖလံ ဝါ ယထာရဟမေကဝါရံ
ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိရုဒ္ဓေ ဘဝင်္ဂပါတောဝ ဟောတိ။
- ၃၈။ သဗ္ဗတ္ထာပိ သမာပတ္တိဝီထိယံ ဘဝင်္ဂ-
သောတော ဝိယ ဝီထိနိယမော နတ္ထိတိ
ကတွာ ဗဟူနိပိ လဗ္ဘန္တိတိ။

၆၈

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

သင်္ဂဟဂါထာ

၃၉။ သတ္တကုဇ္ဈိံ ပရိတ္တာနိ၊
 မဂ္ဂါဘိညာ သကိံ မတာ။
 အဝသေသာနိ လဗ္ဘန္တိ။
 ဇေနာနိ ဗဟူနိပိ။
 အယမေတ္ထ ဇေနနိယမော။

ပုဂ္ဂလဘောဒ

ပုဂ္ဂိုလ်အပြား

- ၄၀။ ဒုဟေတုကာန မဟေတုကာနဉ္စ ပနေတ္ထ
 ကိရိယဇေနာနိ စေဝ အပ္ပနာဇေနာနိ စ န
 လဗ္ဘန္တိ။ (၅၄)
- ၄၁။ တထာ ဉာဏသမ္ပယုတ္တဝိပါကာနိ စ
 သုဂတိယံ။ (၄၁)
- ၄၂။ ဒုဂ္ဂတိယံ ပန ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တာနိ စ
 မဟာဝိပါကာနိ န လဗ္ဘန္တိ။ (၃၇)

() ဤကွင်းတွင်းရှိ ဂဏန်းများဖြင့် ဆိုင်ရာ စုစွဲယ- အရ ရသင့်သော
 စိတ်အရေအတွက်ကိုပြသည်။

- ၄၃။ တိပောတုကေသု စ နိဏာသဝါနံ
ကုသလာကုသလဝေနာနိ န လဗ္ဘန္တိ။ (၄၄)
- ၄၄။ တထာ သေက္ခပုထုဇ္ဇနာနံ ကိရိယဝေနာနိ။
(၅၆၊ ၅၄)
- ၄၅။ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ္တ ဝိစိကိစ္ဆာဝေနာနိ စ
သေက္ခာနံ။ (၅၀)
- ၄၆။ အနာဂါမိပုဂ္ဂလာနံ ပန ပဋိဃဝေနာနိ စ
န လဗ္ဘန္တိ။ (၄၈)
- ၄၇။ လောကုတ္တရဝေနာနိ စ ယထာရဟံ
အရိယာန မေဝ သမုပ္ပဇ္ဇန္တိတိ။(၅၆)

သင်္ဂဟဂါထာ

- ၄၈။ အသေက္ခာနံ စတုစက္ကာ-
လီသ သေက္ခာန မုဒ္ဒိသေ။
ဆပ္ပညာသာ'ဝသေသာနံ၊
စတုပ္ပညာသ သမ္ဘဝါ။
အယမေတ္ထ ပုဂ္ဂလဘေဒေါ။
-

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

ဘူမိဝိဘာဂ

ဘုံ၌စိတ်ရ

- ၄၉။ ကာမာဝစရဘူမိယံ ပနေတာနိ သဗ္ဗာနိပိ
ဝီထိစိတ္တာနိ ယထာရဟ မုပလဗ္ဘန္တိ။ (၈၀)
- ၅၀။ ရူပါဝစရဘူမိယံ ပဋိဃဇေန တဒါ-
ရမ္မဏဝဇ္ဇိတာနိ (၆၄)
- ၅၁။ အရူပါဝစရဘူမိယံ ပဌမမဂ္ဂ ရူပါဝစရ-
ဟသန ဟေဋ္ဌိမာရပ္ပ ဝဇ္ဇိတာနိ စ လဗ္ဘန္တိ။
(၄၂)
- ၅၂။ သဗ္ဗတ္ထာပိ စ တံ တံ ပဿာဒရဟိတာနံ
တံ တံ ဒွါရိကဝီထိစိတ္တာနိ န လဗ္ဘန္တေ။
- ၅၃။ အသညသတ္တာနံ ပန သဗ္ဗတ္ထာပိ စိတ္တပ္ပဝတ္တိ
နတ္ထေဝါတိ။

သင်္ဂဟဂါထာ

- ၅၄။ အသီတိ ဝီထိစိတ္တာနိ၊
ကာမေ ရူပေ ယထာရဟံ။
စတုသဋ္ဌိ တထာရူပေ၊
ဒွေစတ္တာလီသ လဗ္ဘရေ။
အယမေတ္ထ ဘူမိဝိဘာဂေါ။

၄-ဝိထိပိုင်း

၇၁

နိဂုံး

၅၅။ ဣစ္ဆေဝံ ဆဒ္ဓါရိက စိတ္တပ္ပဝတ္တိ ယထာသမ္ဘဝံ
ဘဝင်္ဂန္တရိတာ ယာဝတာယုကမဗ္ဗောစိန္တာ
ပဝတ္တတိ။

ဣတိ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟေ
ဝိထိသင်္ဂဟ ဝိဘာဂေါ နာမ
စတုတ္ထော ပရိစ္ဆေဒေါ။

ဝိထိပိုင်း ပြီး၏။

၅-ဝီထိမုတ်ပိုင်း

ပရိညာဉ်

- ၁။ ဝီထိစိတ္တဝသေနဝံ၊
ပဝတ္တိယ မုဒိရိတော။
ပဝတ္တိသင်္ဂဟော နာမ၊
သန္တိယံ ဒါနိ ဝုစ္စတိ။

စတုက္ကမာတိကာ

- ၂။ စတသော ဘူမိယော၊ စတုဗ္ဗိဇာ
ပဋိသန္တိ၊ စတ္တာရိ ကမ္မာနိ၊ စတုဇာ
မရဏုပ္ပတ္တိစေတိ ဝီထိမုတ္တသင်္ဂဟော စတ္တာရိ
စတုက္ကာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

ဘူမိစတုက္က

ဘုံ ၄ မျိုး အကျဉ်း

- ၃။ တတ္ထ အပါယဘူမိ၊ ကာမသုဂတိဘူမိ၊
ရူပါဝစရဘူမိ၊ အရူပါဝစရဘူမိ စေတိ
စတသော ဘူမိယော နာမ။

၅-ဝိထိမုတ်ပိုင်း

၇၃

ကာမ ၁၁ ဘုံ

အပါယ် ၄ ဘုံ

- ၄။ ဘုံတာသု နိရယော၊ တိရစ္ဆာနယောနိ၊ ပေတ္တိ-
ဝိသယော၊ အသုရကာယော စေတိ အပါယ-
ဘူမိ စတုပ္ပိဓာ ဟောတိ။

ကာမသုဂတိ ၇ ဘုံ

- ၅။ ဟနဿာ၊ စာတုမဟာရာဇိကာ၊ တာဝ-
တိံသာ၊ ယာမာ၊ တုသိတာ၊ နိဗ္ဗာနရတိ၊
ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိ စေတိ ကာမသုဂတိဘူမိ
သတ္တဝိဓာ ဟောတိ။

- ၆။ သာ ပနာယ မေကာဒသဝိဓာပိ ကာမာ-
ဝစရဘူမိစ္စေဝ သင်္ခ ဂစ္ဆတိ။

ရူပ ၁၆ ဘုံ

- ၇။ ဗြဟ္မပါရိသန္ဓေ၊ ဗြဟ္မပုရောဟိတာ၊ မဟာ
ဗြဟ္မာ စေတိ ပဌမဇ္ဈာနဘူမိ။

- ၈။ ဗြဟ္မာဇာနာ၊ အပ္ပမာဏာဘာ၊ အာစာသရာ
စေတိ ဒုတိယဇ္ဈာနဘူမိ။

၁။ သံ-၄ ၂-၈၉၊ နေတ္ထိ-၆၂။ ဒီ-၄ ၂-၈၆။

၂။ အဘိ ၂-၄၃၇။

၃။ အဘိ ၂၊ ၄၃၉-၄၄၀။

- ၉။ ိပရိတ္တသုဘာ၊ အပ္ပမာဏသုဘာ၊ သု-
ဘကိဏှာ စေတိ တတိယဇ္ဈာနဘူမိ။
- ၁၀။ ိဝေဟပ္ပလာ၊ အသညသတ္တာ၊ သုဒ္ဓါဝါ-
သာစေတိ စတုတ္ထဇ္ဈာနဘူမိတိ ရူပါဝစရ
ဘူမိ နောဠသဝိဓာ ဟောတိ။

သုဒ္ဓါဝါသ ၅ ဘုံ

- ၁၁။ ိအဝိဟာ၊ အတပ္ပါ၊ သုဒဿာ၊ သုဒဿီ၊
အကနိဋ္ဌာ စေတိ သုဒ္ဓါဝါသဘူမိ ပဉ္စဝိဓာ
ဟောတိ။

အရူပ ၄ ဘုံ

- ၁၂။ ိအာကာသာနဉ္စာယတနဘူမိ၊ ဝိညာ-
ဏဉ္စာယတနဘူမိ၊ အာကိဉ္စညာယတန-
ဘူမိ၊ နေဝသညာနာသညာယတနဘူမိ စေတိ
အရူပဘူမိ စတုပ္ပိဓာ ဟောတိ။

ဘုံ၌ ပုဂ္ဂိုလ်ရ သင်္ဂဟဂါထာများ

- ၁၃။ ပုထုဇ္ဇနာ န လဗ္ဘန္တိ၊
သုဒ္ဓါဝါသေသု သဗ္ဗထာ။
သောတာပန္နာ စ သကဒါ-
ဂါမိနော စာပိ ပုဂ္ဂလာ။

၅-ဝိထိမုတ်ပိုင်း

၇၅

၁၄။ အရိယာ နောပလဗ္ဘန္တိ၊
 အသညာပါယဘူမိသု။
 သေသဋ္ဌာနေသု လဗ္ဘန္တိ၊
 အရိယာ'နရိယာပိ စ။

ဣဒမေတ္ထ ဘူမိစတုက္ကံ။

ပဋိသန္ဓိစတုက္ကံ

ပဋိသန္ဓေ ၄ မျိုး

၁၅။ အပါယပဋိသန္ဓိ၊ ကာမသုဂတိပဋိသန္ဓိ၊
 ရူပါဝစရပဋိသန္ဓိ အရူပါဝစရပဋိသန္ဓိ
 စေတိ စတုပ္ပိဓာ ပဋိသန္ဓိ နာမ။

ကာမပဋိသန္ဓေ ၁၀ ပါး

အပါယ်ပဋိသန္ဓေ ၁ ပါး

၁၆။ ိတတ္ထ အကုသလဝိပါကောပေက္ခာ-
 သဟဂတသန္တိရဏံ အပါယဘူမိယံ

၇၆

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

ဩက္ကန္တိက္ခဏေ ပဋိသန္ဓိ ဟုတွာ တတော
ပရံ ဘဝင်္ဂံ၊ ပရိယောသာနေ စဝနံ ဟုတွာ
ဝေါစ္ဆိဇ္ဇတိ။ အယ မေကာပါယပဋိသန္ဓိ နာမ။

ကာမသုဂတိ ပဋိသန္ဓေ ၉ ပါး

၁၇။ ိကုသလ ဝိပါကော ပေက္ခာ သဟဂတ-
သန္တိရဏံ ပန ကာမသုဂတိယံ မနဿာနဇ္ဈေ
ဇစ္စန္ဓာဒီနံ၊ ဘုမ္မဿိတာနဉ္စ ဝိနိပါတိကာ-
သုရာနံ ပဋိသန္ဓိဘဝင်္ဂံ စုတိဝဿေန ပဝတ္တတိ။

၁၈။ ိမဟာဝိပါကာနိ ပန အဋ္ဌ သဗ္ဗတ္ထာပိ ကာမ
သုဂတိယံ ပဋိသန္ဓိ ဘဝင်္ဂံ စုတိဝဿေန
ပဝတ္တန္တိ။

၁၉။ ဣမာ^၂ နဝ ကာမသုဂတိပဋိသန္ဓိယော နာမ။

၂၀။ သာ ပနာယံ ဒသဝိဇာပိ ကာမာဝစရ-
ပဋိသန္ဓိဇ္ဈေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။

၂။ အဘိ၊ ဌ ၁၊ ၃၀၆-၇။

၂။ ဣမာနိ (သိ)

၅-ဝိထိမုတ်ပိုင်း

၇၇

ကာမပုဂ္ဂိုလ်တို့ အသက်တမ်း

၂၁။ တေသု စတုန္တံ အပါယာနံ၊ မနုဿာနံ၊
ဝိနိပါတိကာသုရာနဉ္စ အာယုပ္ပမာဏ-
ဂဏနာယ နိယမော နတ္ထိ။

၂၂။ ိစာတုမဟာရာဇိကာနံ ပန ဒေဝါနံ ဒိဗ္ဗာနိ
ပဉ္စဝဿသတာနိ အာယုပ္ပမာဏံ၊ မနုဿ
ဂဏနာယ နဂုတိဝဿ သတသဟ-
ဿပ္ပမာဏံ ဟောတိ။

တတော စတုဂ္ဂုဏံ တာဝတိံသာနံ၊
တတော စတုဂ္ဂုဏံ ယာမာနံ၊
တတော စတုဂ္ဂုဏံ တုသိတာနံ၊
တတော စတုဂ္ဂုဏံ နိမ္မာနရတီနံ၊
တတော စတုဂ္ဂုဏံ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္ထိနံ။

ဝသဝတ္ထိနတ်တို့ အသက်တမ်း

၂၄။ နဝသတဉ္စေကဝီသ-
ဝဿာနံ ကောဠိယော တထာ။
ဝဿသတသဟဿာနိ၊
သဠိ စ ဝသဝတ္ထိသု။

၇၈

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

ရူပပဋိသန္ဓေ ၆ ပါး

၂၄။ ပဌမဇ္ဈာနဝိပါကံ ပဌမဇ္ဈာနဘူမိယံ ပဋိသန္ဓိ
ဘဝင်္ဂံ စုတိဝဿေန ပဝတ္တတိ။

၂၅။ တထာ ဒုတိယဇ္ဈာနဝိပါကံ၊ တတိယဇ္ဈာန
ဝိပါကဉ္စ ဒုတိယဇ္ဈာနဘူမိယံ။

၂၆။ စတုတ္ထဇ္ဈာနဝိပါကံ တတိယဇ္ဈာနဘူမိယံ။

၂၇။ ပဉ္စမဇ္ဈာနဝိပါကံ စတုတ္ထဇ္ဈာနဘူမိယံ။

၂၈။ အသညသတ္တာနံ ပန ရူပမေဝ ပဋိသန္ဓိ
ဟောတိ၊ တထာ တတော ပရံ ပဝတ္တိယံ၊
စဝနကာလေ စ ရူပမေဝ ပဝတ္တိတွာ နိရုဇ္ဈတိ။

ဣမာ ဆ ရူပါဝစရ ပဋိသန္ဓိယော နာမ။

ရူပပုဂ္ဂိုလ်တို့ အသက်တမ်း

၂၉။ ဘေသု ဗြဟ္မပါရိသန္ဓေန ဒေဝါနံ
ကပ္ပဿ တတိယော ဘာဂေါ အာယုပ္ပမာဏံ။

၃၀။ ဗြဟ္မပုရောဟိတာနံ ဥပဗကပေါ။

၅-ဝိထိမုတ်ပိုင်း

၇၉

- ၃၁။ မဟာဗြဟ္မာနံ ဧကော ကပ္ပေါ။
၃၂။ ဝပရိတ္တာဘာနံ ဒွေ ကပ္ပါနိ။
၃၃။ အပ္ပမာဏာဘာနံ စတ္တာရိ ကပ္ပါနိ။
၃၄။ အာဘဿရာနံ အဋ္ဌ ကပ္ပါနိ။
၃၅။ ဝပရိတ္တသုဘာနံ သောဠသ ကပ္ပါနိ။
၃၆။ အပ္ပမာဏသုဘာနံ ဒွတ္တိသ ကပ္ပါနိ။
၃၇။ သုဘကိဏှာနံ စတုသဋ္ဌိ ကပ္ပါနိ။
၃၈။ ဝပဟပ္ပလာနံ၊ အသညသတ္တာနဉ္စ ပဉ္စ
ကပ္ပသတာနိ။
၃၉။ အဝိဟာနံ ကပ္ပသဟဿာနိ။
၄၀။ အတပ္ပါနံ ဒွေ ကပ္ပသဟဿာနိ။
၄၁။ သုဒဿာနံ စတ္တာရိ ကပ္ပသဟဿာနိ။
၄၂။ သုဒဿိနံ အဋ္ဌ ကပ္ပသဟဿာနိ။
၄၃။ အကနိဋ္ဌာနံ သောဠသ ကပ္ပသဟဿာနိ။

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

အာရပ္ပပဋိသန္ဓေ ၄ ပါး

၄၄။ ပဌမာရုပ္ပါဒိဝိပါကာနိ ပဌမာရုပ္ပါဒိဘူမိသု
ယထာက္ကမံ ပဋိသန္ဓိ ဘဝင်္ဂစုတိ ဝသေန
ပဝတ္တန္တိ။

ဣမာ စတသော အာရပ္ပပဋိသန္ဓိယော
နာမ။

အရူပပုဂ္ဂိုလ်တို့ အသက်တမ်း

၄၅။ ိတေသု ပန အာကာသာနဉ္စာယတနူပဂါနံ
ဒေဝါနံ ဝိသတိကပ္ပသဟဿာနိ အာယုပ္ပ-
မာဏံ။

၄၆။ ိဝိညာဏဉ္စာယတနူပဂါနံ ဒေဝါနံ
စတ္တာလီသ ကပ္ပသဟဿာနိ။

၄၇။ ိအာကိဉ္စညာယတနူပဂါနံ ဒေဝါနံ သဌိ
ကပ္ပသဟဿာနိ။

၄၈။ ိနေဝသညာ နာသညာ ယတနူပဂါနံ ဒေဝါနံ
စတုရာသီတိ ကပ္ပသဟဿာနိ။

၅။ဝိထိမုတ်ပိုင်း

၈၁

တစ်ဘဝ၌ တူမြီတရား ၃ပါး

- ၄၉။ ပဋိသန္ဓိ ဘဝဂ်ဉ္စ၊
 တထာ စဝနမာနသံ။
 ဧကမေဝ တထေဝေက-
 ဝိသယဉ္စေက ဇာတိယံ။
 ဣဒမေတ္ထ ပဋိသန္ဓိစတုက္ကံ။
-

ကမ္မစတုက္က

ကံ ၄ ပါး ၄ လီ

- ၅၀။ ိုဇေနံ၊ ဥပတ္တမ္ဘကံ၊ ဥပပိဋကံ ဥပဃာတ
 ကဉ္စေတိ ကိစ္စဝသေန။
- ၅၁။ ိုဂရကံ၊ အာသန္ဓံ၊ အာစိဏ္ဏံ၊ ကဋတ္တာ-
 ကမ္မဉ္စေတိ ပါကဒါန ပရိယာယေန။
- ၅၂။ ိုဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယံ၊ ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယံ၊ အပရာ-
 ပရိယဝေဒနီယံ၊ အဟောသိ ကမ္မဉ္စေတိ
 ပါကကာလဝသေန စတ္တာရိ ကမ္မာနိ နာမ။
-

၈၂

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

၅၃။ တထာ အကုသလံ၊ ကာမာဝစရ ကုသ-
လံ၊ ရူပါဝစရကုသလံ၊ အရူပါဝစရ-
ကုသလဉ္ဇေတိ ပါကဋ္ဌာနဝသေန။

ကုမကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံ ၂၀

အကုသိုလ်ကံ ၃ ပါး

၅၄။ တတ္ထ အကုသလံ ကာယကမ္မံ၊ ဝစီကမ္မံ၊
မနောကမ္မဉ္ဇေတိ ကမ္မဒ္ဒါရဝသေန တိဝိဓံ
ဟောတိ။

ကာယကံ ၃ ပါး

၅၅။ ကုထံ?—

°ပါဏာတိပါတော၊ အဒိန္နာဒါနံ၊ ကာမေသု
မိစ္ဆာစာရော စေတိ ကာယဝိညတ္တိသင်္ခါတေ
ကာယဒ္ဒါရေ ဗာဟုလ္လ ဝုတ္တိတော ကာယကမ္မံ
နာမ။

ဝစီကံ ၄ ပါး

၅၆။ °မုသာဝါဒေါ၊ ပိသုဏဝါစာ၊ ဖရုသဝါစာ၊
သမ္မပ္ပလာပေါ စေတိ ဝစီဝိညတ္တိသင်္ခါတေ
ဝစီဒ္ဒါရေ ဗာဟုလ္လဝုတ္တိတော ဝစီကမ္မံ နာမ။

၅-ဝိထိမုတ်ပိုင်း

၈၃

မနောကံ ၃ ပါး

၅၇။ အဘိဇ္ဈာ၊ ဗျာပါဒေါ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ စေတိ
အညတြာပိ ဝိညတ္တိယာ မနသ္မိယေဝ
ဗာဟုလ္လရုတ္တိတော မနောကမ္မံ နာမ။

ကံ၏ဖြစ်ကြောင်းတရား

၅၈။ တေသု ပါဏာတိပါတော၊ ဖရသဝါစာ၊
ဗျာပါဒေါ စ ဒေါသမူလေန ဇာယန္တိ။

၅၉။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရော၊ အဘိဇ္ဈာ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ
စ လောဘမူလေန။

၆၀။ သေသာနိ စတ္တာရိပိ ဒွိဟိ မူလေဟိ သမ္ဘဝန္တိ။

၆၁။ စိတ္တုပ္ပါဒဝသေန ပနေတံ အကုသလံ
သဗ္ဗတာပိ ဒွါဒသဝိဓံ ဟောတိ။

ကာမကုသိုလ်ကံ ၃-ပါးနှင့် စ-ပါး

၆၂။ ကာမာဝစရကုသလမ္ပိ ကာယဒွါရေ ပဝတ္တံ
ကာယကမ္မံ၊ ဝစီဒွါရေ ပဝတ္တံ ဝစီကမ္မံ၊

၁။ အဘိ ၂-၃၇၈၊ အံ ၃-၄၇၅-၄၈၂၊ အဘိ-၅ ၁-၁၄၀။

၂။ နာမရူပပရိစ္ဆေဒ ၃၇၃-ဂါထာ။

၈၄

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

မနောဒွါရေ ပဝတ္တံ မနော ကမ္မဇ္ဇေတိ
ကမ္မဒွါရဝသေန တိဝိဓံ ဟောတိ။

ပုညကိရိယဝတ္ထု ၃- ပါး

၆၃။ ိတထာ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာဝသေန။

၆၄။ စိတ္တုပ္ပါဒဝသေန ပနေတံ အဋ္ဌဝိဓံ ဟောတိ။

ပုညကိရိယဝတ္ထု ၁၀ ပါး

၆၅။ ၂ဒါန သီလ ဘာဝနာ အပစာယန ဝေယျာဝစ္စ
ပတ္တိဒါန ပတ္တာနုမောဒန ဓမ္မဿဝန
ဓမ္မဒေသနာ ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မဝသေန ဒသဝိဓံ
ဟောတိ။

၆၆။ တံ ပနေတံ ဝိသတိဝိဓမ္မိ ကာမာဝစရ-
ကမ္မမိစ္ဆေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။

ရူပကုသိုလ်ကံ ၅ ပါး

၆၇။ ရူပါဝစရကုသလံ ပန မနောကမ္မမေဝ၊ တဉ္စ
ဘာဝနာမယံ အပ္ပနာပတ္တံ ဖျာနင်္ဂဘောဒေန
ပဉ္စဝိဓံ ဟောတိ။

၅-ဝိထိမုတ်ပိုင်း

၈၅

အရူပ ကုသိုလ်ကံ ၄-ပါး

၆၈။ တထာ အရူပါဝစရ ကုသလဉ္စ မနော ကမ္မံ၊
တမ္မိ ဘာဝနာမယံ အပ္ပနာပတ္တံ အာရမ္မဏ
ဘောဒေန စတုပ္ပိဓံ ဟောတိ။

ကာမကံ၏ အကျိုးပေးရာဘုံ

၆၉။ ိုတ္တောကုသလကမ္မ မုဒ္ဒစ္စရဟိတံ အပါယ-
ဘူမိယံ ပဋိသန္ဓိံ ဇနေတိ။

ပဝတ္တိယံ ပန သဗ္ဗမ္မိ ဒွါဒသဝိဓံ သတ္တာ
ကုသလပါကာနိ သဗ္ဗတ္တာပိ ကာမလောကေ၊
ရူပလောကေ စ ယထာရဟံ ဝိပစ္စတိ။

၇၀။ ိုကာမာဝစရကုသလမ္မိ ကာမသုဂတိယမေဝ
ပဋိသန္ဓိံ ဇနေတိ။

တထာ ပဝတ္တိယဉ္စ မဟာဝိပါကာနိ၊
အဟေတုကဝိပါကာနိ ပန အဋ္ဌပိ သဗ္ဗတ္တာပိ
ကာမ လောကေ၊ ရူပ လောကေ စ
ယထာရဟံ ဝိပစ္စတိ။

၈၆

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

တိဟိတဉာဏ် နသညံ ကွဲပြားခြင်း

၇၁။ ဘိက္ခုဝိ တိဟေတုက မုက္ခန္ဓံ ကုသလံ
တိဟေတုကံ ပဋိသန္ဓိံ ဒတ္တာ ပဝတ္ထေ
သောဠသဝိပါကာနိ ဝိပစ္စတိ။

၇၂။ ဘိက္ခုဟေတုက မောမကံ၊ ခွိဟေတုက မုက္ခန္ဓဉ္စ
ကုသလံ ခွိဟေတုကံ ပဋိသန္ဓိံ ဒတ္တာ
ပဝတ္ထေ တိဟေတုကရဟိတာနိ ဒွါဒသ
ဝိပါကာနိ ဝိပစ္စတိ။

၇၃။ ခွိဟေတုက မောမကံ ပန ကုသလံ အဟေတု-
ကမေဝ ပဋိသန္ဓိံ ဒေတိ၊ ပဝတ္ထေ စ
အဟေတုကဝိပါကာနေဝ ဝိပစ္စတိ။

ကေစိဝါဒ သင်္ဂဟ ဂါထာများ

၇၄။ အသင်္ခါရံ သသင်္ခါရ-
ဝိပါကာနိ န ပစ္စတိ။
သသင်္ခါရ မသင်္ခါရ၊
ဝိပါကာနိတိ ကေစန။

၅-ဝီထိမုတ်ပိုင်း

၈၇

တေသံ ဒွါဒသ ပါကာနိ၊
ဒသာ'ဌှ စ ယထာက္ကမံ။
ယထာဝုတ္တာနုသာရေန၊
ယထာသမ္ဘဝ မုဒ္ဒိသေ။

ရူပကံ၏ အကျိုးပေးရာဘုံ

- ၇၅။ ခရူပါဝစရ ကုသလံ ပန ပဌမဇ္ဈာနံ ပရိတ္တံ
ဘာဝေတွာ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇေသု ဥပ္ပဇ္ဇတိ။
- ၇၆။ တဒေဝ မဇ္ဈိမံ ဘာဝေတွာ ဗြဟ္မ-
ပုရောဟိတေသု။
- ၇၇။ ပဏီတံ ဘာဝေတွာ မဟာဗြဟ္မေသု။
- ၇၈။ တထာ ဒုတိယဇ္ဈာနံ တတိယဇ္ဈာနဉ္စ ပရိတ္တံ
ဘာဝေတွာ ပရိတ္တာဘေသု။
- ၇၉။ မဇ္ဈိမံ ဘာဝေတွာ အပ္ပမာဏာဘေသု၊
- ၈၀။ ပဏီတံ ဘာဝေတွာ အာဘဿရေသု။
- ၈၁။ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ ပရိတ္တံ ဘာဝေတွာ ပရိတ္တ-
သုဘေသု။

၈၈

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

၈၂။ မဇ္ဈိမံ ဘာဝေတွာ အပ္ပမာဏ သုဘောသု။

၈၃။ ပဏီတံ ဘာဝေတွာ သုဘင်္ဂိက္ခေသု။

၈၄။ ပဉ္စမဇ္ဈာနံ ဘာဝေတွာ ဝေဟပ္ပလေသု။

၈၅။ တဒေဝ သညာဝိရာဂံ ဘာဝေတွာ
အသညသက္ကေသု။

၈၆။ အနာဂါမိနော ပန သုဒ္ဓါဝါသေသု
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။

အရူပကံ၏ အကျိုးပေးရာဘုံ

၈၇။ အရူပါဝစရကုသလဉ္စ ယထာက္ကမံ ဘာဝေတွာ
အရူပေသု ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။

နိဂုံးဂါထာ

၈၈။ ဣတ္ထံ မဟဂ္ဂတံ ပုညံ၊
ယထာဘူမိ ဝဝတ္ထိတံ။
ဇေနေတိ သဒိသံ ပါကံ၊
ပဋိသန္တိ ပဝတ္ထိယံ။

ဣဒမေတ္ထ ကမ္မစတုက္ကံ။

၅-ဝိထိမှတ်ပိုင်း

၈၉

စုတိပဋိသန္ဓိက္ကမ

ဆာခြင်းအကြောင်း ၄ ပါး

၈၉။ အာယုက္ခယေန၊ ကမ္မက္ခယေန၊ ဥဘ-
ယက္ခယေန၊ ဥပစ္ဆေဒကကမ္မုနာ စေတိ
စတုစာ မရဏုပ္ပတ္တိံ နာမ။

စုတေခါနီးကာလ အာရုံနိမိတ် ထင်ပုံ

၉၀။ ိတထာ စ မရန္တာနံ ပန မရဏကာလေ
ယထာရဟံ အဘိဓုခီဘူတံ ဘဝန္တရေ
ပဋိသန္ဓိဇေနကံ ကမ္မံ ဝါ၊

တံ ကမ္မကရဏကာလေ ရူပါဒိက-
မုပလဒ္ဓပုဗ္ဗမုပကရဏဘူတဉ္စ ကမ္မနိမိတ္တံဝါ၊
အနန္တရ မုပ္ပဇ္ဇမာန ဘဝေ ဥပလဘိတဗ္ဗ-
မုပဘောကဘူတဉ္စ ဂတိနိမိတ္တံဝါ ကမ္မဗလေန
ဆန္တံ ဒွါရာနံ အညတရသ္မိံ ပစ္စုပ္ပန္နာတိ။

၇
A

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

စုတေခါနီးကာလ စိတ်အစဉ်ဖြစ်ပုံ

တတော ပရံ တမေဝ တထောပဋ္ဌိတံ
 အာရမ္မဏံ အာရဗ္ဗ ဝိပစ္စမာနက ကမ္မာနုရူပံ
 ပရိသုဒ္ဓံ, ဥပက္ကိလိဋ္ဌံ ဝါ ဥပ လဘိတဗ္ဗ-
 ဘဝါနုရူပံ တတ္ထောဏတံဝံ စိတ္တသန္တတံ
 အဘိဏ္ဍိ ဂစ္ဆတိ ဗာဟုလ္လေန။

တစ်နည်း ကံအာရုံ ထင်ပုံ

တမေဝ ဝါ ပန ဇနကဘူတံ ကမ္မံ အဘိ-
 နဝ ကရဏဝသေန ဒွါရပတ္တံ ဟောတိ။

မရဏာသန္တ ဝီထိ

၉၁။ ပစ္စာသန္တ မရဏဿ တဿ ဝီထိစိတ္တာ-
 ဝဿာနေ, ဘဝင်္ဂိက္ခယေ ဝါ စဝနဝသေန
 ပစ္စုပ္ပန္နဘဝပရိယောသာနဘူတံ စုတိ စိတ္တံ
 ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိရုဇ္ဈတိ။

၅-ဝိထိမုတ်ပိုင်း

၉၁

ပဋိသန္ဓေစိတ်ဖြစ်ပုံ

တသ္မိံ နိရုဒ္ဓါဝသာနေ တဿာနန္တရမေဝ
 တထာဂဟိတံ အာရမ္မဏံ အာရပ္ပသဝတ္ထုကံ၊
 အဝတ္ထုကမေဝ ဝါ ယထာရဟံ အဝိဇ္ဇာနုသယ
 ပရိက္ခိတ္တေန တဏှာနုသယမူလကေန
 သင်္ခါရေန ဇနိယမာနံ သမ္ပယုတ္တေဟိ
 ပရိဂ္ဂယမာနံ သဟဇာတာန မဓိဋ္ဌာနဘာဝေန
 ပုဗ္ဗင်္ဂမဘူတံ ဘဝန္တရပဋိသန္ဓာနဝသေန
 ပဋိသန္ဓိ သင်္ခါတံ မာနသံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနမေဝ
 ပတိဋ္ဌာတိ ဘဝန္တရေ။

ကာမ ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ အာရုံ

၉၂။ မရဏာသန္ဓဝိထိယံ ပနေတ္ထ မန္တပ္ပဝတ္တာနိ
 ပဉ္စေဝ ဇေနာနိ ပါဠိကဗီတဗ္ဗာနိ၊ တသ္မာ
 ယဒိ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏေသု အာပါထမာဂတေသု
 ဓရန္တေသွေဝ မရဏံ ဟောတိ။
 တဒါ ပဋိသန္ဓိဘဝင်္ဂါနမ္ပိ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏတာ
 လဗ္ဘတီတိကတွာ ကာမာဝစရ ပဋိသန္ဓိယာ

၉၂

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

ဆဒ္ဒါရဂ္ဂဟိတံ ကမ္မနိမိတ္တံ၊ ဂတိနိမိတ္တဉ္စ
ပစ္စုပ္ပန္နမတိတာရမ္မဏံ ဥပလဗ္ဗတိ။

ကမ္မံ ပန အတိတမေဝ၊ တဉ္စ မနော-
ဒ္ဒါရဂ္ဂဟိတံ၊ တာနိ ပန သဗ္ဗာနိပိ
ပရိတ္တဓမ္မဘူတာနေဝါရမ္မဏာနိ။

ရူပါရူပပဋိသန္ဓိ၏ အာရုံ

၉၃။ ရူပါဝစရပဋိသန္ဓိယာ ပန ပညတ္တိဘူတံ
ကမ္မနိမိတ္တမေဝါရမ္မဏံ ဟောတိ။

၉၄။ တထာ အာရပ္ပပဋိသန္ဓိယာစ မဟဂ္ဂတ-
ဘူတံ ပညတ္တိဘူတဉ္စ ကမ္မနိမိတ္တမေဝ
ယထာရဟ မာရမ္မဏံ ဟောတိ။

၉၅။ အသညသတ္တာနံ ပန ဇီဝိတနဝကမေဝ
ပဋိသန္ဓိဘာဝေန ပတိဋ္ဌာတိ၊ တသ္မာ တေ
ရူပပဋိသန္ဓိကာ နာမ။

၉၆။ အာရပ္ပိ အရူပပဋိသန္ဓိကာ။

၉၇။ သေသာ ရူပါရူပ ပဋိသန္ဓိကာ။

၉၈။ စုတိစိတ်နောက် ပဋိသန္ဓေဖြစ်ပုံ
 အာရပ္ပစုတိယာ ဟောန္တိ၊
 ဟေဋ္ဌိမာရပ္ပဝဇ္ဇိတာ။
 ပရမာရပ္ပသန္တိစ၊
 တထာ ကာမတိဟေတုကာ။
 ရူပါဝစရစုတိယာ၊
 အဟေတု ရဟိတာ သိယုံ။
 သဗ္ဗကာမတိဟေတုမှာ၊
 ကာမေသွေဝ ပနေတရာ။
 အယမေတ္ထ စုတိပဋိသန္တိက္ကမော။

ဘဝင်နှင့် စုတိဖြစ်ပုံ

၉၉။ ိုက္ကဇ္ဈေဝံ ဂဟိတပဋိသန္တိကာနံ ပန ပဋိသန္တိ
 နိရောဓာနန္တရတော ပဘုတိ တမေဝါရမ္မဏ
 မာရဗ္ဗ တဒေဝ စိတ္တံ ယာဝစုတိစိတ္တုပ္ပါဒါ
 အသတိ ဝိထိစိတ္တုပ္ပါဒေ ဘဝဿ အင်္ဂဘာ
 ဝေန ဘဝင်္ဂ သန္တတိ သင်္ခါတံ မာနသံ
 အဗ္ဗောဓိန္တံ နဒိသောတော ဝိယ ပဝတ္တတိ။

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

၁၀၀။ ပရိယောသာနေ စ စဝနဝသေန စုတိစိတ္တ
ဟုတွာ နိရုဇ္ဈတိ။

သံသရာစက် လည်ပုံ

၁၀၁။ တတော ပရုဉ္စ ပဋိသန္ဓာဒယော ရထစက္ကမိဝ
ယထာက္ကမံ ဧဝ ပရိဝတ္တန္တာ ပဝတ္တန္တိ။

၁၀၂။ ပဋိသန္တိ ဘဝင်္ဂ ဝီထိယော၊
စုတိစေဟ တထာ ဘဝန္တရေ။
ပုန သန္တိဘဝင်္ဂမိစ္စယံ၊
ပရိဝတ္တတိ စိတ္တသန္တတိ။

သံသရာစက် ပြတ်ပုံ

ပဋိသင်္ခါယ ပနေတမဒ္ဓုဝံ၊
အဓိဂန္ဓာ ပဒမစ္စုတံ ဗုဓာ။
သုသမုစ္ဆန္တသိနေဟဗန္ဓနာ၊
သမမေဿန္တိ စိရာယ သုဗ္ဗတာ။

ဣတိ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟေ
ဝီထိမုတ္တသင်္ဂဟ ဝိဘာဂေါ နာမ
ပဉ္စမော ပရိစ္ဆေဒေါ။

ဝီထိမုတ်ပိုင်း ပြီး၏။

၆-ရုပ်ပိုင်း

အနုသန္ဓေနှင့် ပဋိညာဉ်

- ၁။ ဧတ္တာဝဟာ ဝိဘတ္တာ ဟိ၊
သပ္ပဘောဒပ္ပဝတ္တိကာ။
စိတ္တ စေတသိကာ ဓမ္မာ၊
ရူပံ ဒါနိ ပဝုစ္စတိ။

မာတိကာ

- ၂။ သမုဒ္ဓေသာ ဝိဘာဂါ စ၊
သမုဋ္ဌာနာ ကလာပတော။
ပဝတ္တိက္ကမတော စေတိ၊
ပဉ္စဓာ တတ္ထ သင်္ဂဟော။

ရူပသမုဒ္ဓေသ

မဟာဘုတ်နှင့် ဥပါဒါရုပ်

- ၃။ ိစတ္တာရိ မဟာဘူတာနိ၊ စတုန္နဉ္စ မဟာ-
ဘူတာနံ ဥပါဒါယရူပန္တိ ဒုဝိဓမ္မေတံ ရူပံ
ဧကောဒသဝိဓေန သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ။

၉၆

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

(၁) မဟာဘုတ် ၄ ပါး

- ၄။ ကထံ?
 ပထဝီဓာတု၊ အာပေါဓာတု၊ တေဇော-
 ဓာတု၊ ဝါယောဓာတု ဘူတရူပံ နာမ။

ဥပါဒါရုပ် ၂၄ ပါး

(၂) ပဿာဒရုပ် ၅-ပါး

- ၅။ ခန္ဓာ၊ သောတံ၊ ဃာနံ၊ ဇိဝှါ၊ ကာယော
 ပဿာဒရူပံ နာမ။

(၃) ဂေါစရရုပ် ၇ ပါး

- ၆။ ခရူပံ၊ သဒ္ဓေါ၊ ဂန္ဓော၊ ရသော၊ အာပေါ-
 ဓာဘု ဝိဝဇ္ဇိတံ ဘူတတ္ထယသင်္ခါတံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ
 ဂေါစရရူပံ နာမ။

(၄) ဘာဝရုပ် ၂ ပါး

- ၇။ ဣတ္ထတ္တံ၊ ပုရိသတ္တံ ဘာဝရူပံ နာမ။

(၅) ဟဒယရုပ် ၁ ပါး

- ၈။ ဟဒယာတ္ထု ဟဒယရူပံ နာမ။

(၆) ဇီဝိတရုပ် ၁ ပါး

- ၉။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ ဇီဝိတရူပံ နာမ။

၆-ရုပ်ပိုင်း

၉၇

(၇) အာဟာရရုပ် ၁ ပါး

၁၀။ ခံကဗဠိကာရော အာဟာရော အာဟာရရူပံ
နာမ။

၁၁။ ဣတိ စ အဋ္ဌာရသဝိဓမ္မေတံ ရူပံ သဘာဝရူပံ၊
သလက္ခဏရူပံ၊ နိပ္ပန္နရူပံ၊ ရူပရူပံ၊ သမ္မသန
ရူပန္တိ စ သင်္ဂဟံ* ဂစ္ဆတိ။

(၈) ပရိစ္ဆေဒရုပ် ၁-ပါး

၁၂။ ခံအာကာသဓာတု ပရိစ္ဆေဒရူပံ နာမ။

(၉) ဝိညတ်ရုပ် ၂ ပါး

၁၃။ ခံကာယဝိညတ္တိ၊ ဝစီဝိညတ္တိ ဝိညတ္တိရူပံ
နာမ။

(၁၀) ဝိကာရရုပ် ၅-ပါး

၁၄။ ခံရူပဿ လဟုတာ၊ မုဒုတာ၊ ကမ္မညတာ၊
ဝိညတ္တိဒွယံ ဝိကာရရူပံ နာမ။

၉၈

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

(၁၁) လက္ခဏရုပ် ၄ ပါး

၁၅။ ိုရူပဿ ဥပစယော၊ သန္တတိ၊ ဇေတတာ၊
အနိစ္စတာ လက္ခဏရူပံ နာမ။

၁၆။ ဇာတိရူပမေဝ ပနေတ္ထ ဥပစယ သန္တတိ-
နာမေန ပဂုစ္စတိတိ ကောဒသဝိဓမ္မေတံ ရူပံ
အဋ္ဌဝိသတိဝိဓံ ဟောတိ သရူပဝသေန။

သင်္ဂဟဂါထာများ

၁၇။ ကထံ?
ဘူတပ္ပသာဒ ဝိသယာ-
ဘာဝေါ ဟဒယမိစ္စပိ။
ဇီဝိတာဟာရရူပေဟိ၊
အဋ္ဌာရသဝိဓံ တထာ။
ပရိစ္ဆေဒေါ စ ဝိညတ္တိ၊
ဝိကာရော လက္ခဏန္တိ စ။
အနိပ္ပန္နာ ဒသာ စေတိ၊
အဋ္ဌဝိသတိဝိဓံ ဘဝေ။

အယမေတ္ထ ရူပသမုဒ္ဓေသော။

၆-ရုပ်ပိုင်း

၉၉

ရူပဝိဘာဂ

- ၁၈။ သဗ္ဗဉ္စ ပနေတံ ရူပံ^၁ အဟေတုကံ၊ သပ္ပစ္စယံ၊
သာသဝံ၊ သင်္ခတံ၊ လောကီယံ၊ ကာမာဝစရံ၊
အနာရမ္မဏံ၊ အပ္ပဟာတဗ္ဗ၊ မေဝါတိ
ဧကဝိဓမ္မိ အဇ္ဈတ္တိက ဗာဟိရုဒိ ဝသေန
ဗဟုဓာ ဘေဒံ ဂစ္ဆတိ။

အဇ္ဈတ္တိကရုပ်- ဗာဟိရရုပ်

- ၁၉။ ကထံ?
၂ပသာဒသင်္ခါတံ ပဉ္စဝိဓမ္မိ အဇ္ဈတ္တိကရူပံ
နာမ၊ ဣတရံ ဗာဟိရရူပံ။ (၅+၂၃=၂၈)

ဝတ္ထုရုပ် အဝတ္ထုရုပ်

- ၂၀။ ၂ပသာဒ ဟဒယ သင်္ခါတံ ဆဗ္ဗိဓမ္မိ ဝတ္ထုရူပံ
နာမ၊ ဣတရံ အဝတ္ထုရူပံ။ (၆+၂၂=၂၈)

ဒွါရရုပ် အဒွါရရုပ်

- ၂၁။ ပသာဒ ဝိညတ္တိသင်္ခါတံ သတ္တဝိဓမ္မိ ဒွါရရူပံ
နာမ၊ ဣတရံ အဒွါရရူပံ။ (၇+၂၁=၂၈)

၁။ အဘိ ၁-၁၅၆။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ ၂-၈၁။

၂။ အဘိ ၁- ၁၇၃။

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

ဣန္ဒြိယရုပ် အနိန္ဒြိယရုပ်

၂၂။ ီပသာဒ ဘာဝ ဇီဝိတသင်္ခါတံ အဋ္ဌဝိဓမ္မိ
ဣန္ဒြိယရူပံ နာမ၊ ဣတရံ အနိန္ဒြိယရူပံ။
(၈+၂၀=၂၈)

ဩဠာရိကရုပ်စသည်နှင့် သုခုမရုပ်စသည်များ

၂၃။ ီပသာဒ ဝိသယ သင်္ခါတံ ဒွါဒသဝိဓမ္မိ
ဩဠာရိကရူပံ၊ သန္တိကေရူပံ၊ သပ္ပဋိဃ-
ရူပဉ္စ၊ ဣတရံ သုခုမရူပံ၊ ဒူရေရူပံ၊
အပ္ပဋိဃရူပဉ္စ။ (၁၂+၁၆=၂၈)

ဥပါဒိန္နရုပ် အနုပါဒိန္နရုပ်

၂၄။ ီကမ္မဇံ ဥပါဒိန္နရူပံ၊ ဣတရံ အနုပါ-
ဒိန္နရူပံ။ (၁၈+၁၀=၂၈)

သနိဒဿနရုပ် အနိဒဿနရုပ်

၂၅။ ီရူပါယတနံ သနိဒဿနရူပံ၊ ဣတရံ
အနိဒဿနရူပံ။ (၁+၂၇=၂၈)

၆-ရုပ်ပိုင်း

၁၀၁

ဂေါစရဂ္ဂါဟိကရုပ် အဂေါစရဂ္ဂါဟိကရုပ်

၂၆။ စက္ခာဒိဒ္ဓယံ အသမ္ပတ္တဝေဒန၊ ဃာနာ-
ဒိတ္တယံ သမ္ပတ္တဝေဒနာတိ ပဉ္စဝိဓမ္မိ
ဂေါစရဂ္ဂါဟိကရူပံ၊ ဣတရံ အဂေါ-
စရဂ္ဂါဟိကရူပံ။ (၅=၂၃=၂၈)

အဝိနိဗ္ဗောဂရုပ် ဝိနိဗ္ဗောဂရုပ်

၂၇။ ဝဏ္ဏော၊ ဂန္ဓော၊ ရသော၊ ဩဇာ၊ ဘူတ
စတုက္ကဋ္ဌေတိ အဋ္ဌဝိဓမ္မိ အဝိနိဗ္ဗောဂရူပံ၊
ဣတရံ ဝိနိဗ္ဗောဂရူပံ။ (၈+၂၀=၂၈)

သင်္ခဟဂါထာ

၂၈။ ဣစ္ဆေဝ မဋ္ဌဝိသတိ-
ဝိဓမ္မိ စ ဝိစက္ခဏာ၊
အဇ္ဈတ္တိကာဒိဘောဒေန၊
ဝိဘဇ္ဇန္တိ ယထာရဟံ။
အယမေတ္ထ ရူပဝိဘာဂေါ။

ရူပသမုဋ္ဌာနနယ

ရုပ်ဖြစ်ကြောင်းတရား ၄ ပါး

၂၉။ ကမ္မံ၊ စိတ္တံ၊ ဥတု၊ အာဟာရော စေတိ
စတ္တာရိ ရူပသမုဋ္ဌာနာနိနာမ။

ကံက ရုပ်ကို ဖြစ်စေပုံ

၃၀။ ိတတ္ထ ကာမာဝစရံ၊ ရူပါဝစရဉ္စေတိ
ပဉ္စဝိသတိဝိဓမ္မိ ကုသလာကုသလကမ္မ-
ဘဝိသင်္ခတံ အဇ္ဈတ္တိကသန္တာနေ ကမ္မ-
သမုဋ္ဌာနရူပံ ပဋိသန္ဓိမုပါဒါယ ခဏေ ခဏေ
သမုဋ္ဌာပေတိ။

စိတ်က ရုပ်ကို ဖြစ်စေပုံ

၃၁။ ၊အရူပ ဝိပါက ဒွိပဉ္စဝိညာဏ ဝဇ္ဇိတံ
ပဉ္စသတ္တတိဝိဓမ္မိ စိတ္တံ စိတ္တသမုဋ္ဌာနရူပံ
ပဌမဘဝင်္ဂံ မုပါဒါယ ဇာယန္တမေဝ
သမုဋ္ဌာပေတိ။

ဣရိယာပုတ်ကိုလည်း နိုင်စေပုံ

၃၂။ တတ္ထ အပ္ပနာဝေန် ဣရိယာပထမိ သန္တာ-
မေတိ။

ဝိညတ်ကိုလည်း ဖြစ်စေပုံ

၃၃။ ဝေါဠုပ္ပန ကာမာဝစရ ဝေနာဘိညာ ပန
ဝိညတ္တိမိ သမုဋ္ဌာပေန္တိ။

ရယ်ရွှင်မှုကိုလည်း ဖြစ်စေပုံ

၃၄။ သောမနဿဝေနာနိ ပနေတ္ထ တေရသ-
ဟသနမိ ဇနေန္တိ။

ဥတုက ရုပ်ကို ဖြစ်စေပုံ

၃၅။ သီတုဏှောတုသမညာတာ တေဇောဓာတု
ဌိတိပ္ပတ္တာဝ ဥတုသမုဋ္ဌာနရူပံ အဇ္ဈတ္တဉ္စ
ဗဟိဒ္ဓါ စ ယထာရဟံ သမုဋ္ဌာပေတိ။

အာဟာရက ရုပ်ကို ဖြစ်စေပုံ

၃၆။ ဩဇာသင်္ခါတော အာဟာရော အာဟာရ
သမုဋ္ဌာနရူပံ အဇ္ဈောဟရဏကာလေ ဌာနပ္ပ-
တ္တောဝ သမုဋ္ဌာပေတိ။

၁၀၄

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

ကမ္မဇရုပ် စသည်တို့၏ သရုပ်

ကမ္မဇရုပ်

၃၇။ ိတတ္ထ ဟဒယ ဣန္ဒြိယဂူပါနိ ကမ္မဇာ-
နေဝ။

စိတ္တဇရုပ်

၃၈။ ဝိညတ္တိဒွယံ စိတ္တဇမေဝ။

ဒွိဇရုပ်

၃၉။ သဒ္ဓေါ စိတ္တောတုဇော။

တိဇရုပ်

၄၀။ လဟုတာဒိတ္ထယံ ဥတုစိတ္တာဟာရေဟိ
သမ္ဘောတိ။

စတုဇရုပ်

၄၁။ အဝိနိဗ္ဗောဂဂူပါနိ စေဝ အာကာသဓာတုစ
စတူဟိ သမ္ဘူတာနိ။

န ကုတောစိရုပ်

၄၂။ လက္ခဏဂူပါနိ န ကုတောစိ ဇာယန္တိ။

၆-ရုပ်ပိုင်း

၁၀၅

သင်္ဂဟဂါထာများ

၄၃။ အဋ္ဌာရသ ပန္နရသ၊
 တေရသ ဒွါဒသာတိ စ။
 ကမ္မစိတ္တောတုကာဟာရ-
 ဇာနိ ဟောန္တိ ယထာက္ကမံ။

၄၄။ ဇာယမာနာဒိ ရူပါနံ၊
 သဘာဝတ္တာ ဟိ ကေဝလံ။
 လက္ခဏာနိ န ဇာယန္တိ၊
 ကေဟိစိတိ ပကာသိတံ။

အယမေတ္ထ ရူပ သမုဋ္ဌာနနယော။

ရူပကလာပ

ရုပ်ကလာပ်၏ လက္ခဏာ ၄ ပါး

၄၅။ ကေုပ္ပါဒါ၊ ကေနိရောဓာ၊ ကေနိဿယာ၊
 သဟဝုတ္တိနော ကေဝိသတိရူပကလာပါ
 နာမ။

၁။ နာမရူပပရိစ္ဆေဒ ၅၈၇ ဂါထာ။

၁၀၆

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

ကမ္မဇကေလာပ် ၉ စည်း

၄၆။ ၊ တတ္ထ ဇီဝိတံ၊ အဝိနိဗ္ဗောဂရူပဉ္စ စက္ခုနာ
သဟ စက္ခုဒသကန္တိ ပဝုစ္စတိ။ တထာ
သောတာဒီဟိ သဒ္ဓိံ သောတဒသကံ၊ ဃာန
ဒသကံ၊ ဇိဝှါဒသကံ၊ ကာယဒသကံ၊ ဣတ္ထိ
ဘာဝဒသကံ၊ ပုတ္တဝဒသကံ၊ ဝတ္ထုဒသ
ကဉ္စေတိ ယထာက္ကမံ ယောဇေတဗ္ဗံ။

အဝိနိဗ္ဗောဂရူပမေဝ ဇီဝိတေန သဟ
ဇီဝိတနဝကန္တိ ပဝုစ္စတိ။

ဣမေ နဝ ကမ္မသမုဋ္ဌာနကလာပါ။

စိတ္တဇကေလာပ် ၆ စည်း

၄၇။ အဝိနိဗ္ဗောဂရူပံ ပန သုဒ္ဓဋ္ဌကံ၊
တဒေဝ ကာယဝိညတ္တိယာ သဟ ကာယ
ဝိညတ္တိ နဝကံ၊
ဝစီဝိညတ္တိသဒ္ဓေဟိ သဟ ဝစီဝိညတ္တိ
ဒသကံ၊

၆-ရုပ်ပိုင်း

၁၀၇

လတုတာဒီဟိ သဒ္ဓိံ လဟုတာဒေကာ-
ဒသကံ၊

ကာယဝိညတ္တိံ လဟုတာဒိ ဒွါဒသကံ၊
ဝစီဝိညတ္တိံ သဒ္ဓလဟုတာဒိ တေရသ-
ကဉ္စေတိ ဆ စိတ္တသမုဋ္ဌာနကလာပါ။

ဥတုဧကလာပ် ၄ စည်း

၄၈။ သုဒ္ဓဋ္ဌကံ၊ သဒ္ဓနဝကံ၊ လဟုတာဒေကာ-
ဒသကံ၊ သဒ္ဓလဟုတာဒိ ဒွါဒသကဉ္စေတိ
စတ္တာရော ဥတုသမုဋ္ဌာနကလာပါ။

အာဟာရဧကလာပ် ၂ စည်း

၄၉။ သုဒ္ဓဋ္ဌကံ၊ လဟုတာဒေကာဒသကဉ္စေ-
တိ ဒွေ အာဟာရသမုဋ္ဌာနကလာပါ။

အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓ ကလာပ်ခွဲပုံ

၅၀။ တတ္ထ သုဒ္ဓဋ္ဌကံ၊ သဒ္ဓနဝကဉ္စေတိ ဒွေ
ဥတုသမုဋ္ဌာနကလာပါ ဗဟိဒ္ဓါပိ လဗ္ဘန္တိ၊
အဝသေသာ ပန သဗ္ဗေပိ အဇ္ဈတ္တိကမေဝါတိ။

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

သင်္ဂဟဂါထာများ

၅၁။ ကမ္မစိတ္တောတုကာဟာရ-
 သမုဋ္ဌာနာ ယထာက္ကမံ။
 နဝ ဆ စတုရော ဒွေတိ၊
 ကလာပါ ကေဝီသတိ။

°ကလာပါနံ ပရိစ္ဆေဒ-
 လက္ခဏတ္တာ ဝိစက္ခဏာ။
 န ကလာပင်္ဂမိစ္စာဟု၊
 အာကာသံ၊ လက္ခဏာနိ စ။

အယမေတ္ထ ကလာပယောနော။

ရူပ ပဝတ္တိက္ကမ

ကာမဘုံ၌ ရုပ်ဖြစ်စဉ်

၅၂။ သဗ္ဗာနိပိ ပနေတာနိ ရူပါနိ ကာမလောကေ
 ယထာရဟံ အနုနာနိ ပဝတ္တိယံ ဥပလဗ္ဘန္တိ။

၅၃။ ဖဋ္ဌိသန္တိယံ ပန သံသေဒဇာနဉ္စေဝ
 ဩပပါတိကာနဉ္စ စက္ခု၊ သောတ၊ ဃာန၊
 ဇီဝါ၊ ကာယ၊ ဘာဝ၊ ဝတ္ထုဒသက-
 သင်္ခါတာနိ သတ္တ ဒသကာနိ ပါတု-
 ဘဝန္တိ ဥက္ကဋ္ဌဝသေန။

ဩမကဝသေန ပန စက္ခု၊ သောတ၊ ဃာန၊
 ဘာဝဒသကာနိ ကဒါစိပိ န လဗ္ဘန္တိ၊ တဿှာ
 တေသံ ဝသေန ကလာပဟာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၅၄။ ဂဗ္ဘသေယျက သတ္တာနံ ပန ကာယ၊ ဘာဝ၊
 ဝတ္ထု ဒသက သင်္ခါတာနိ တိဏိ ဒသကာနိ
 ပါတုဘဝန္တိ၊ တတ္ထာပိ ဘာဝဒသကံ ကဒါစိ
 န လဗ္ဘတိ။

တတော ပရံ၊ ပဝတ္တိကာလေ ကမေနာ
 စက္ခုဒသကာဒီနိ စ ပါတုဘဝန္တိ။

၁။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ ၂-၁၉၃။ အဘိ ၆ ၂-၁၅၂။ ၂။ ပရံ ပန (သီ)
 ၃။ ကမ္မနာ (အဘိ ၆ ၃-၂၄၀)။

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

ရုပ် ၄ ပါးတို့ ရှေးဦးစွာ ဖြစ်ပုံ

၅၅။ ကုဏ္ဍဝံ ပဋိသန္ဓိ မုပါဒါယ ကမ္မသမုဋ္ဌာနာ၊
ဒုတိယစိတ္တ မုပါဒါယ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ၊
ဌိတိကာလ မုပါဒါယ ဥတုသမုဋ္ဌာနာ၊ ဩဇာ
ဖရဏ မုပါဒါယ အာဟာရသမုဋ္ဌာနာစေတိ
စတုသမုဋ္ဌာန ရူပကလာပသန္တတိ ကာမ-
လောကေ ဒီပဇာလာ ဝိယ၊ နဒီသောတော
ဝိယ စ ယာဝတာယုက မဗ္ဗောဋ္ဌိန္ဒာ ပဝတ္တတိ။

ရုပ် ၄ ပါးတို့ နောက်ဆုံးချုပ်ပုံ

၅၆။ မရဏကာလေ ပန စုတိစိတ္တောပရိ-
သတ္တရာသမစိတ္တဿ ဌိတိကာလ မုပါ-
ဒါယ ကမ္မဇရူပါနိ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ပုရေ တရ
မုပ္ပန္နာနိ စ ကမ္မဇရူပါနိ စုတိစိတ္တ-
သမကာလမေဝ ပဝတ္တိတွာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ တတော
ပရံ စိတ္တဇာဟာရဇရူပဉ္စ ဝေါဋ္ဌိဇ္ဇတိ။

တတော ပရံ ဥတုသမုဋ္ဌာနရူပပရမ္ပရာ
ယာဝ မတကဠေဝရသင်္ခါတာ ပဝတ္တန္တိ။

ရုပ်သံသရာစက်လည်ပုံ

သင်္ခဟဂါထာ

၅၇။ ိုဏ္ဏစွေဝံ မတသတ္တာနံ၊
 ပုနဒေဝ ဘဝန္တရေ။
 ပဋိသန္ဓိ မုပါဒါယ၊
 တထာ ရူပံ ပဝတ္တတိ။

ရူပဘုံ၌ ရုပ်ဖြစ်စဉ်

၅၈။ ၊ရူပလောကေ ပန ဃာန၊ ဇိဝှါ၊ ကာယ-
 ဘာဝဒသကာနိ စေဝ အာဟာရဇ-
 ကလာပါနိ စ န လဗ္ဘန္တိ၊ တသ္မာ တေသံ
 ပဋိသန္ဓိကာလေ စက္ခူ သောတ ဝတ္ထု
 ဝသေန တိဏိ ဒသကာနိ၊ ဇီဝိတနဝ-
 ကဉ္စေတိ စတ္တာရော ကမ္မသမုဋ္ဌာန-
 ကလာပါ။

ပဝတ္တိယံ စိတ္တောတုသမုဋ္ဌာနာ စ လဗ္ဘန္တိ။

၅၉။ အသညသတ္တာနံ ပန စက္ခူ သောတ ဝတ္ထု
 သဒ္ဓါပိ န လဗ္ဘန္တိ၊ တထာ သဗ္ဗာနိပိ
 စိတ္တရူပါနိ၊ တသ္မာ တေသံ ပဋိသန္ဓိကာလေ
 ဇီဝိတနဝကမေဝ။

၁၁၂

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

ပဝတ္တိယဉ္စ သဒ္ဓဝဇ္ဇိတံ ဥတုသမုဋ္ဌာနရူပံ
အတိရိစ္ဆတိ။

၆၀။ ဣစ္ဆေဝံ ကာမရူပါသညီသင်္ခါတေသု တီသု
ဌာနေသု ပဋိသန္ဓိပဝတ္တိဝသေန ဒုဝိဓာ
ရူပပဝတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

သင်္ဂဟဂါထာများ

၆၁။ အဋ္ဌဝီသတိ ကာမေသု၊
ဟောန္တိ တေဝီသ ရူပိသု။
သတ္တရသေဝ သညီနံ၊
အရူပေ နတ္ထိ ကိဉ္စိပိ။

သဒ္ဓေါ ဝိကာရော ဇရတာ၊
မရဏဉ္စောပ ပတ္တိယံ။
န လဗ္ဘန္တိ ပဝတ္တေ တု၊
န ကိဉ္စိပိ န လဗ္ဘတိ။

အယမေတ္ထ ရူပပဝတ္တိက္ကမော။

နိဗ္ဗာန်

- ၆၂။ နိဗ္ဗာန် ပန လောကုတ္တရာသင်္ခါတံ စတု-
မဂ္ဂဉာဏေန သစ္စိကာတဗ္ဗံ မဂ္ဂဖလာန-
မာရမ္မဏဘူတံ ဝါနသင်္ခါတာယ တဏှာယ
နိက္ခန္တတ္တာ နိဗ္ဗာနန္တိ ပဝုစ္စတိ။
- ၆၃။ တဒေတံ သဘာဝတော ဧကဝိဓေဋ္ဌိ သဉ္ဇပါဒိ-
သေသနိဗ္ဗာနဓာတု၊ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန-
ဓာတု စေတိ ဒုဝိဓံ ဟောတိ ကာရဏ-
ပရိယာယေန။
- ၆၄။ တထာ သုညတံ၊ အနိမိတ္တံ၊ အပ္ပဏိ-
ဟိတဉ္စေတိ တိဝိဓံ ဟောတိ အာကာရ-
ဘောဒေန။

သင်္ကဟဂါထာများ

- ၆၅။ ပဒ မစ္စုတ မစ္စန္တိ၊
အသင်္ခတ မနုတ္တရံ။
နိဗ္ဗာနမိတိ ဘာသန္တိ၊
ဝါနမုတ္တာ မဟေသယော။

၁၁၄

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

ပရမတ္ထတရား ၄ ပါး နိဂုံး

ဣတိ စိတ္တံ၊ စေတသိကံ၊

ရုပ် နိဗ္ဗာနမိစ္စပိ။

ပရမတ္ထံ ပကာသေန္တိ။

စတုဓာဝ တထာဂတာ။

ဣတိ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟေ

ရူပသင်္ဂဟ ဝိဘာဂေါ နာမ

ဆဋ္ဌော ပရိစ္ဆေဒေါ။

ရုပ်ပိုင်းပြီး၏။

၇-သမုစ္ဆည်းပိုင်း

ပဋိညာဉ်

- ၁။ ဒွါသတ္တတိဝိဓာ ဂုတ္တာ၊
 ဝတ္ထုဓမ္မာ သ လက္ခဏာ။
 တေသံ ဒါနိ ယထာယောဂံ၊
 ပဝက္ခာမိ သမုစ္စယံ။

သင်္ဂဟ မာတိကာ

- ၂။ အကုသလ သင်္ဂဟော၊ မိဿက သင်္ဂ-
 ဟော၊ ဗောဓိပက္ခိယ သင်္ဂဟော၊ သဗ္ဗ-
 သင်္ဂဟော စေတိ သမုစ္စယသင်္ဂဟော
 စတုပ္ပိဓော ဝေဒိတဗ္ဗော။

အကုသလ သင်္ဂဟ

(၁) အသဝ ၄ ပါး

- ၃။ ကထံ?
 အကုသလသင်္ဂဟေ တာဝ စတ္တာရော
 အာသဝါ ကာမာသဝေါ၊ ဘဝါသဝေါ၊
 ဒိဋ္ဌာသဝေါ၊ အဝိဇ္ဇာသဝေါ။

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

(၂) ဩဃ ၄ ပါး

၄။ ဝိစတ္တာရော ဩဃာ ကာမောယော၊
ဘဝေါယော၊ ဒိဋ္ဌောယော၊ အဝိဇ္ဇောယော။

(၃) ယောဂ ၄ ပါး

၅။ ဝိစတ္တာရော ယောဂါ ကာမယောဂေါ၊ ဘဝ
ယောဂေါ၊ ဒိဋ္ဌိယောဂေါ၊ အဝိဇ္ဇာယောဂေါ။

(၄) ဂန္ထ ၄ ပါး

၆။ ဝိစတ္တာရော ဂန္ထာ အဘိဇ္ဈာ ကာယဂန္ဓော၊
ဗျာပါဒေါ ကာယဂန္ဓော၊ သီလဗ္ဗတ-
ပရာမာသော ကာယဂန္ဓော၊ ဣဒံ သစ္စာဘိ-
နိဝေသော ကာယဂန္ဓော။

(၅) ဥပါဒါန် ၄ ပါး

၇။ ဝိစတ္တာရော ဥပါဒါနာ ကာမုပါဒါနံ၊
ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၊ အတ္တ-
ဝါဒုပါဒါနံ။

၁။ အဘိ ၁-၂၃၂။ အဘိ ၂-၃၈၉။

၂။ အဘိ ၁-၂၂၉။ အဘိ-၂-၃၈၉။

၇-သမုစ္စည်းပိုင်း

၁၁၇

(၆) နိဝရဏ ၆-ပါး

၈။ ၁ဆ နိဝရဏာနိ ကာမတ္တန္တနိဝရဏံ၊ ဗျာပါ-
ဒနိဝရဏံ၊ ထိနမိဒ္ဓနိဝရဏံ၊ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ
နိဝရဏံ၊ ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏံ၊ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏံ။

(၇) အနုသယ ၇ ပါး

၉။ ၂သတ္တ အနုသယာ ကာမရာဂါနုသယော၊
ဘဝရာဂါနုသယော၊ ပဋိဃာနုသယော၊
မာနာနုသယော၊ ဒိဋ္ဌာနုသယော၊ ဝိစိကိစ္ဆာ
နုသယော၊ အဝိဇ္ဇာနုသယော။

(၈) သုတ္တန်နည်း သံယောဇဉ် ၁၀ ပါး

၁၀။ ၃သ သံယောဇနာနိ ကာမရာဂ သံယောဇနံ၊
ရူပရာဂ သံယောဇနံ၊ အရူပရာဂသံယောဇနံ၊
ပဋိဃသံယောဇနံ၊ မာနသံယောဇနံ၊ ဒိဋ္ဌိ
သံယောဇနံ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသသံယောဇနံ၊
ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇနံ၊ ဥဒ္ဓစ္စသံယောဇနံ၊
အဝိဇ္ဇာသံယောဇနံ သုတ္တန္တေ။

၁၁၈

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

(၈) အဘိဓမ္မာနည်း သံယောဇဉ် ၁၀ ပါး

၁၁။ ^၁အပရာနိပိ ဒသသံယောဇနာနိ ကာမ-
ရာဂသံယောဇနံ, ဘဝရာဂသံယောဇနံ, ပဋိဃ-
သံယောဇနံ, မာနသံယောဇနံ, ဒိဋ္ဌိသံယော-
ဇနံ, သီလဗ္ဗတပရာမာသ သံယောဇနံ, ဝိစိ-
ကိစ္ဆာသံယောဇနံ, ဣဿာသံယောဇနံ,
မစ္ဆရိယ သံယောဇနံ, အဝိဇ္ဇာ သံယောဇနံ,
အဘိဓမ္မေ။

(၉) ကိလေသာ ၁၀ ပါး

၁၂။ ^၂ဒသ ကိလေသာ လောဘော, ဒေါသော,
မောဟော, မာနော, ဒိဋ္ဌိ, ဝိစိကိစ္ဆာ, ထိနံ,
ဥဒ္ဓစ္စံ, အဟိရိကံ, အနောတ္တပ္ပံ။

တရားကိုယ် ကောက်နည်း

၁၃။ အာသဝါဒီသု ပနေတ္ထ ကာမဘဝ နာမေန
တဗ္ဗတ္ထုကာ တဏှာ အဓိပ္ပေတာ၊ သီလဗ္ဗတ
ပရာ မာသော, ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသော, အတ္တ
ဝါ ဒုပါဒေါ စ တံထာ ပဝတ္တံ ဒိဋ္ဌိဂတမေဝ
ပဝုစ္စတိ။

၇-သမုစ္စည်းပိုင်း

၁၁၉

သင်္ဂဟဂါထာများ

- ၁၄။ အာသဝေါဃာစ ယောဂါ စ၊
 တယော ဂန္ဓာ စ ဝတ္ထုတော။
 ဥပါဒါနာ ဒုဝေ ဝုတ္တာ၊
 အဋ္ဌ နိဝရဏာ သိယုံ။
- ဆဋ္ဌေဝါနုသယာ ဟောန္တိ၊
 နဝ သံယောဇနာ မတာ။
 ကိလေသာ ဒသ ဝုတ္တောယံ၊
 နဝဓာ ပါပသင်္ဂဟော။

မိဿက သင်္ဂဟ

(၁) ဟိတ် ၆ ပါး

- ၁၅။ မိဿကသင်္ဂဟေ ဆ ဟေတူ လောဘော၊
 ဒေါသော၊ မောဟော၊ အလောဘော၊
 အဒေါသော၊ အမောဟော။

(၂) ဈာနင် ၇ ပါး

- ၁၆။ သတ္တ ဈာနင်္ဂါနိ ဝိတက္ကော၊ ဝိစာရော၊
 ပီတိ၊ ဧကဂ္ဂတာ၊ သောမနဿံ၊ ဒေါမနဿံ၊
 ဥပေက္ခာ။

(၃) မဂ္ဂင် ၁၂-ပါး

၁၇။ ဒွါဒသ မဂ္ဂင်္ဂီနိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္က-
 ပေါ၊ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တော၊ သမ္မာ
 အာဇီဝေါ၊ သမ္မာဝါယာမော၊ သမ္မာသတိ၊
 သမ္မာသမာဓိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပေါ၊
 မိစ္ဆာဝါယာမော၊ မိစ္ဆာသမာဓိ။

(၄) ဣန္ဒြေ ၂၂ ပါး

၁၈။ ဗဟဝိသတိန္ဒြေယာနိ စက္ခုန္ဒြေယံ၊ သော-
 တိန္ဒြေယံ၊ ဃာနိန္ဒြေယံ၊ ဇိဝိန္ဒြေယံ၊ ကာယိန္ဒြေ-
 ယံ၊ ဣတ္ထိန္ဒြေယံ၊ ပုရိသိန္ဒြေယံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေယံ၊
 မနိန္ဒြေယံ၊ သုခိန္ဒြေယံ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေယံ၊ သော-
 မနသိန္ဒြေယံ၊ ဒေါမနသိန္ဒြေယံ၊ ဥပေက္ခိ-
 န္ဒြေယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေယံ၊ ဝိရိယိန္ဒြေယံ၊ သတိန္ဒြေယံ၊
 သမာဓိန္ဒြေယံ၊ ပညိန္ဒြေယံ၊ အနညာတည-
 သာမိတိန္ဒြေယံ၊ အညိန္ဒြေယံ၊ အညာတာ-
 ဝိန္ဒြေယံ။

(၅) ဗိုလ် ၉ ပါး

၁၉။ နဝ ဗလ္လာနိ သဒ္ဓါဗလံ၊ ဝီရိယ ဗလံ၊
 သတိဗလံ၊ သမာဓိဗလံ၊ ပညာဗလံ၊

၇-သမုစ္စည်းပိုင်း

၁၂၁

ဟိရိဗလံ၊ ဩတ္တပ္ပဗလံ၊ အဟိရိကဗလံ၊
အနောတ္တပ္ပဗလံ။

(၆) အဓိပတိ ၄ ပါး

၂၀။ စတ္တာရော အဓိပတိ ဆန္ဒာဓိပတိ၊ ဝီရိ-
ယာဓိပတိ၊ စိတ္တာဓိပတိ၊ ဝိမံသာဓိပတိ။

(၇) အာဟာရ ၄ ပါး

၂၁။ စတ္တာရော အာဟာရော ကဗဠိကာရော
အာဟာရော၊ ဖဿော ဒုတိယော၊
မနောသဉ္ဇေတနာ တတိယာ၊ ဝိညာဏံ
စတုတ္ထံ။

တရားကိုယ် ကောက်နည်း

၂၂။ ဣန္ဒြိယေသု ပနေတ္ထ သောတာပတ္တိ မဂ္ဂဉာဏံ
အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယံ။

၂၃။ အရဟတ္တဖလဉာဏံ အညာတာဝိန္ဒြိယံ။

၂၄။ မဇ္ဈေ ဆ ဉာဏာနိ အညိန္ဒြိယာနိတံ ပဝုစ္ဆန္တိ။

- ၂၅။ ဇီဝိတိန္ဒြိယဉ္စ ရူပါရူပဝသေန ဒုဝိဓံ ဟောတိ။
 ၂၆။ ပဉ္စဝိညာဏေသု ဖျာနင်္ဂါနိ၊ အဝီရိယေသု
 ဗလာနိ၊ အဟေတုကေသု မဂ္ဂင်္ဂါနိ န
 လဗ္ဘန္တိ။
 ၂၇။ တထာ ဝိစိကိစ္ဆာစိတ္တေ ဧကဂ္ဂတာ
 မဂ္ဂိန္ဒြိယဗလဘာဝံ န ဂစ္ဆတိ။
 ၂၈။ ဒွိဟေတုက တိဟေတုက ဇေနေသွေဝ
 ယထာသမ္ဘဝံ အဓိပတိ ဧကောဝ လဗ္ဘတိ။

သင်္ဂဟဂါထာများ

- ၂၉။ ဆ ဟေတူ ပဉ္စ ဖျာနင်္ဂါ၊
 မဂ္ဂင်္ဂါ နဝ ဝတ္ထုတော။
 သောဠသိန္ဒြိယဓမ္မော စ၊
 ဗလဓမ္မော နဝေရိတာ။
 စတ္တာရော ဓိပတိ ဝုတ္တာ၊
 တထာဟာရာတိ သတ္တဓာ။
 ကုသလာဒိ သမာကိဏ္ဍော၊
 ဝုတ္တော မိဿကသင်္ဂဟော။

၁။ ဒွိပဉ္စဝိညာဏေသု (သိ)

၇-သမုစ္စည်းပိုင်း

၁၂၃

ဗောဓိပက္ခိယ သင်္ဂဟ

(၁) သတိပဋ္ဌာန် ၄ ပါး

၃၀။ ဗောဓိပက္ခိယသင်္ဂဟေ စတ္တာရော သတိ-
ပဋ္ဌာနာ ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊
ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊ စိတ္တာ-
နုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊ ဓမ္မာနုပဿနာ
သတိပဋ္ဌာန်။

(၂) သမ္ပပ္ပဓာန် ၄ ပါး

၃၁။ စတ္တာရော သမ္ပပ္ပဓာနာ ဥပ္ပန္နာနံ ပါပ-
ကာနံ ပဟာနာယ ဝါယာမော၊ အနုပ္ပန္နာနံ
ပါပကာနံ အနုပ္ပါဒါယ ဝါယာမော၊
အနုပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဥပ္ပါဒါယ ဝါယာမော၊
ဥပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဘိယျောဘာဝါယ
ဝါယာမော။

(၃) ဣဒ္ဓိပါဒ် ၄ ပါး

၃၂။ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒေါ၊
ဝီရိယိဒ္ဓိပါဒေါ၊ စိတ္တိဒ္ဓိပါဒေါ၊ ဝိမံသိဒ္ဓိ ပါဒေါ။

၁၂၄

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

(၄) ဣန္ဒြေ ၅ ပါး

၃၃။ ^၁ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ ဝီရိယိန္ဒြိယံ၊ သတိ-
န္ဒြိယံ၊ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ ပညိန္ဒြိယံ။

(၅) ဗိုလ် ၅ ပါး

၃၄။ ^၂ပဉ္စ ဗလ္လာနိ သဒ္ဓါဗလံ၊ ဝီရိယဗလံ၊
သတိဗလံ၊ သမာဓိဗလံ၊ ပညာဗလံ။

(၆) ဗောဇ္ဈင် ၇ ပါး

၃၅။ ^၃သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ သတိ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ၊
ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ဝီရိယသမ္မော-
ဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ပဿဒ္ဓိ-
သမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ၊
ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ။

(၇) မဂ္ဂင် ၈ ပါး

၃၆။ ^၄အဋ္ဌ မဂ္ဂင်္ဂါနိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊
သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တော၊ သမ္မာ အာဇီဝေါ၊
သမ္မာဝါယာမော၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိ။

၁။ သံ ၃-၁၇၀။ ပဋိသံ-၁၉၈။

၂။ အဘိ ၁-၁၇၀။

၃။ အဘိ ၂-၂၃၆။

၄။ အဘိ ၂-၂၄၄။

တရားကိုယ် ကောက်နည်း

- ၃၇။ ဧတ္ထ ပန စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာတိ သမ္မာ-
သတိ ဧကောဝ ပဝုစ္စတိ။
- ၃၈။ တထာ စတ္တာရော သမ္ပပ္ပဓာနာတိ သမ္မာ-
ဝါယာမော။

တရားကိုယ်ပြ သင်္ဂဟ ဂါထာများ

- ၃၉။ ဆန္ဒော စိတ္တ မုပေက္ခာ စ၊
သဒ္ဓါ ပဿဒ္ဓိ ပီတိယော။
သမ္မာဒိဋ္ဌိ စ သင်္ကပ္ပေါ။
ဝါယာမော ဝိရတိတ္ထယံ။
- သမ္မာသတိ သမာဓိတိ၊
စုဒ္ဓသေတေ သဘာဝတော။
သတ္တတိ သပ္ပဘေဒေန၊
သတ္တဓာ တတ္ထ သင်္ဂဟော။

ဌာနဖြင့် ဝေဖန်ခြင်း

- ၄၀။ သင်္ကပ္ပ ပဿဒ္ဓိ စ ပီတုပေက္ခာ၊
ဆန္ဒော စ စိတ္တံ ဝိရတိတ္ထယဉ္စ။
နဝေက ဌာနာ ဝီရိယံ နဝဋ္ဌ၊
သတိ သမာဓိ စတု ပဉ္စ ပညာ။

၁၂၆

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

သဒ္ဓါ ဒုဌာနတ္ထမ သတ္တတိံသ-
ဓမ္မာနမေသော ပဝရော ဝိဘာဂေါ။

၄၁။ သဗ္ဗေ လောကုတ္တရေ ဟောန္တိ၊
နဝါ သင်္ကပ္ပပီတိယော။
လောကိယေပိ ယထာယောဂံ၊
ဆဗ္ဗိသုဒ္ဓိ ပဝတ္တိယံ။

သဗ္ဗသင်္ဂဟ

(၁) ခန္ဓာ ၅-ပါး

၄၂။ ^၁သဗ္ဗသင်္ဂဟေ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ရူပက္ခန္ဓော၊
ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ သညာက္ခန္ဓော၊ သင်္ခါ-
ရက္ခန္ဓော၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓော။

(၂) ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ၅ ပါး

၄၂။ ^၂ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ ရူပုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ဝေဒန-
ပါဒါနက္ခန္ဓော၊ သညုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ သင်္ခါရ
ပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓော။

၇-သမုစ္ဆည်းပိုင်း

၁၂၇

(၃) အာယတန ၁၂ပါး

၄၄။ ခွဲဒဿာယတနာနိ စက္ခာယတနံ၊ သောတာ-
ယတနံ၊ ဃာနာယတနံ၊ ဇိဝှိယတနံ၊
ကာယာယတနံ၊ မနာယတနံ၊ ရူပါယတနံ၊
သဒ္ဓါယတနံ၊ ဂန္ဓာယတနံ၊ ရသာယတနံ၊
ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ၊ ဓမ္မာယတနံ။

(၄) ဓာတ် ၁၈ ပါး

၄၅။ ၊အဋ္ဌာရသ ဓာတုယော စက္ခဏဓာတု၊
သောတဓာတု၊ ဃာနဓာတု၊ ဇိဝှိဓာတု၊
ကာယဓာတု၊ ရူပဓာတု၊ သဒ္ဓဓာတု၊ ဂန္ဓ
ဓာတု၊ ရသဓာတု၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတု၊ စက္ခဏ
ဝိညာဏဓာတု၊ သောတဝိညာဏဓာတု၊ ဃာန
ဝိညာဏဓာတု၊ ဇိဝှိ ဝိညာဏဓာတု၊ ကာယ
ဝိညာဏဓာတု၊ မနောဓာတု၊ မနောဝိညာဏ
ဓာတု၊ ဓမ္မဓာတု။

(၅) သစ္စာ ၄-ပါး

၄၆။ ၊စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊
ဒုက္ခသမုဒယော အရိယသစ္စံ၊ ဒုက္ခနိရောဓော

၁၂၈

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

အရိယသစ္စံ၊ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီပဋိပဒါ
အရိယသစ္စံ။

တရားကိုယ်ကောက်နည်း

၄၇။ ဧတ္ထ ပန စေတသိကာ သုခုမရူပနိဗ္ဗာန-
ဝသေန ဧကူနသတ္တတိ ဓမ္မာ ဓမ္မာယတန
ဓမ္မဓာတူတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆန္တိ။

၄၈။ မနာယတနမေဝ သတ္တဝိညာဏ ဓာတု
ဝသေန ဘိဇ္ဈတိ။

ခန္ဓာငါးပါး တရားကိုယ်

၄၉။ ရူပဉ္စ ဝေဒနာ သညာ၊
သေသ စေတသိကာ တထာ။
ဝိညာဏမိတိ ပဉ္စေတေ၊
ပဉ္စက္ခန္ဓာတိ ဘာသိတာ။

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ တရားကိုယ်

၅၀။ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာတိ၊
တထာ တေဘူမကာ မတာ။
ဘေဒါဘာဝေန နိဗ္ဗာနံ၊
ခန္ဓသင်္ဂဟနိဿင်္ဂံ။

အာယတန ၁၂, ဓာတ် ၁၈ ပြားရပုံ

၅၁။ ဒွါရာလမ္ဗဏဘောဒေန၊
ဘဝန္တိယတနာနိ စ။
ဒွါရာလမ္ဗတဒုပ္ပန္န-
ပရိယာယေန ဓာတုယော။

သစ္စာလေးပါး တရားကိုယ်
၅၂။ ဒုက္ခံ တေဘူမကံ ဝဋ်၊
တဏှာ သမုဒယော ဘဝေ။
နိရောဓော နာမ နိဗ္ဗာနံ၊
မဂ္ဂေါ လောကုတ္တရော မတော။
သစ္စဝိမုတ်နှင့် နိဂုံး

၅၃။ မဂ္ဂယုတ္တာ ဖလာ စေဝ၊
စတု သစ္စ ဝိနိဿဋ္ဌာ။
ဣတိ ပဉ္စပ္ပဏာဒေန၊
ပဝုတ္တော သဗ္ဗသင်္ဂဟော။

ဣတိ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟေ သမုစ္စယသင်္ဂဟ
ဝိဘာဂေါ နာမသတ္တမော ပရိစ္ဆေဒေါ။

သမုစ္စည်းပိုင်း ပြီး၏။

၈ - ပစ္စည်းပိုင်း

ပဋိညာဉ်

- ၁။ ယေသံ သင်္ခတဓမ္မာနံ၊
ယေ ဓမ္မာ ပစ္စယာ ယထာ။
တံ ဝိဘာဂ မိဟေ ဒါနိ၊
ပဝက္ခာမိ ယထာရဟံ။

နည်း ၂ ပါး

- ၂။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒနယော၊ ပဋ္ဌာနနယော စေတိ
ပစ္စယသင်္ဂဟော ဒုဝိဇော ဝေဒိတဗ္ဗော။

နည်း ၂ ပါး အထူး

- ၃။ တတ္ထ တဗ္ဗာဝဘာဝိဘာဝါကာရ-
မတ္ထောပလက္ခိတော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒနယော၊
ပဋ္ဌာနနယော ပန အာဟစ္စပစ္စယဋ္ဌိတိမာရဗ္ဗ
ပဝုစ္စတိ၊ ဥဘယံ ပန ဝေါမိသိတွာ ပပဉ္ဇေန္တိ
အာစရိယာ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နည်း

၄။ တတ္ထံ^၁ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရပစ္စယာ
 ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ၊
 နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ၊ သဠာယနတ-
 ပစ္စယာ ဖသော၊ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ၊
 ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ၊ တဏှာပစ္စယာ
 ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ၊ ဘဝ
 ပစ္စယာ ဇာတိ၊ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ၊
 သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿု ပါယာသာ
 သမ္ဘဝန္တိ။ ဧဝ မေတဿ ကေဝလဿ
 ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတီတိ။

အယမေတ္ထ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒနယော။

အဓွန့်စသည်ကို ပြခြင်း

၅။ တတ္ထ ဘယော အဒ္ဓါ၊ ဒ္ဓါဒသင်္ဂါနိ၊
 ဝိသတာကာရာ၊ တိသန္တိ၊ စတုသင်္ခေပါ၊
 တိဏိ ဝဇ္ဇာနိ၊ ဒွေ မူလာနိ စ၊ ဝေဒိ-
 တဗ္ဗာနိ။

၁။ သံ ၁-၂၄၃။ အဘိ ၂-၁၄၂။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ ၂-၁၄၈။

၁၃၂

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

အခွန် ၃ ပါး

၆။ ကထံ?

အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရာ အတီတော အဒ္ဓါ၊
ဇာတိဇရာမရဏံ အနာဂတော အဒ္ဓါ၊ မဇ္ဈေ
အဋ္ဌ ပစ္စုပ္ပန္နော အဒ္ဓါတိ တယော အဒ္ဓါ။

အင်္ဂါ ၁၂ ပါး

၇။ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရာ၊ ဝိညာဏံ၊ နာမရူပံ၊
သဠာယတနံ၊ ဖဿော၊ ဝေဒနာ၊ တဏှာ၊
ဥပါဒါနံ၊ ဘဝေါ၊ ဇာတိ၊ ဇရာ၊မရဏန္တိ
ဒွါဒသင်္ဂါနိ။

အမှာစကား

၈။ သောကာဒိဝစနံ ပနေတ္ထ နိဿန္တဖလ-
နိဒဿနံ။

ခြင်းရာ ၂၀၊ အစပ် ၃ပါး၊ အလွှာ ၄ ပါး

၉။ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရဂ္ဂဟဏေန ပနေတ္ထ တဏှ
ပါဒါနဘဝါပိ ဂဟိတာ ဘဝန္တိ၊ တထာ
တဏှပါဒါနဘဝဂ္ဂဟဏေန စ အဝိဇ္ဇာ

ဂ-ပစ္စည်းပိုင်း

၁၃၃

သင်္ခါရာ၊ ဇာတိ ဇရာ မရဏဂ္ဂဟဏေန စ
ဝိညာဏာဒိ ဖလပဉ္စကမေဝ ဂဟိတန္တိ
ကတွာ-

သင်္ဂဟဂါထာ

၁၀။ °အတီတေ ဟေတဝေါ ပဉ္စ၊
ဣဒါနိ ဖလပဉ္စကံ။
ဣဒါနိ ဟေတဝေါ ပဉ္စ၊
အာယတိံ ဖလပဉ္စကန္တိ-

ဝိသတာကာရာ၊ တိသန္ဓိ၊ စတုသင်္ခေပါ စ
ဘဝန္တိ။

ဝဋ် ၃ ပါး

၁၁။ အဝိဇ္ဇာ တဏှပါဒါနာ စ ကိလေသဝဋ်၊
ကမ္မဘဝသင်္ခါတော ဘဝေကဒေသော
သင်္ခါရာ စ ကမ္မဝဋ်၊ ဥပပတ္တိဘဝ-
သင်္ခါတော ဘဝေကဒေသော အဝသေသာ
စ ဝိပါကဝဋ်န္တိ တိဏိ ဝဋ္ဋာနိ။

၁၃၄

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

ဝဋ်မြစ် ၂ ပါး

၁၂။ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဝသေန ဒွေ မူလာနိစ
ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

ဝဋ်ပြတ်ပုံနှင့် လည်ပုံ

၁၃။ တေသမေဝ စ မူလာနံ။
နိရောဓေန နိရုဇ္ဈတိ။

အဝိဇ္ဇာ၏ အကြောင်း

ဇရာမရဏ မုစ္ဆာယ၊
ပီဠိတာန မဘိဏှသော။
အာသဝါနံ သမုပ္ပါဒါ၊
အဝိဇ္ဇာ စ ပဝတ္တတိ။

နိဂုံး

ဝဇူ မာဗန္ဓ မိစ္ဆေဝံ၊
တေဘူမက မနာဒိကံ။
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ၊
ပဋ္ဌပေသိ မဟာမုနိ။

ပဋ္ဌာန်းနည်း

၁၄။ ဟေတုပစ္စယော၊ အာရမ္မဏပစ္စယော၊
အဓိပတိပစ္စယော၊ အနန္တရ ပစ္စယော၊

ဂ-ပစ္စည်းပိုင်း

၁၃၅

သမနန္တရပစ္စယော၊ သဟဇာတပစ္စယော၊
 အညမညပစ္စယော၊ နိဿယပစ္စယော၊
 ဥပနိဿယပစ္စယော၊ ပုရေဇာတပစ္စယော၊
 ပစ္ဆာဇာတပစ္စယော၊ အာသေဝနပစ္စယော၊
 ကမ္မပစ္စယော၊ ဝိပါကပစ္စယော၊ အာဟာရ
 ပစ္စယော၊ ဣန္ဒြိယပစ္စယော၊ ဈာနပစ္စယော၊
 မဂ္ဂပစ္စယော၊ သမ္ပယုတ္တပစ္စယော၊ ဝိပ္ပယုတ္တ
 ပစ္စယော၊ အတ္ထိပစ္စယော၊ နတ္ထိ ပစ္စယော၊
 ဝိဂတပစ္စယော၊ အဝိဂတပစ္စယောတိ။

အယမေတ္ထ ပဋ္ဌာနနယော။

ပစ္စည်း ၆ ပါး သင်္ဂဟဂါထာများ

၁၅။

ဆာ နာမံ တု နာမဿ၊

ပဇ္ဇာ နာမရူပိနံ။

ဧကော ပုန ရူပဿ၊

ရူပံ နာမဿ စေကော။

ပညတ္တိနာမရူပါနိ၊

နာမဿ ဒုဝိဓော ဒွယံ။

ဒွယဿ နဝဓာ စေတိ၊

ဆဗ္ဗိဓာ ပစ္စယာ ကထံ။

၁၃၆

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

နာမ်သည် နာမ်အား ၆ ပစ္စည်း

၁၆။ အနန္တရနိရုဒ္ဓါ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ
ပဠုပ္ပန္နာနံ စိတ္တစေတသိကာနံ ဓမ္မာနံ အနန္တရ
သမနန္တရ နတ္ထိ ဝိဂတဝသေန၊ ပုရိမာနိ
ဝေရာနိ ပစ္ဆိမာနံ ဝေရာနံ အာသေဝနဝသေန၊
သဟဇာတာ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ
အညမညံ သမ္ပယုတ္တဝသေနတိ စ ဆမာ
နာမံ နာမဿ ပစ္စယော ဟောတိ။

နာမ်သည် နာမ်ရုပ်အား ၅ ပစ္စည်း

၁၇။ ဟေတု ဈာနံ မဂ္ဂင်္ဂီနိ သဟဇာတာနံ
နာမရူပါနံ ဟေတာဒိဝသေန၊ သဟဇာတာ
စေတနာ သဟဇာတာနံ နာမရူပါနံ၊
နာနာက္ခဏိကာ စေတနာ ကမ္မာဘိနိဗ္ဗတ္တာနံ
နာမရူပါနံ ကမ္မဝသေန၊ ဝိပါကက္ခန္ဓာ
အညမညံ သဟဇာတာနံ ရူပါနံ ဝိပါက-
ဝသေနတိ စ ပဉ္စမာ နာမံ နာမရူပါနံ
ပစ္စယော ဟောတိ။

ဂ-ပစ္စည်းပိုင်း

၁၃၇

နာမ်သည် ရုပ်အား ၁-ပစ္စည်း

၁၈။ ပစ္စာဇာတာ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ ပုရေ-
ဇာတဿ ဣမဿ ကာယဿ ပစ္စာဇာတ-
ဝသေနေတိ ဧကဓာဝ နာမ် ရူပဿ ပစ္စယော
ဟောတိ။

ရုပ်သည် နာမ်အား ၁-ပစ္စည်း

၁၉။ ဆ ဝတ္ထုနိ ပဝတ္တိယံ သတ္တန္တံ ဝိညာဏ-
ဓာတုနံ၊ ပဉ္စာရမ္မဏာနိ စ ပဉ္စ ဝိညာဏ-
ဝီထိယာ ပုရေဇာတဝသေနေတိ ဧကဓာဝ
ရူပံ နာမဿ ပစ္စယော ဟောတိ။

ပညတ်နာမ်ရုပ်သည် နာမ်အား ၂- ပစ္စည်း

၂၀။ အာရမ္မဏဝသေန၊ ဥပနိဿယဝသေနတိ
စ ဒုဝိဓာ ပဉ္စတ္ထိ နာမရူပါနိ နာမသေဝ
ပစ္စယာ ဟောန္တိ။

အာရမ္မဏ- ဥပနိဿယ အပြား

၂၁။ တတ္ထ ရူပါဒိဝသေန ဆပ္ပိဓံ ဟောတိ
အာရမ္မဏံ။

၂၂။ ဥပနိဿယော ပန တိဝိဓော ဟောတိ
 အာရမ္မဏူပနိဿယော၊ အနန္တရူပနိဿယော၊
 ပကတူပနိဿယော စေတိ။

ဥပနိဿယ ၃ မျိုး၏ သရုပ်

၂၃။ တတ္ထ အာရမ္မဏမေဝ ဂရုကတံ
 အာရမ္မဏူပနိဿယော။

၂၄။ အနန္တရနိရုဒ္ဓါ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ
 အနန္တရူပနိဿယော။

၂၅။ ရာဂါဒယော ပန ဓမ္မာ သဒ္ဓါဒယော စ သုခံ
 ဒုက္ခံ ပုဂ္ဂလော ဘောဇနံ ဥတု သေနာသနဉ္စ
 ယထာရဟံ အဇ္ဈတ္တဉ္စ ဗဟိဒ္ဓါ စ ကုသလာဒိ-
 ဓမ္မာနံ၊ ကမ္မံ ဝိပါကာနန္တိ စ ဗဟုဓာ
 ဟောတိ ပကတူပနိဿယော။

နာမ်ရုပ် ၂-ပါးသည် နာမ်ရုပ် ၂ ပါးအား ၉-ပစ္စည်း

၂၆။ အဓိပတိ သဟဇာတ အညမည နိဿယ
 အာဟာရ ဣန္ဒြိယ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ-
 ဝသေနေ*တိ ယထာရဟံ နဝဓာ နာမရူပါနိ
 နာမရူပါနံ ပစ္စယာ ဘဝန္တိ။

*ဝသေနေ (မူကွဲ)

ဂ-ပစ္စည်းပိုင်း

၁၃၉

အဓိပတိသရုပ် အပြား

၂၇။ တတ္ထ ဂရုကတ မာရမ္မဏံ အာရမ္မဏာဓိပတိ-
 ဝသေန နာမာနံ၊ သဟဇာတာဓိပတိ စတုဗ္ဗိ-
 ဇောပိ သဟဇာတဝသေန သဟဇာတာနံ
 နာမရူပါနန္တိ စ ဒုတိဇော ဟောတိ အဓိပတိ
 ပစ္စယော။

သဟဇာတ သရုပ်အပြား

၂၈။ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ အညမညံ သဟ-
 ဇာတရူပါနဉ္စ၊ မဟာဘူတာ အညမညံ
 ဥပါဒါရူပါနဉ္စ၊ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝတ္ထု-
 ဝိပါကာ အညမညန္တိ စ တိတိဇော ဟောတိ
 သဟဇာတပစ္စယော။

အညမည သရုပ်အပြား

၂၉။ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ အညမညံ၊
 မဟာဘူတာ အညမညံ၊ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ
 ဝတ္ထုဝိပါကာ အညမညန္တိ စ တိတိဇော
 ဟောတိ အညမညပစ္စယော။

နိဿယ သရုပ်အပြား

၃၀။ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ အညမညံ၊ သဟ-
 ဇာတရူပါနဉ္စ၊ မဟာဘူတာ အညမညံ၊

ဥပါဒါရူပါနဉ္စ, ဆ ဝတ္ထုနိ သတ္တန္တံ ဝိညာဏာ-
ဓာတုနန္တိ စ တိဝိဓော ဟောတိ နိဿယ
ပစ္စယော။

. 'အာဟာရ သရုပ်အပြား

၃၁။ ကဗဠိကာရော အာဟာရော ဣမဿ
ကာယဿ, အရူပိနော အာဟာရာ
သဟဇာတာနံ နာမရူပါနန္တိ စ ဒုဝိဓော
ဟောတိ အာဟာရပစ္စယော။

ဣန္ဒြိယ သရုပ်အပြား

၃၂။ ပဉ္စပသာဒါ ပဉ္စန္တံ ဝိညာဏာနံ, ရူပ-
ဇီဝိတိန္ဒြိယံ ဥပါဒိန္တရူပါနံ, အရူပိနော
ဣန္ဒြိယာ သဟဇာတာနံ နာမရူပါနန္တိစ
တိဝိဓော ဟောတိ ဣန္ဒြိယပစ္စယော။

ဝိပ္ပယုတ္တ သရုပ်အပြား

၃၃။ ဩက္ကန္တိက္ခဏေ ဝတ္ထု ဝိပါကာနံ စိတ္တ-
စေတသိကာ ဓမ္မာ သဟဇာတရူပါနံ
သဟဇာတဝသေန, ပစ္ဆာဇာတာ စိတ္တစေတ-
သိကာ ဓမ္မာ ပုရေဇာတဿ ဣမဿ
ကာယဿ ပစ္ဆာဇာတဝသေန, ဆ ဝတ္ထုနိ

ဂ-ပစ္စည်းပိုင်း

၁၄၁

ပဝတ္တိယံ သတ္တန္တံ ဝိညာဏဓာတုနံ ပုရေဇာတ-
ဝသေနေတိ စ တိဝိဓော ဟောတိ ဝိပ္ပယုတ္တ-
ပစ္စယော။

အတ္ထိ အဝိဂတ အပြား

၃၄။ သဟဇာတံ ပုရေဇာတံ၊
ပစ္ဆာဇာတဉ္စ သဗ္ဗထာ။
ကဗဠိကာရော အာဟာရော၊
ရူပဇီဝိတ မိစ္ဆယန္တိ-
ပဉ္စဝိဓော ဟောတိ အတ္ထိပစ္စယော၊ အဝိဂတ
ပစ္စယော စ။

ပစ္စည်းအကျဉ်းချုပ်

၃၅။ အာရမ္မဏူပ နိဿယ ကမ္မတ္ထိပစ္စယေသုစ
သဗ္ဗေပိ ပစ္စယာ သမောဓာနံ ဂစ္ဆန္တိ။

အထူးမှတ်ရန်

၃၆။ သဟဇာတရူပန္တိ ပနေတ္ထ သဗ္ဗတ္ထာပိ ပဝတ္တေ
စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ၊ ပဋိသန္ဓိယံ ကဋတ္တာ ရူပါနဉ္စ
ဝသေန ဒုဝိဓံ ဟောတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁၄၂

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

သင်္ဂဟဂါထာများ

၃၇။ ဣတိ တေကာလိကာ ဓမ္မာ၊
 ကာလမုတ္တာ စ သမ္ဘဝါ။
 အဇ္ဈတ္တဉ္စ ဗဟိဒ္ဓါ စ၊
 သင်္ခတာသင်္ခတာ တထာ။
 ပညတ္တိ နာမ ရူပါနံ၊
 ဝသေန တိဝိဓာ ဌိတာ။
 ပစ္စယာ နာမ ပဋ္ဌာနေ၊
 စတုဝိသတိ သဗ္ဗထာ။

ရုပ်နာမ် ခွဲပုံ

၃၈။ တတ္ထ ရူပဓမ္မာ ရူပက္ခန္ဓော၊ စိတ္တ-
 စေတသိကသင်္ခါတာ စတ္တာရော အရူပိနော
 ခန္ဓာ၊ နိဗ္ဗာနဉ္စေတိ ပဉ္စဝိဓမ္မိ အရူပန္တိ စ
 နာမန္တိ စ ပဝုစ္စတိ။

ပညတ် အပြား

၃၉။ ဘတော အဝသေသာ ပညတ္တိ ပန ပညာ-
 ပိယတ္တာ ပညတ္တိ၊ ပညာပနတော ပညတ္တိတိ
 စ ဒုဝိဓာ ဟောတိ။

အတ္တပညတ် အကျယ်

၄၀။

ကထံ?

ိတံ တံ ဘူတဝိပရိဏာမာကာရ မုပါဒါ ယ
တထာ တထာ ပညတ္တာ ဘူမိပဗ္ဗတာဒိကာ၊
သမ္ဘာရသန္နိဝေသာ ကာရ မု ပါဒါ ယ
ဂေဟရထသကဋ္ဌာဒိကာ၊

ခန္ဓပဉ္စက မု ပါဒါ ယ ပုရိသပုဂ္ဂလာဒိကာ၊
စန္ဒာဝဋ္ဋနာဒိက မုပါဒါယ ဒိသာကာ-
လာဒိကာ၊

အသမ္မုဋ္ဌာကာရ မုပါဒါယ ကူပဂုဟာဒိကာ၊

တံ တံ ဘူတနိမိတ္တံ၊ ဘာဝနာဝိသေသဉ္စ
ဥပါဒါယ ကသိဏနိမိတ္တာဒိကာ စေတိ
ဝေမာဒိပ္ပဆာဒါ ပနပရမတ္ထတော အဝိဇ္ဇ-
မာနာပိ အတ္တတ္ထာယာကာရေန စိတ္တုပ္ပါဒါန-
မာရမ္မဏဘူတာ တံ တံ ဥပါဒါယ ဥပနိဓာယ
ကာရဏံ ကတွာ တထာ တထာ ပရိ-
ကပ္ပိယ မာနာ သင်္ခါယတိ သမညာယတိ
ဝေါဟရီယတိ ပညာပီယတိတိ ပညတ္တိတိ

ပဝုစ္စတိ၊ အယံ ပညတ္တိ ပညာပိယတ္တာ
ပညတ္တိ နာမ။

သဒ္ဓပညတ် ၆ ပါး

၄၁။ ပညာပနတော ပညတ္တိ ပန နာမ နာမကမ္မာ-
ဒိ နာမေန ပရိဒီပိတာ။

ဿာ ဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ၊ အဝိဇ္ဇမာန-
ပညတ္တိ၊ ဝိဇ္ဇမာနေန အဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ၊
အဝိဇ္ဇမာနေန ဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ၊ ဝိဇ္ဇမာနေန
ဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ၊ အဝိဇ္ဇမာနေန အဝိဇ္ဇမာန
ပညတ္တိ စေတိ ဆပ္ပိမာ ဟောတိ။

၄၂။ တတ္ထ ယဒါ ပန ပရမတ္ထတော ဝိဇ္ဇမာနံ
ရူပဝေဒနာဒိံ ဧတာယ ပညာပေန္တိ၊ တဒါယံ
ဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ။

ယဒါ ပန ပရမတ္ထတော အဝိဇ္ဇမာနံ
ဘူမိပဗ္ဗတာဒိံ ဧတာယ ပညာပေန္တိ၊ တဒါယံ
အဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိတိ ပဝုစ္စတိ။ ဥဘိန္တံ ပန

ဂ-ပစ္စည်းပိုင်း

၁၄၅

ဝေါမိဿကဝသေန သေသာ ယထာက္ကမံ
ဆဋ္ဌဘိညော၊ ဣတ္ထိသဒ္ဓေါ၊ စက္ခုဝိညာဏံ၊
ရာဇပုတ္တောတိ စ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ပညတ် ၂ ပါးကို သိပုံနှင့် နာမပညတ် ဖြစ်လာပုံ

၄၃။ ဝစီဃောသာနုသာရေန၊
သောတဝိညာဏဝီထိယာ။
ပဝတ္တာနန္တရပ္ပန္န-
မနောဒွါရဿ ဂေါစရာ။

အတ္တာ ယဿာနုသာရေန၊
ဝိညာယန္တိ တတော ပရံ။
သာယံ ပညတ္တိ ဝိညေယျာ၊
လောကသင်္ကေတနိမ္မိတာ။

ဣတိ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟေ ပစ္စယသင်္ဂဟ
ဝိဘာဂေါ နာမ အဋ္ဌမော
ပရိစ္ဆေဒေါ။

ပစ္စည်းပိုင်း ပြီး၏။

၉-ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း

ပဋိညာဉ်

- ၁။ သမထဝိပဿနာနံ၊
ဘဝနာန မိတော ပရံ။
ကမ္မဋ္ဌာနံ ပဝက္ခာမိ၊
ဒုဝိဓမ္မိ ယထာက္ကမံ။

သမထ ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်း

- ကမ္မဋ္ဌာန်း ၄၀ အကျဉ်းမာတိကာ
၂။ ိုတတ္ထ သမထသင်္ဂဟော တာဝ ဒသ
ကသိကာနိ၊ ဒသ အသုဘာ၊ ဒသ အနု-
ဿတိယော၊ စတသော အပ္ပမညာယော၊
ဧကာ သညာ၊ ဧကံ ဝဝတ္ထာနံ၊ စတ္တာရော
အာရပ္ပါစေတိ သတ္တဝိဓေန သမထကမ္မဋ္ဌာန
သင်္ဂဟော။

စရိုက် ၆ ပါး

- ၃။ ၂ရာဂစရိတာ၊ ဒေါသစရိတာ၊ မောဟစရိတာ၊
သဒ္ဓါစရိတာ၊ ဗုဒ္ဓိစရိတာ၊ ဝိတက္ကစရိတာ
စေတိ ဆဗ္ဗိဓေန စရိတသင်္ဂဟော။

၉-ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း

၁၄၇

ဘာဝနာ ၃ ပါး

၄။ ပရိကမ္မဘာဝနာ၊ ဥပစာရဘာဝနာ၊ အပ္ပနာ
ဘာဝနာ စေတိ တိဿော ဘာဝနာ။

နိမိတ် ၃ ပါး

၅။ ပရိကမ္မနိမိတ္တံ၊ ဥဂ္ဂဟနိမိတ္တံ၊ ပဋိဘာဂ-
နိမိတ္တဉ္စေတိ တိဏီ နိမိတ္တာနိ ၈ ဝေဒိ-
တဗ္ဗာနိ။

ကသိုဏ်း ၁၀ ပါး

၆။ ကထံ?

ပထဝီကသိုဏ်း၊ အာပေါကသိုဏ်း၊ တေ-
ဇောကသိုဏ်း၊ ဝါယောကသိုဏ်း၊ နီလ-
ကသိုဏ်း၊ ပီတကသိုဏ်း၊ လောဟိတ-
ကသိုဏ်း၊ ဩဒါတကသိုဏ်း၊ အာကာသ-
ကသိုဏ်း၊ အာလောက ကသိုဏ်းဉ္စေတိ
ဣမာနိ ဒသ-ကသိုဏ်းနိ နာမ။

အသုဘ ၁၀ ပါး

၇။ ဥဒ္ဓါမာတကံ၊ ဝိနီလကံ၊ ဝိပုဗ္ဗကံ၊
ဝိစ္ဆိဒ္ဓကံ၊ ဝိက္ခာယိတကံ၊ ဝိက္ခိတ္တကံ၊
ဟတဝိက္ခိတ္တကံ၊ လောဟိတကံ၊ ပုဠုဝကံ၊
အဋ္ဌိကဉ္စေတိ ဣမေ ဒသ အသုဘာ နာမ။

အနုဿတိ ၁၀ ပါး

၈။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ၊ ဓမ္မာနုဿတိ၊ သံဃာ-
နုဿတိ၊ သီလာနုဿတိ၊ စာဂါနုဿတိ၊
ဒေဝတာနုဿတိ၊ ဥပသမာနုဿတိ၊ မရဏာ
နုဿတိ၊ ကာယဂတာသတိ၊ အာနာပါန-
ဿတိ စေတိ ဣမာ ဒသ အနုဿတိယော
နာမ။

အပ္ပမညာ ၄ ပါး

၉။ မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာ
စေတိ ဣမာ စတသော အပ္ပမညာယော
နာမ၊ ဗြဟ္မဝိဟာရေတိ စ ပဝုစ္စတိ။

၁။ အဘိ ၁-၆၇-၆၈။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ ၁-၁၀၇။ ၂။ ဒီ ၃-၂၀၇။

၃။ အဘိ ၁-၆၆။ အဘိ ၂-၂၈၄။

၉-ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း

၁၄၉

သညာ ၁ ပါး

၁၀။ ခာဟာရေ ပဋိကူလသညာ ဧကာ သညာ
နာမ။

ဝဝတ္ထာန် ၁ ပါး

၁၁။ စတုဓာတုဝဝတ္ထာန် ဧကံ ဝဝတ္ထာန် နာမ။

အာရပ္ပ ၄ ပါး

၁၂။ အာကာသာနဉ္စာယတနာဒယော စတ္တာရော
အာရပ္ပါနာမာတိ သဗ္ဗထာပိ သမထနိဒ္ဒေသေ
စတ္တာလီသ ကမ္မဋ္ဌာနာနိ ဘဝန္တိ။

သပ္ပါယဘောဒ

စရိက်ဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဝေဖန်ပုံ

၁၃။ စရိတာသု ပန ဒသ အသုဘာ၊ ကာယ-
ဂတာသတိသင်္ခါတာ ကောဋ္ဌာသဘာဝနာ
စ ရာဂစရိတဿ သပ္ပါယာ။

၁၅၀

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

၁၄။ စတသော အပ္ပမညာယော၊ နီလာဒိနိစ
စတ္တာရိ ကသိဏာနိ ဒေါသစရိတဿ။

၁၅။ အာနာပါနံ မောဟစရိတဿ၊ ဝိတက္က-
စရိတဿ စ။

၁၆။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ အာဒယော ဆ သဒ္ဓါ-
စရိတဿ။

၁၇။ မရဏ ဥပသမ သညာ ဝဝတ္ထာနာနိ
ဗုဒ္ဓိစရိတဿ။

၁၈။ သေသာနိ ပန သဗ္ဗာနိပိ ကမ္မဋ္ဌာနာနိ သဗ္ဗေ
သမ္ဘိ သပ္ပါယာနိ။
တတ္ထာပိ ကသိဏေသု ပုထုလံ မောဟ-
စရိတဿ၊ ခုဒ္ဒကံ ဝိတက္ကစရိတဿ-
ဝါတိ။

အယမေတ္ထ သပ္ပါယဘောဒေါ။

ဘာဝနာ ဘောဒ

ဘာဝနာဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဝေဖန်ပုံ

၁၉။ ဘာဝနာသု ပန သဗ္ဗတ္ထာပိ ပရိကမ္မဘာ-
ဝနာ လဗ္ဘတေဝ။

၉-ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း

၁၅၁

ဗုဒ္ဓါနုဿတိအာဒိသု အဋ္ဌသု၊ သညာ-
ဝဝတ္ထာနေသု စာတိ ဒသသု ကမ္မဋ္ဌာ-
နေသု ဥပစာရ ဘာဝနာဝ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ နတ္ထိ
အပ္ပနာ။

၂၀။ သေသေသု ပန သမတိံသ ကမ္မဋ္ဌာနေသု
အပ္ပနာဘာဝနာပိ သမ္ပဇ္ဇတိ။

ဈာန်ဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဝေဖန်ပုံ

၂၁။ ဘိက္ခုဝိ ဒသ ကသိဏာနိ၊ အာနာ-
ပါနဉ္စ ပဉ္စမဇ္ဈာနိကာနိ။

၂၂။ ဒသ အသုဘာ၊ ကာယဂတာသတိ စ
ပဌမဇ္ဈာနိကာ။

၂၃။ မေတ္တာဒယော တယော စတုက္ကဇ္ဈာနိကာ။

၂၄။ ဥပေက္ခာ ပဉ္စမဇ္ဈာနိကာတိ ဆဗ္ဗိသတိ
ရူပါဝစရဇ္ဈာနိကာနိ ကမ္မဋ္ဌာနာနိ။

၂၅။ စတ္တာရော ပန အာရပ္ပါ အာရပ္ပဇ္ဈာနိ-
ကာတိ။

အယ မေတ္တ ဘာဝနာဘေဒေါ။

၁၅၂

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

ဂေါစရ ဘောဒ

နိမိတ်ဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဝေဖန်ပုံ

၂၆။ ခနိမိတ္တေသု ပန ပရိကမ္မနိမိတ္တံ၊ ဥဂ္ဂဟ
နိမိတ္တဉ္စ သဗ္ဗတ္ထာပိ ယထာရဟံ ပရိ-
ယာယေန လဗ္ဘန္တေဝ။

၂၇။ ပဋိဘာဂနိမိတ္တံ ပန ကသိဏာသုဘ-
ကောဋ္ဌာသအာနာပါနေသွေဝ လဗ္ဘတိ၊
တတ္ထ ဟိ ပဋိဘာဂနိမိတ္တ မာရဗ္ဗ ဥပစာရ-
သမာဓိ၊ အပ္ပနာသမာဓိ စ ပဝတ္တန္တိ။

ဘာဝနာနှင့် နိမိတ် တွဲစပ်ပုံ

၂၈။ ကထံ?-

အာဒိကမ္မိကဿ ဟိ ပထဝီမဏ္ဍလာဒိသု
နိမိတ္တံ ဥဂ္ဂဏန္တဿ တ မာရဗ္ဗဏံ ပရိကမ္မ-
နိမိတ္တန္တိ ပဝုစ္စတိ၊ သာ စ ဘာဝနာ
ပရိကမ္မဘာဝနာ နာမ။

၂၉။ ယဒါပန တံ နိမိတ္တံ စိတ္တေန သမုဂ္ဂဟိတံ
ဟောတိ၊ စက္ခုနာ ပဿန္တိသေဝ မနော

ဒွါရဿ အာပါထ မာဂတံ၊ တဒါ တမေဝါ-
ရမ္မဏံ ဥဂ္ဂဟနိမိတ္တံ နာမ၊ သာ စ ဘာဝနာ
သမာဓိယတိ။

၃၀။ တဏှာ သမာဟိတဿ ပနေ တဿ
တတော ပရံ တသ္မိံ ဥဂ္ဂဟနိမိတ္တေ ပရိ-
ကမ္မသမာဓိနာ ဘာဝန မနယုဉ္ဇန္တဿ ယဒါ
တပုဋိဘာဂံ ဝတ္ထုဓမ္မဝိမုစ္စိတံ ပညတ္တိသင်္ခါတံ
ဘာဝနာမယ မာရမ္မဏံ စိတ္တေ သန္နိသိန္နံ
သမပ္ပိတံ ဟောတိ၊ တဒါ တံ ပဋိဘာဂနိမိတ္တံ
သမုပ္ပန္နန္တိ ပဝုစ္စတိ။

၃၁။ တတော ပဋ္ဌာယ ပရိဗန္ဓ ဝိပ္ပဟိနာ
ကာမာဝစရသမာဓိသင်္ခါတာ ဥပစာရ-
ဘာဝနာ နိပ္ပနာ နာမ ဟောတိ။

ရူပချာန် ဖြစ်ပုံ

၃၂။ တတော ပရံ တမေဝ ပဋိဘာဂနိမိတ္တံ
ဥပစာရ သမာဓိနာ သမာသေဝန္တဿ
ရူပါဝစရပဋ္ဌမဇ္ဈာန မပ္ပေတိ။

၃၃။ ိတတော ပရံ တမေဝ ပဌမဇ္ဈာနံ အာဝဇ္ဇနံ၊
 သမာပဇ္ဇနံ၊ အဓိဋ္ဌာနံ၊ ဝုဋ္ဌာနံ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာ
 စေတိ ဣမာဟိ ပဉ္စဟိ ဝသိတာဟိ ဝသီဘူတံ
 ကတွာ ဝိတက္ကာဒိက မောဠာရိကံ ပဟာ-
 နာယ ဝိမာရာဒိသုခုမဂ်ပုတ္တိယာ ပဒဟတော
 ယထာက္ကမံ ဒုတိယဇ္ဈာနာဒယော ယထာ
 ရဟ မပ္ပေန္တိ။

နိဂုံး

၃၄။ ဣစ္စေဝံ ပထဝီကသိဏာဒီသု ဒွါဝိသတိ
 ကမ္မဋ္ဌာနေသု ပဋိဘာဂနိမိတ္တ မုပလဗ္ဘတိ။
 အပ္ပနာသို့ ရောက်စေနိုင်သော ကျန်ကမ္မဋ္ဌာန်းများ

၃၅။ အဝသေသေသု ပန အပ္ပမညာ သတ္တ-
 ပညတ္တိယံ ပဝတ္တန္တိ။

အရူပဈာန် ဖြစ်ပုံ

၃၆။ ၊အာကာသဝဇ္ဇိတကသိဏေသု ပန ယံ-
 ကိဉ္စိ ကသိဏံ ဥဋ္ဌါဇေတွာ လဒ္ဓ မာကာသံ
 အနန္တဝသေန ပရိကမ္မံ ကရောန္တဿ
 ပဌမာရူပ မပ္ပေတိ။

၁။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ ၁-၁၄၉။

၂။ အဘိ ၂-၂၅၄၊ ဒီ ၂-၆၀၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ ၁-၃၂၂။

၉-ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း

၁၅၅

၃၇။ တမေဝ ပဌမာရုပ္ပဝိညာဏံ အနန္တဝသေန
ပရိကမ္မံ ကရေန္တဿ ဒုတိယာရုပ္ပ မပေတိ။

၃၈။ တမေဝ ပဌမာရုပ္ပဝိညာဏာဘာဝံ ပန “နတ္ထိ
ကိဉ္စိ”တိ ပရိကမ္မံ ကရေန္တဿ တတိယာ
ရုပ္ပ မပေတိ။

၃၉။ တတိယာရုပ္ပံ “သန္တမေတံ၊ ပဏီတ-
မေတ”န္တိ ပရိကမ္မံ ကရေန္တဿ စတုတ္ထာ
ရုပ္ပ မပေတိ။

အပ္ပနာသို့ မရောက်စေနိုင်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းများ

၄၀။ အဝသေသေသု စ ဒသသု ကမ္မဋ္ဌာနေသု
ဗုဒ္ဓဂုဏာဒိက မာရမ္မဏ မာရဗ္ဗ ပရိကမ္မံ
ကတွာ ကသ္မိ နိမိတ္တေ သာဓုက မုဂ္ဂဟိတေ
တတ္ထေဝ ပရိကမ္မဉ္စ သမာဓိယတိ၊ ဥပစာရော
စ သမ္ပဇ္ဇတိ။

အဘိညာဉ် ဖြစ်ပုံ

၄၁။ အဘိညာဝသေန ပဝတ္တမာနံ ပန ရူပါ-
ဝစရပဉ္စမဇ္ဈာနံ အဘိညာပါဒကပဉ္စမဇ္ဈာနာ
ဂုဋ္ဌဟိတွာ အဓိဋ္ဌေယျာဒိက မာဝဇ္ဇေတွာ

၁၅၆

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

ပရိကမ္ဘံ ကရောန္တဿ ရူပါဒီသု အာရမ္မ
ဏေသု ယထာရဟ မပ္ပေတိ။

အဘိညာဉ် ၅ ပါး

၄၂။ အဘိညာ စ နာမ-

ဉ္စိန္တဝိဓံ ဒိဗ္ဗသောတံ၊

ပရစိတ္တဝိဇာနနာ။

ပုဗ္ဗေနိဝါသာနဿတိ၊

ဒိဗ္ဗစက္ခူတိ ပဉ္စမာ။

အယမေတ္ထ ဂေါစရဘောဒေါ။

နိဋ္ဌိတော စ သမထကမ္မဋ္ဌာနနယော။

ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်း

ဝိသုဒ္ဓိ ၇ ပါး

၄၃။ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာနေ ပန သီလဝိသုဒ္ဓိ၊
စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ၊ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ၊ ကင်္ခါဝိတရဏ-
ဝိသုဒ္ဓိ၊ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ၊ ပဋိပဒါ
ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ၊ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ
စေတိ သတ္တဝိဓေန ဝိသုဒ္ဓိသင်္ဂဟော။

၉-ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း

၁၅၇

လက္ခဏာယာဉ် ၃ ပါး

၄၄။ အနိစ္စလက္ခဏံ၊ ဒုက္ခလက္ခဏံ၊ အနတ္တ-
လက္ခဏဉ္စေတိ တိဏိ လက္ခဏာနိ။

အနုပဿနာ ၃ ပါး

၄၅။ အနိစ္စာနုပဿနာ၊ ဒုက္ခာနုပဿနာ၊ အနတ္တာ-
နုပဿနာ၊ စေတိ တိဿော အနုပဿနာ။

ဝိပဿနာဉာဏ် ၁၀ ပါး

၄၆။ သမ္မသနဉာဏံ၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏံ၊ ဘဂ်-
ဉာဏံ၊ ဘယဉာဏံ၊ အာဒိနဝဉာဏံ၊
နိဗ္ဗိဒါဉာဏံ၊ မုစ္စိတုကမျတာဉာဏံ၊ ပဋိသင်္ခါ-
ဉာဏံ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏံ၊ အနုလောမ-
ဉာဏဉ္စေတိ ဒသ ဝိပဿနာဉာဏာနိ။

ဝိမောက္ခ ၃ ပါး

၄၇။ သုညတော ဝိမောက္ခော၊ အနိမိတ္တော
ဝိမောက္ခော၊ အပ္ပဏိဟိတော ဝိမောက္ခော
စေတိ တယော ဝိမောက္ခာ။

၁။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ ၂-၂၇၆။

၂။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ ၂-၂၄၁၊ ၃၁၈။

၃။ ပဋိသံ ၂၆၂။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ ၂-၂၉၇။

၁၅၈

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

ဝိမောက္ခမုခ ၃-ပါး

၄၈။ သုညတာနုပဿနာ၊ အနိမိတ္တာနုပဿ-
နာ၊ အပ္ပဏိဟိတာနုပဿနာ စေတိ တိဏိ
ဝိမောက္ခမုခါနိ စ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

ဝိသုဒ္ဓိဘောဒ

ဝိသုဒ္ဓိအကျယ်

သီလ ဝိသုဒ္ဓိ

၄၉။ ကထံ?

ပါတိမောက္ခသံဝရသီလံ၊ ဣန္ဒြိယသံဝရ-
သီလံ၊ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလံ၊ ပစ္စယ-
သန္နိသိတသီလဉ္စေတိ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ
သီလဝိသုဒ္ဓိ နာမ။

စိတ္တ ဝိသုဒ္ဓိ

၅၀။ ဥပစာရသမာဓိ၊ အပ္ပနာသမာဓိစေတိ
ဒုဝိဓောပိ သမာဓိ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ နာမ။

ဒိဋ္ဌိ ဝိသုဒ္ဓိ

၅၁။ လက္ခဏ ရသ ပစ္စုပ္ပန် ပဒုပ္ပန် ဝသေန
နာမရူပပရိဂ္ဂဟော ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ နာမ။

၁။ ပဋိသံ -၂၄၄။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ ၂-၂၉၅။ ၂။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ ၁-၁၁။

၃။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ ၂-၂၂၂။ ပရမတ္ထဝိနိစ္ဆယ ၉၄၁ ဂါထာ။

၉-ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း

၁၅၉

ကင်္ခါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိ

၅၂။ တေသမေဝ စ နာမရူပါနံ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟော
ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ နာမ။

မဂ္ဂါမဂ္ဂ ဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ

၅၃။ တတော ပရံ ပန တထာပရိဂ္ဂဟိတေသု
သပ္ပစ္စယေသု တေဘူမကသင်္ခါရေသု
အတိတာဒိဘေဒဘိဇ္ဇေသု ခန္ဓာဒိနယမာရဗ္ဗ
ကလာပဝသေန သင်္ခါပိတ္တာ အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေန၊
ဒုက္ခံ ဘယဋ္ဌေန အနတ္တာ အသာရကဋ္ဌေနာတိ
အဒ္ဓါန ဝသေန၊ သန္တတိဝသေန၊ ခဏဝသေန
ဝါ သမ္မသနဉာဏေန လက္ခဏတ္ထယံ သမ္မ-
သန္တဿ တေသွေဝ ပစ္စယဝသေန ခဏ-
ဝသေန စ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏေန ဥဒယဗ္ဗယံ
သမနပဿန္တဿစ-

ဝိပဿနာ ညစ်ညူးကြောင်း ၁၀ ပါး

ဩဘာသော ပီတိ ပဿဒ္ဓိ၊

အဓိမောက္ခော စ ပဂ္ဂဟော။

သုခံ ဉာဏ မုပ္ပဋ္ဌာန-

မုပေက္ခာ စ နိကန္တိ စေတိ-

၁၆၀

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

ဩဘာသာဒိ ဝိပဿန ပက္ခိလေသ ပရိ-
ဗန္ဓပရိဂ္ဂဟဝသေန မဂ္ဂါမဂ္ဂလက္ခဏဝတ္ထာနံ
မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ နာမ။

ပဋိပဒါ ဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ

၅၄။ တထာ ပရိဗန္ဓဝိမုတ္တဿ ပန တဿ
ဥဒယဗ္ဗယဉာဏတော ပဋ္ဌာယ ယာဝါ-
နလောမာ တိလက္ခဏံ ဝိပဿနာပရိ-
ပရာယ ပဋိပဇ္ဇန္တဿ နဝ ဝိပဿနာ-
ဉာဏာနိ ပဋိပဒါဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ နာမ။

ဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ

မဂ်ရခါနီး စိတ်အစဉ်ဖြစ်ပုံ

၅၅။ ိတဿေဝံ ပဋိပဇ္ဇန္တဿ ပန ဝိပဿနာ-
ပရိပါက မာဂမ္မ “ဣဒါနိ အပ္ပနာ ဥပ္ပဇ္ဇိဿ
တိ”တိ ဘဝံဂံ ဝေါစ္ဆန္တိတွာ ဥပ္ပန္နမနောဒွါရာ-
ဝဇ္ဇနာနန္တရံ ဒွေ တိဏိ ဝိပဿနာစိတ္တာနိ
ယံကိဉ္စိ အနိစ္စာဒိ လက္ခဏ မာရဗ္ဗ ပရိကမ္မော-
ပစာရာ နုလောမနာမေန ပဝတ္တန္တိ။

၉-ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း

၁၆၁

၅၆။ ယာ သိခါပတ္တာ၊ သာ သာနုလောမာ
သင်္ခါရပေက္ခာ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ ဝိပဿနာတိ စ
ပဝုစ္စတိ။

၅၇။ တတော ပရံ ဂေါတြဘူတိတ္တံ နိဗ္ဗာန-
မာလမ္ပိတ္တာ ပုထုဇ္ဇနဂေါတ္တ မဘိဘဝန္တံ
အရိယဂေါတ္တ မဘိသမ္ဘောန္တဉ္စ ပဝတ္တတိ။

မဂ်ကိစ္စ ၁၆ ချက်

၅၈။ တဿာနန္တရမေဝ မဂ္ဂေါ ဒုက္ခသစ္စံ ပရိ-
ဇာနန္တော၊ သမုဒယသစ္စံ ပဇာနန္တော၊
နိရောဓသစ္စံ သစ္စိကရောနန္တော၊ မဂ္ဂသစ္စံ
ဘာဝနာဝသေန အပ္ပနာဝီထိ မောတရတိ။

၅၉။ တတော ပရံ ဒွေ တိဏိ ဖလစိတ္တာနိ
ပဝတ္တိတွာ ဘဝင်္ဂပါတောဝ ဟောတိ။

ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် ဖြစ်ပုံ

ပုန ဘဝင်္ဂ ဝေါစ္ဆန္တိတွာ ပစ္စဝေက္ခဏ-
ဉာဏာနိ ပဝတ္တန္တိ။

၁၆၂

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ် ၁၉ တန်

၆၀။ ခမဂ္ဂံ ဖလဉ္စ နိဗ္ဗာနံ၊
 ပစ္စဝေက္ခတိ ပဏ္ဍိတော။
 ဟီနေ ကိလေသေ သေသေ စ၊
 ပစ္စဝေက္ခတိ ဝါ န ဝါ။
 ဆဗ္ဗိသုဒ္ဓိကမေနေဝံ၊
 ဘာဝေတဗ္ဗော စတုဗ္ဗိဓော။
 ဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ၊
 နာမ မဂ္ဂေါ ပဝုစ္စတိ။
 အယမေတ္ထ ဝိသုဒ္ဓိဘောဒေါ။

ဝိမောက္ခဘောဒ

ဝိမောက္ခအခွဲ

၆၁။ ၊တတ္ထ အနတ္တာနုပဿနာ အတ္တာဘိနိ ဝေသံ
 မုဉ္ဇန္တိ သုညတာနုပဿနာ နာမ ဝိမောက္ခမုခံ
 ဟောတိ။

၆၂။ အနိစ္စာနုပဿနာ ဝိပလ္လာသနိမိတ္တံ မုဉ္ဇန္တိ
 အနိမိတ္တာနုပဿနာ နာမ။

၁။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ ၂-၃၁၆။

၂။ ပဋိသံ ၂၆၂၊ သိဝုဒ္ဓိမဂ္ဂ ၂-၂၉၆။

၉-ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း

၁၆၃

- ၆၃။ ဒုက္ခာနုပဿနာ တဏှာပဏိဓိံ မုဉ္ဇန္တိ
အပ္ပဏိဟိတာနုပဿနာ နာမ။
- ၆၄။ တဿှာ ယဒိ ဝုဠာနဂါမိနီ ဝိပဿနာ
အနတ္တတော ဝိပဿတိ၊ သုညတော
ဝိမောက္ခော နာမ ဟောတိ မဂ္ဂေါ။
- ၆၅။ ယဒိ အနိစ္စတော ဝိပဿတိ၊ အနိမိတ္တော
ဝိမောက္ခော နာမ။
- ၆၆။ ယဒိ ဒုက္ခတော ဝိပဿတိ၊ အပ္ပဏိ-
ဟိတော ဝိမောက္ခော နာမာတိ စ မဂ္ဂေါ
ဝိပဿနာဂမနဝသေန တီဏိ နာမာနိ
လဘတိ၊ တထာ ဖလဉ္စ မဂ္ဂါဂမနဝသေန
မဂ္ဂဝီထိယံ။
- ၆၇။ ဖလသမာပတ္တိဝီထိယံ ပန ယထာဝုတ္တ-
နယေန ဝိပဿန္တာနံ ယထာသကံ ဖလ-
မုပ္ပဇ္ဇမာနမ္ပိ ဝိပဿနာဂမနဝသေနဝ
သုညတာဒိဝိမောက္ခောတိ စ ပဝုစ္စတိ။
အာရမ္မဏဝသေန ပန သရသဝသေန စ
နာမတ္ထယံ သဗ္ဗတ္ထ သဗ္ဗေသမ္ပိ သမမေဝ စ။
အယမေတ္ထ ဝိမောက္ခဘောဒေါ။
-

ပုဂ္ဂလ ဘောဒ

အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အပြား မဂ်ပယ်စဉ်

၆၈။ ၁⁢တ္ထေ ပန သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ ဘာဝေတွာ-
ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာ ပဟာနေန ပဟိနာပါယ-
ဂမနော သတ္တက္ခတ္တုပရမော သော-
တာပန္နော နာမ ဟောတိ။

၆၉။ ၂သကဒါဂါမိမဂ္ဂံ ဘာဝေတွာ ရာဂ-
ဒေါသမောဟာနံ တနကရတ္တာ သက-
ဒါဂါမီ နာမ ဟောတိ သင်္ကဒေဝ ဣမံ
လောကံ အာဂန္တော။

၇၀။ ၃အနာဂါမိမဂ္ဂံ ဘာဝေတွာ ကာမရာဂ-
ဗျာပါဒါန မနဝသေသပ္ပဟာနေန အနာဂါမီ
နာမ ဟောတိ အနာဂန္တော ဣတ္ထတ္ထံ။

၇၁။ အရဟတ္တမဂ္ဂံ ဘာဝေတွာ အနဝသေသ
ကိလေသပ္ပဟာနေန အရဟာ နာမ ဟောတိ
ခိဏ္ဍာသဝေါ လောကေ အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျော။

အယမေတ္ထ ပုဂ္ဂလဘောဒေါ။

၁။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ ၂-၃၁၅၊ အဘိ ၃-၁၁၀။

၂။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ ၃-၃၁၆၊ အဘိ ၃-၁၁၆။

၃။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ ၂-၃၁၇၊ အဘိ ၃-၁၁၉။

သမာပတ္တိဘောဒ

သမာပတ်အပြား

၇၂။ ဖလသမာပတ္တိဝီထိယံ^၁ ပနေတ္ထ သဗ္ဗေသမ္ပိ
ယထာသကဖလဝသေန သာဓာရဏာဝ။

၇၃။ နိရောဓသမာပတ္တိ သမာပဇ္ဇနံ ပန အနာဂါမိ-
နဉ္စေဝ အရဟန္တာနဉ္စ လဗ္ဘတိ။

တတ္ထ ယထာက္ကမ္မံ ပဌမဇ္ဈာနာဒိ မဟဂ္ဂတ-
သမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိတွာ ဝုဠာယ တတ္ထဂတေ
သင်္ခါရဓမ္မေ တတ္ထ တတ္ထေဝ ဝိပဿန္တော
ယာဝ အာကိဉ္စညာယတနံ ဂန္တော ကတော
ပရံ အဓိဋ္ဌေယျာဒိကံ ပုဗ္ဗကိစ္စံ ကတွာ နေဝ-
သညာနာသညာယတနံ သမာပဇ္ဇတိ။

တဿ ဒွိန္ဒံ အပ္ပနာဇေနာနံ ပရတော
ဝေါစ္ဆိဇ္ဇတိ စိတ္တသန္တတိ၊ တတော နိရောဓ
သမာပဇ္ဇော နာမဟောတိ။

၁။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ ၂-၃၄၀။

၂။ ဖလသမာပတ္တိဝီထိယော(သီ)

၃။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ ၂-၃၄၄။

၁၆၆

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

၇၄။ ဂုဠာနကာလေ ပန အနာဂါမိနော အနာဂါ
 မိဖလစိတ္တံ အရဟတော အရဟတ္တဖလ
 စိတ္တံ ဧကဝါရမေဝ ပဝတ္တိတွာ ဘဝင်္ဂပါတော
 ဟောတိ၊တတော ပရံ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ
 ပဝတ္တတိ။

နိဋ္ဌိတော စ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာနနယော။

ဥယျောဇဉ်

၇၅။ ဘာဝေတဗ္ဗံ ပနိစ္စေဝံ၊
 ဘာဝနာ ဒွယမုတ္တမံ။
 ပဋိပတ္တိ ရသ သာဒံ၊
 ပတ္တယန္တေန သာသနေ။

ဣတိ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟေ
 ကမ္မဋ္ဌာနသင်္ဂဟ ဝိဘာဂေါ နာမ
 နဝမော ပရိစ္ဆေဒေါ။

ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း ပြီး၏။

နိဂုံး

၁၆၇

ကျမ်းပြီး နိဂုံး

(က) စာရိတ္တသောဘိတဝိဿာလ-

ကုလောဒယေန၊

သဒ္ဓါဘိဝုဗ္ဗပရိသုဒ္ဓဂုဏောဒယေန။

နမ္မဂ္ဂယေန^၁ ပဏိဓာယ ပရာနကမ္ပံ၊

ယံ ပတ္ထိတံ ပကရဏံ ပရိနိဋ္ဌိတံ တံ။

ကျမ်းဆရာ၏ တောင့်တချက်

(ခ) ပုညေန တေန ဝိပုလေန တု မူလသောမံ၊

ဓညာဓိဝါသ မုဒိတောဒိတ' မာယုကန္တံ^၂။

ပညာဝဒါတဂုဏသောဘိတလဇ္ဇိဘိက္ခု။

မညန္တု ပုညဝိဘဝေါဒယမင်္ဂလာယ။

ဣတိ အနုရုဒ္ဓါ စရိယေန ရစိတံ

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟံ နာမ ပကရဏံ။

သင်္ဂြိုဟ်ပါ၌ ပြီး၏။

၁။ နမ္မဂ္ဂယေန (သိ)

၂။ မာယုကန္တံ (သိ)

ပဋ္ဌာန်းလမ်းပြ

နမော အနန္တနယဒေသကဿ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဋ္ဌာန်းမျိုးပစ္စည်းများ

က။ အာရမ္မဏ ၈ မျိုး

- (၁) အာရမ္မဏ
- (၂) အာရမ္မဏာဓိပတိ
- (၃) ဝတ္ထာရမ္မဏပုရေဇာတနိဿယ
- (၄) အာရမ္မဏူပ နိဿယ
- (၅) အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ
- (၆) ဝတ္ထာရမ္မဏ ပုရေဇာတဝိပ္ပယုတ္တ
- (၇) အာရမ္မဏ ပုရေဇာတတ္ထိ
- (၈) အာရမ္မဏ ပုရေဇာတအဝိဂတ
- (၉) *အာရမ္မဏ ပုရေဇာတာဓိပတိ
- (၁၀) *ဝတ္ထာရမ္မဏ ပုရေဇာတာဓိပတိ

ခ။ သဟဇာတ ၁၅ မျိုး

သဟဇာတ် (၇)

- (၁) ဟေတု
- (၂) သဟဇာတာဓိပတိ
- (၃) သဟဇာတကမ္မ
- (၄) နာမ်အာဟာရ
- (၅) သဟဇာတိန္ဒြိယ
- (၆) ဈာန
- (၇) မဂ္ဂ

၁၇၀

ပဋ္ဌာန်းလမ်းပြ

သဟလတ် (၄)

- (၈) အညမည
- (၉) ဝိပါက
- (၁၀) သမ္ပယုတ္တ
- (၁၁) သဟဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တ

သဟကြီး (၄)

- (၁၂) သဟဇာတ
- (၁၃) သဟဇာတ နိဿယ
- (၁၄) သဟဇာတတ္ထိ
- (၁၅) သဟဇာတ အဝိဂတ

ဂ။ အနန္တရူပ ၇ မျိုး

- (၁) အနန္တရ
- (၂) သမနန္တရ
- (၃) အနန္တရူပနိဿယ
- (၄) အာသေဝန
- (၅) အနန္တရကမ္မ
- (၆) နတ္ထိ
- (၇) ဝိဂတ

ဃ။ ပကတူပ ၂ မျိုး

- (၁) ပကတူပ
- (၂) ဗလဝ နာနာက္ခဏိက ကမ္မ

ပဋ္ဌာန်းလမ်းပြ

၁၇၁

င။ ဝတ္ထုပုရေဇာတ ၆ မျိုး

- (၁) ဝတ္ထုပုရေဇာတ နိဿယ
- (၂) ဝတ္ထုပုရေဇာတ
- (၃) ဝတ္ထုပုရေဇာတိန္ဒြိယ
- (၄) ဝတ္ထုပုရေဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တ
- (၅) ဝတ္ထုပုရေဇာတတ္ထိ
- (၆) ဝတ္ထုပုရေဇာတ အဝိဂတ

စ။ ပစ္ဆာဇာတ ၄ မျိုး

- (၁) ပစ္ဆာဇာတ
- (၂) ပစ္ဆာဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တ
- (၃) ပစ္ဆာဇာတတ္ထိ
- (၄) ပစ္ဆာဇာတ အဝိဂတ

ဆ။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မ ၁ မျိုး

- (၁) ဗလဝဒုဗ္ဗလ နာနာက္ခဏိက ကမ္မ

ဇ။ ရုပ်အာဟာရ ၃ မျိုး

- (၁) ရုပ်အာဟာရ
- (၂) ရုပ်အာဟာရတ္ထိ
- (၃) ရုပ်အာဟာရ အဝိဂတ

ဈ။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ ၃ မျိုး

- (၁) ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ
- (၂) ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယတ္ထိ
- (၃) ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ အဝိဂတ

၁၇၂

ပဋ္ဌာန်းလမ်းပြ

ည။ သဟဇာတ ပုရေဇာတ မိဿက ၃ မျိုး

- (၁) နိဿယ
- (၂) အတ္ထိ
- (၃) အဝိဂတ

ဋ။ ပစ္ဆာဇာတာ ဟာရ မိဿက ၂ မျိုး

- (၁) အတ္ထိ
- (၂) အဝိဂတ

ဌ။ ပစ္ဆာဇာတိန္ဒြိယ မိဿက ၂ မျိုး

- (၁) အတ္ထိ
- (၂) အဝိဂတ

သတိပြုရန်။ ။ဤမျိုးပစ္စည်းများကို ကျေညက်နပ်နောစွာ
မှတ်သားမိသည့်တိုင်အောင် လေ့ကျက်ပါ။

ပဋ္ဌာန်းမျိုးပစ္စည်းများကို ရှင်းလင်းချက်

တူရာမျိုးပစ္စည်းများကိုအနည်းငယ်ရှင်းလင်းချက်

* အာရမ္မဏမျိုး နံပါတ် ၉ နှင့် ၁၀။

သဘာဂ ဃဋ္ဌနာ ထုတ်ရာ စသည်တွင် လွယ်ကူစွာ ချက်ချင်း သဘောကျရန် ထည့်ထားသည်။ “အာ ပု ဝိ” မှာ အာရမ္မဏပုရေဇာတမှ ထွက်လာ၍ “ဝတ္ထာဝိ” မှာ ဝတ္ထာရမ္မဏမှ ထွက်လာသော အစိတ် တရားတို့ ဖြစ်၏။

သဟဇာတမျိုး ငယ် လတ် ကြီး အမည်ပေးပုံ

တရားရ အရာကျဉ်း၊ အလယ် အလတ်၊ ဂျယ်ပုံကိုစွဲ၍ အထက် အမည်များကို ပဋ္ဌာန်းသုံးရာတွင် လွယ်ကူစေရန် လယ်တီ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အမည်ပေးထား၏။ အဋ္ဌကထာတွင်ကား သဟကြီးကို “မဟာ စတုက္က” ဟု အမည်ပေးထားသည်။

အနန္တရူပမျိုး အနန္တရကမ္မ

အနန္တရနှင့် ကမ္မ ၂ ဖက်ရဖြစ်၏။ သဘာဂဃဋ္ဌနာ ထုတ်ရာတွင် မဂ္ဂါနန္တရဗိုလ်အား တပ်သော မဂ် ၄ ခု စေတနာကိုပင် “မဂ္ဂေါ ဖလဿ” ဟု ဟောလတ္တံ့။

၁၇၄

ပဋ္ဌာန်းလမ်းပြ

သဟဇာတ ပုရေဇာတ မိဿက

သဟမျိုးနှင့် ဝတ္ထုမျိုး ရောကာ ပဉ္စာဝိဘင်္ဂ နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတ ပစ္စည်းတွင် “သဟဇာတ ပုရေဇာတ” ဟု ဟော၏။ မိဿကမျိုးကို ဝိဘင်္ဂကောက်ရာ ပစ္စယုဒ္ဓါရထုတ်ရာ စသည်တွင် များစွာ အသုံးဝင်လတ္တံ့။

ပစ္ဆာဟာ-ပစ္ဆာတိ မိဿက

ပစ္ဆာမျိုးနှင့်ရုပ်အာဟာရမျိုး၊ ပစ္ဆာမျိုးနှင့် ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယမျိုး ရောကာ အတ္ထိ အဝိဂတတွင်သာ “ပစ္ဆာဇာတ အာဟာရံ ဣန္ဒြိယံ” ဟု ဟော၏။ အစစ လွယ်ကူစိမ့်သောငှာ ဤမိဿကမျိုးများကိုထုတ်ပြ ခြင်းဖြစ်၏။ ကုသလတိက်တွင် ဤ ၃ မျိုးကိုသာ ဟော၏။ အထက်တိက်များတွင် အားလုံးပေါင်း မိဿက ၈ မျိုး ဟော၏။ (ကျက်ရန်မဟုတ်၊ ကြည့်ရုံသာ)

ပဉ္စာဝါရ သုဒ္ဓသင်္ချာ

သတိပြုရန်။ ။ဤသုဒ္ဓသင်္ချာများကို အမှတ်လွယ်၍ သဘာဝ ဃဋ္ဌနာ ထုတ်ရာတွင် ရှင်းလင်းလွယ်ကူ ပေါ်လွင်စေခြင်းငှာ ပစ္စယုဒ္ဓါရ ထုတ်နည်းအတိုင်း မျိုးစဉ် “သမူဟက္ကမ” အားဖြင့် ရေးပေအံ့။ ပစ္စည်း ပစ္စယုပွန်တူရာများကို တပေါင်းတည်းပြမည်ဖြစ်၍ ထိုအတူကို ကြပ်ကြပ် သတိထားပါ။ ဃဋ္ဌနာတွင် များစွာ လွယ်မည်။ သုဒ္ဓသင်္ချာနှင့် ပစ္စည်းရေးများကို ကျေနပ်သည်တိုင်အောင် အားထုတ်ပါ။

ပဋ္ဌာန်းလမ်းပြ

၁၇၅

(က) အာရမ္မဏမျိုး သုဒ္ဓသင်္ချာ

(၁) အာရမ္မဏပစ္စည်း၏ သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ၌- ကာမစိတ် စတုပညာသ၊ ဝိညာနဉ္စာယတနစိတ် ၃ ခု၊ နေဝသညာနာသညာ ယတနစိတ် ၃ခု၊ အဘိညာဉ် ဒွေ၊ လောကုတ္တရာစိတ် ၈ ခုအား တပ်သော စိတ် တစ်ခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေ-ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်၊ ဤတရားတို့သည် အာရမ္မဏပစ္စည်းတပ်သော တရားတို့ မည်ကုန်၏။ သင်္ချာကား နဝ ဟူသည်တည်း။

အမှာ။ ။ပဉ္စာဝါရတွင် “ခန္ဓ” သဒ္ဓါနှင့်ဟော၍ ပညတ်ကို ခန္ဓာ မဖွဲ့နိုင်ရကား ပညတ်ဧကန် ၂၁ သည် ပစ္စယုပ္ပန်တွင် ကျ၏။ “ဓမ္မ” သဒ္ဓါနှင့်ဟောသော ပစ္စယနိဒ္ဒေသဉ္စကား နာမ်ကုန်ပင် ပစ္စယုပ္ပန် ရ၏။ ကြွင်း အာ-မျိုး ဟူသမျှ အာရမ္မဏကြီးထဲသို့ စွည်း၊ ပွန် ဝင်နိုင်ကြ၏။ နဂ စသော သင်္ချာများကို သီးခြားပြအံ့။ နောက်နောက် ပစ္စည်းများ၏ သုဒ္ဓ သင်္ချာများကို နည်းမှီ၍ အကျယ် ဆိုပါ။

(၂) အာရမ္မဏာဓိပတိ အရမ္မဏူပ နိဿယ...၌ -အလေး အမြတ် ပြုတတ်သော လောဘမူ ၈ ခု၊ မဟာကုသိုလ် ၈ ခု၊ မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ် ၄ ခု၊ လောကုတ္တရာစိတ် ၈ ခု အား တပ်သော အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော ဣဋ္ဌဖြစ်သော နိပ္ပန္နရုပ် အဋ္ဌာရသ၊ ဒေါသမူဒွေ၊ မောဟမူဒွေ၊ ဒုက္ခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဉ် ကြံသောစိတ် ၈၄ ခု၊ ဒေါသ ဣဿာ မစ္ဆရိယ ကုက္ကုစ္စ ဝိစိကိစ္ဆာ ကြံသော စေ ၄၇ ခု၊ နိဗ္ဗာန်၊ သင်္ချာ သတ္တစိ။ ပစ္စည်းရေ ၃။ (အာရမ္မဏပါ ရနိုင်သည်၊ အမှာကို ကြည့်ပါ။)

(၃) အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ၊ အာရမ္မဏ ပုရေဇာတတ္ထိ၊ အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ အဝိဂတ... ဌှိ ကာမစိတ် စတုပညာသ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဒိဗ္ဗသောတ အဘိညာဉ်အားတပ်သော ပစ္စုပ္ပန် နိပ္ပန္နရုပ် အဋ္ဌာရသ၊ သင်္ချာတိဏိ၊ ပစ္စည်းရေ ၄။

(၄) ဝတ္ထာရမ္မဏ ပုရေဇာတနိဿယ၊ ဝတ္ထာရမ္မဏ ပုရေဇာတ၊ ဝတ္ထာရမ္မဏ ပုရေဇာတ၊ ဝိပ္ပယုတ္တ၊ ဝတ္ထာရမ္မဏ ပုရေဇာတတ္ထိ၊ ဝတ္ထာရမ္မဏ ပုရေဇာတ အဝိဂတ...ဌှိ- မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်း၊ မရဏာသန္နဇော ၅ ချက်၊ တဒါရုံအားတပ်သော စုတိစိတ်မှ ပြန်၍ရေသော် ၁၇ချက် မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု၊ သင်္ချာ တိဏိ၊ ပစ္စည်းရေ ၆။

(၅) အာ ပု ဓိ...ဌှိ- အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူစ ခုအား တပ်သော အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော ဣဋ္ဌဖြစ်သော နိပ္ပန္နရုပ်အဋ္ဌာရသ၊ သင်္ချာ ဧကံ၊ အာ၊ အာဓိ၊ အာရမ္မဏူ၊ အာပု၊ အာပုတ္တိ၊ အာ ပု အဝိဂတ ဟု ပစ္စည်းရေ ၆။

(၆) ဝတ္ထာဓိ...ဌှိ- အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူ မရဏာသန္နဇော ၅ ချက်အား တပ်သော အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော စုတိစိတ်မှ ပြန်၍ ရေသော် ၁၇ ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု၊ သင်္ချာ ဧကံ၊ အာ- ၈ မျိုး စလုံးရ၍ ပစ္စည်းရေ ၈။

အာ-မျိုး သုဒ္ဓသင်္ချာဌှိ အကျဉ်းချုပ် မှတ်ရန်။ ။ (အာရမ္မဏမှာ စွဉ်း၊ ပွန် အတူ မရှိ၍ တစ်ပစ္စည်းတည်းသာ၊ အာ-၈ မျိုးကို မတူတာခွဲ၍ ထုတ်က (၁) အာဓိ (၂) အာပု (၃) ဝတ္ထာ (၄) အာပုဓိ (၅) ဝတ္ထာဓိဟု ၅ မျိုး ထွက်လာ၏။ “အာဓိ”ဆိုလျှင် အာရမ္မဏူ စသည်နှင့် အတူဟု မှတ်ပါ။ အကြွင်း ထိုနည်းတူပင်၊ ဤမတူသော ၅ ချက်သည်ပင် အာရမ္မဏပစ္စည်း၏ ဃဋနာ ဖြစ်လတ္တံ့။)

(ခ) သဟမျိုး သုဒ္ဓသင်္ချာ

သဟဇာတ် ၇ မျိုး

(၁) ဟောတု...၌- သမ္မယုတ္တက္ခန္ဓာ၊ သဟိတစိတ္တဇရုပ်၊ သဟိတ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ဟိတ ၆ ပါး၊ သင်္ချာသတ္တ၊ ယထာရဟ ပစ္စည်းရေ လတ်၊ ကြီး ၈ နှင့် မိ၊ ဣ၊ မဂ်- ပေါင်း ၁၂။

မှတ်ရန်။ ။အဇာတ် ဟူသမျှ ကြီး ၄ အမြဲ၊ လတ် ၄ ယထာရဟ ရသည်ဟုမှတ်ပါ။ ဟောတုပါ ထည့်ထား၍ ၁၂ ဖြစ်၏။ “မိ ဣ မဂ်”တို့ ရပ်ကို သဟဇာတ် သုဒ္ဓသင်္ချာကို တရားကိုယ်ချင်း တိုက်၍ ယူပါ။ ကြွင်းသဟဇာတ်များကိုလည်း နည်းတူတိုက်ဆိုင်ပါ။

(၂) သဟာဓိ...၌- သမ္မယုတ္တက္ခန္ဓာ၊ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အား တပ်သော အဓိပတိ တရားကိုယ် ၃ ပါး ၄ ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါး၊ သင်္ချာ သတ္တ၊ ပစ္စည်းရေ ၈ နှင့် ဟော၊ ဟာ၊ ဣ၊ မဂ် ပေါင်း ၁၃။

(၃) သဟကမ္မ...၌-သမ္မယုတ္တက္ခန္ဓာ၊ စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော စိတ် တစ်ခုယုတ် ကိုးဆယ်၌ ရှိသော စေတနာ၊ သင်္ချာ သတ္တ၊ ၈ နှင့် ဟာ ပေါင်း ပစ္စည်းရေ ၁၀။

(၄) နာမ်အာဟာရ...၌-သမ္မယုတ္တက္ခန္ဓာ၊ စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ဖဿ စေတနာ ဝိညာဉ်ဟု ဆိုအပ်သော နာမ် အာဟာရ တရားကိုယ် ၃ ပါး၊ သင်္ချာ သတ္တ၊ ၈ နှင့် မိ၊ ကံ၊ ဣ ပေါင်း ပစ္စည်းရေ ၁၂။

(၅) သဟဇာတိန္ဒြိယ...၌- သမ္မယုတ္တက္ခန္ဓာ၊ စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ဇီဝိတ စိတ် ၈၀၃ နာ သဒ္ဓါ ဝိရိယ သတိ ဧကဂ္ဂတာ ပညာဟု ဆိုအပ်သော နာမ် ဣန္ဒြိယတရားကိုယ် ၈ ပါး၊ သင်္ချာ သတ္တ ၈ နှင့် ဟော၊ မိ၊ ဟာ၊ စုာ၊ မဂ် ပေါင်း ပစ္စည်းရေ ၁၄။

၁၇၈

ပဋ္ဌာန်းလမ်းပြ

(၆) ဈာန...၌-သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ၊ စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ဝိတက် ဝိစာရ ပီတိ ဝေဒနာ ဧကဂ္ဂတာဟု ဆိုအပ်သော ဈာနင် တရားကိုယ် ၅ ပါး၊ သင်္ချာ သတ္တ၊ ၈ နှင့်လှံ၊ မဂ် ပေါင်း ပစ္စည်းရေ ၁၁။

(၇) မဂ္ဂ...၌-သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ၊ သဟိတစိတ္တဇရုပ်၊ သဟိတ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တပ်သော ပညာ ဝိတက် ဝိရတီ ၃ခု ဝီရိယ သတိ ဧကဂ္ဂတာ ဒိဋ္ဌိဟု ဆိုအပ်သော မဂ္ဂင် တရားကိုယ် ၉ ပါး၊ သင်္ချာ သတ္တ၊ ၈ နှင့် ဟေ၊ မိ၊ လှံ၊ ဈာ-ပေါင်း ပစ္စည်းရေ ၁၃။

သဟဿ၌အကျဉ်းချုပ်မှတ်ရန်။ ။ပစ္စည်းတရားများမှာ ဆိုင်ရာ တရားကိုယ်များသာ ရ၏။ ပွန်တရားများမှာ ဟေနှင့် မဂ်အနေတူ၏။ ဟေ၌ မောဟကြဉ်ရပုံကို သင်္ဂြိုဟ်ဖြင့် သိပါ။ သဟာမိမှာ သာမိပတိဇောသာ ဖြစ်၍ ပဋိကမ္မဇ မရ၊ ပဋိအခါ မဖြစ်၊ ကြွင်း ၅ ပစ္စည်း၏ ပွန်နေပုံမှာ တူကြ၏ဟု အကျဉ်းမှတ်ပါ။ သင်္ချာများမှာ သတ္တ ချည်းပင်၊ ပဒ- ပဒါဝသာနလည်း တူကြ၏။

သဟလတ် ၄ မျိုး

(၁) အည...၌-အချင်းချင်းအားတပ်သော အလုံးစုံသော ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ၄ပါး၊ အချင်းချင်းအား ကပ်သော စိတ္တဇ၊ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇ၊ ဗာဟိရ်၊ အာဟာရဇ၊ ဥတုဇ၊ အသညသတ် ကမ္မဇ၊ ပဝတ္တိကမ္မဇအားဖြင့် မဟာဘုတ် ၄ ပါး၊ အချင်းချင်းအား တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု၊ သင်္ချာ တိဏီ၊ အညနှင့်သဟကြီးဟု ပစ္စည်းရေ ၅။ (သဟလတ်တွင် သဟကြီး အမြဲ ရ၏။)

ပဋ္ဌာန်းလမ်းပြ

၁၇၉

(၂) ဝိပါက...၌-အချင်းချင်းအားလည်းကောင်း၊ အချင်းချင်း နာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားလည်းကောင်း တပ်သော အလုံးစုံသော ဝိပါက ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ ၄ ပါး၊ ဟဒယ ဝတ္ထုအားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ၊ သင်္ချာ ဧကံ၊ ပစ္စည်းရေ ၅။

(၃) သမ္ပယုတ္တ...၌-အချင်းချင်းအားတပ်သော အလုံးစုံသော ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ၄ပါး၊ သင်္ချာ တိဏိ၊ အညပါ ပစ္စည်းရေ ၆။

(၄) သဟဇာတဝိပ္ပယုတ္တ...၌-စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အား တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သော အခါ အရူပဝိပါက ၄ ခု၊ ဒွေပဉ္စဝိညာဉ် ၁၀၊ ရဟန္တာတို့စုတိကြည်သော ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ၄ ပါး၊ အချင်းချင်းအားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု၊ သင်္ချာ တိဏိ၊ ပစ္စည်းရေ ၅။

သဟလတ်၌ အကျဉ်းချုပ်မှတ်ရန်။ ။သဟကြီးဟူသော အမည် အားလျော်စွာ သဟမျိုး ဟူသမျှ ၎င်း၌ ပါနိုင်သည်။ သဟလတ် သုဒ္ဓသင်္ချာတွင် “အချင်းချင်းအား တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု”ကို အညနှင့် သဟဝိပ်၊ “ဟဒယဝတ္ထုအား တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ”ကို အည-ဝိပါနှင့် သဟဝိပ်တို့ ရနိုင်ကြောင်း မှတ်ပါ။ ဃဋ္ဌနာ ထုတ်ရာတွင် ရှင်းလင်း လွယ်ကူရန်ဖြစ်၏။

သဟကြီး ၄ မျိုး

သဟဇာတ၊ သဟဇာတနိဿယ၊ သဟဇာတတ္ထိ၊ သဟဇာတ အဝိဂတ...၌-အချင်းချင်းအားလည်းကောင်း၊ အချင်းချင်း နာမက္ခန္ဓာ

စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားလည်းကောင်း တပ်သော အလုံးစုံသော ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ၄ ပါး၊ အချင်းချင်းအားလည်းကောင်း၊ ဥပါဒါရုပ် အားလည်းကောင်း၊ တပ်သော အလုံးစုံသော မဟာဘူတ ၄ ပါး၊ အချင်းချင်းအားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု၊ သင်္ချာနဝစီ၊ ပစ္စည်းရေ ၄။

သဟမျိုး၌ အကျဉ်းချုပ်မှတ်ရန်။ ။ သဟငယ်-လတ်တို့ သဟကြီး၌ ဝင်နိုင်သဖြင့် သဟငယ်-လတ်ကို ပစ္စည်းပြိုင် ဃဋနာ ထုတ်က သဟကြီးကို ဧကန်ရမည်။ သဟငယ်မှာ သဟလတ်တွင် ယထာရဟ ဝင်၍ သဟငယ်ကို ပစ္စည်းပြိုင် ဃဋနာ ထုတ်က သဟ လတ်ကို အနေကန် ရမည်။ သဟလတ် ကြီးကို ပစ္စည်းပြိုင် ဃဋနာ ထုတ်က သဟငယ်ကို မရနိုင်ဟု မှတ်ပါ။ ၎င်း စကားရပ်များသည် သုဒ္ဓသင်္ချာ၌ အတွင်းဝင်သဖြင့် သုဒ္ဓသင်္ချာကိုရပြီး စဉ်းစားက ချက်ချင်း သဘောကျလိမ့်မည်။

၈။ အနန္တရူပမျိုး သုဒ္ဓသင်္ချာ

(၁) အနန္တရ၊ သမနန္တရ၊ အနန္တရူပနိဿယ၊ နတ္ထိ၊ ဝိဂတ ...၌ ရဟန္တာတို့ စုတိနှင့်တကွ နောက်နောက်သော နာမက္ခန္ဓာအား တပ်သော ရဟန္တာတို့ စုတိကြဉ်သော အလုံးစုံသော စိတ်တစ်ခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေ-ဒွေပညာသ ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ၄ ပါး၊ သင်္ချာ သတ္တစီ၊ ပစ္စည်းရေ ၅။

(၂) အာသေ...၌ ပထမဇော ဖိုလ်ဇော ကြဉ်သော နောက် နောက်သော ဇော ဧကပညာသအား တပ်သော အဆုံးဇော ကြဉ်သော ရှေးရှေးသော လောကီဇော သတ္တ စတ္တာလီသ၊ သင်္ချာတိဏီ၊ အာသေနင့် ယခင် ၅ ပစ္စည်းပါ ပစ္စည်းရေ ၆။

ပဌာန်းလမ်းပြ

၁၈၁

(၃) အနန္တရကမ္မ ...၌ မဂ္ဂါနန္တရဖိုလ် ၄ ခုအားတပ်သော မဂ် ၄ ခု စေတနာ၊ သင်္ချာ ဧကံ၊ ကမ္မနှင့်ယခင် ၅ ပစ္စည်းပါ ပစ္စည်းရေ ၆။

အနန္တရူပမျိုး၌ အကျဉ်းမှတ်ရန်။ ။ အနန္တရူပ ၇ မျိုးကို မတူတာထုတ်က (၁) နံ ပစ္စည်းရေ ၅၊ (၂) အာသေ ပစ္စည်းရေ ၆၊ (၃) အနံကမ္မ ပစ္စည်းရေ ၆ ဟု ၃ မျိုး ထွက်လာ၏။ ၎င်းသည်ပင် ယဋနာ ဖြစ်လတ္တံ့။

ဃ။ ပကတူပမျိုး သုဒ္ဓသင်္ချာ

(၁) ပကတူပ...၌- စိတ်တစ်ခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေ-ဒွေ ပညာသအား တပ်သော ဗလဝဖြစ်သော စိတ်တစ်ခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေ-ဒွေပညာသ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ၊ သင်္ချာ နဝ၊ ပစ္စည်းရေ ၁။

မှတ်ရန်။ ။ပစ္စယနိဒ္ဒေသဖြစ်က “ပစ္စည်းထိုက်သော အချို့သော ဗညတ်”ဟု ပစ္စည်းတွင်ပါသည်။

(၂) နာနာကမ္မ...၌-ဝိပါက်ဆတ္တိံသ နာမက္ခန္ဓာအားတပ်သော ဗလဝဖြစ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ် စေတနာ၊ သင်္ချာ ဒွေ၊ ဥပ နှင့် ကမ္မဟု ပစ္စည်းရေ ၂။

ပကတူပမျိုး၌ အကျဉ်းချုပ် မှတ်ရန်။ ။“ဝိပါက်အား တပ်သည့် ဗလဝ စေတနာ”ကိုသာ ကမ္မနှင့် ပကတူပ ၂ ပစ္စည်းရသည်၊ ကြွင်း တရားများကိုကား ပကတူသာ ရသည်။

င။ ဝတ္ထုမျိုး သုဒ္ဓသင်္ချာ

(၁) ဝတ္ထုပုရေဇာတနိဿယ၊ ဝတ္ထုပုရေဇာတ၊ ဝတ္ထုပုရေဇာတ
ဝိပ္ပယုတ္တ၊ ဝတ္ထုပုရေဇာတတ္ထိ၊ ဝတ္ထုပုရေဇာတ အဝိဂတ...၌-
ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက် ၄ ခုကြည်သော သတ္တ
ဝိညာဏ ဓာတ်အားတပ်သော ဆဝတ္ထု၊ သင်္ချာ တိဏိ ပစ္စည်းရေ ၅။

(၂) ပုရေဇာတိန္ဒြိယ...၌- ဒွေပဉ္စဝိညာဉ် တစ်ဆယ်အား
တပ်သော မန္တာယုက အမန္တာယုက မဇ္ဈိမာယုက အားဖြင့် ၃ ပါး
တို့တွင် မဇ္ဈိမာယုကဖြစ်၍ အတိတာဘဝနှင့် ဥပါဒ်ပြိုင်သော
ပဉ္စဝတ္ထု၊ သင်္ချာ ၆ ခု၊ ဝတ္ထု ၆ မျိုး အကုန်ရ၍ ပစ္စည်းရေ ၆။

ဝတ္ထုမျိုး၌အကျဉ်းချုပ်မှတ်ရန်။ ။မူကွဲ၂ချက်သည်ပင် ဃဒုနာ
ဖြစ်လတ္တံ့။

စ။ ပစ္ဆာမျိုး သုဒ္ဓသင်္ချာ

ပစ္ဆာဇာတ၊ ပစ္ဆာဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တ၊ ပစ္ဆာဇာတတ္ထိ၊ ပစ္ဆာဇာတ
အဝိဂတ...၌-ပဋိသန္ဓေအစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့်အတူ
ဥပါဒ်၍ ရုပ်၏ ဌိသိုရောက်သော ဧကဇကာယ ဒွိဇကာယ တိဇကာယ
စတုဇကာယအား တပ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ အရူပ
ဝိပါက် ၄ ခု ကြည်သော ပထမတွင် အစရှိသော နောက်နောက်
ဖြစ်သော နာမက္ခန္ဓာ ၄ ပါး၊ သင်္ချာ တိဏိ၊ ပစ္စည်းရေ ၄၊ (ဤပစ္ဆာ
၄ မျိုးမှာ ၁ ချက်သာရ၏။)

ဆ။ ဗလဝ ဒုဗ္ဗလ နာနာက္ခဏိကကမ္မမျိုး သုဒ္ဓသင်္ချာ

နာနာကမ္မ...၌-ကာမဝိပါက် တေဝိသ နာမက္ခန္ဓာအား တပ်သော ကာမကုသိုလ် အကုသိုလ် စေတနာဟု ဆိုအပ်သော ဒုဗ္ဗလ နာနာက္ခဏိက ကမ္မ၊ ကဋတ္တာ ရုပ်အားတပ်သော ပဉ္စဝေါ ကာရကုသိုလ် အကုသိုလ် စေတနာဟု ဆိုအပ်သော ဗလဝဒုဗ္ဗလ နာနာက္ခဏိက ကမ္မ၊ သင်္ချာ ဒွေ၊ ပစ္စည်းရေ ၁၊ (ဤတရားအတွက် ကမ္မမျိုး သီးခြား ထွက်ရ၏။)

ဇ။ ရုပ်အာဟာရမျိုး သုဒ္ဓသင်္ချာ

ရုပ်အာဟာရ၊ ရုပ်အာဟာရတ္ထိ၊ ရုပ်အာဟာရ အဝိဂတ...၌- ကလာပ်တူကလာပ်ပြားဖြစ်သော စတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ်အား တပ်သော စတုသမုဋ္ဌာနိက ဩဇာ၊ သင်္ချာ ဧကံ၊ ပစ္စည်းရေ ၃။

ဈ။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယမျိုး သုဒ္ဓသင်္ချာ

ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ၊ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယတ္ထိ၊ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ အဝိဂတ...၌-ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေကြည်သော ကလာပ်တူကမ္မဇရုပ် ကိုးခုအား တပ်သော ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေ၊ သင်္ချာ ဧကံ၊ ပစ္စည်းရေ ၃။

ည။ သဟဇာတ ပုရေဇာတ မိဿကသင်္ချာ

သဟပုရေ မိဿကရသော နိဿယ၊ အတ္ထိ၊ အဝိဂတ...၌- အချင်းချင်းအားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ ကုသိုလ် ဧကဝိသ၊ စေ- ဒွေပညာသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ၊ ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း အစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့်အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု၊ သင်္ချာ ဒွေ၊ ပစ္စည်းရေ ၃။

၁၈၄

ပဋ္ဌာန်းလမ်းပြ

၄။ ပဏ္ဍာဇာတာဟာရ မိဿက သင်္ချာ

ပဏ္ဍာဟာရ ရသော အတ္ထိ၊ အဝိဂတ...၌- ဝုဠော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း အစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့်အတူဥပါဒ်၍ ရုပ်၏ ဌီသို့ရောက်သော တိဇ စတုဇ ကာယအား ကာလတူ တစ်ပြိုင်နက် တပ်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ ကုသိုလ် ဧကဝိသ၊ စေ-ဒွေပညာသ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ၊ ဝုဠော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း အစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့်အတူဥပါဒ်၍ ရုပ်၏ဌီသို့ ရောက်သော ဩဇာ၊ သင်္ချာ ဒွေ၊ ပစ္စည်းရေ ၂။

၅။ ပဏ္ဍာဇာတိန္ဒြိယ မိဿက သင်္ချာ

ပဏ္ဍာဇာတိန္ဒြိယ ရသော အတ္ထိ၊ အဝိဂတ...၌- ဝုဠော မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်း အစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့်အတူဥပါဒ်၍ ရုပ်၏ ဌီသို့ ရောက်သော ကမ္မဇကာယအား ကာလတူတစ်ပြိုင်နက် တပ်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ ကုသိုလ် ဧကဝိသ၊ စေ- ဒွေပညာသ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ၊ ဝုဠော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း အစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်၍ ရုပ်၏ဌီသို့ ရောက်သော ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြိယ၊ သင်္ချာ ဒွေ၊ ပစ္စည်းရေ ၂။

ပဋ္ဌာန်းလမ်းပြ

၁၈၅

ပဋ္ဌာဝါရ အနုလုံ သုဒ္ဓသင်္ချာ ဇယား

ပစ္စည်းများ	ကုပဒ ၄			အကုပဒ ၄				ဗျာပဒ ၃			ကုဗျာ ၂		အကုဗျာ ၂		ငါးလ	
	ပေ	ပေ	ငါး	ငါး	ပေ	ငါး	ငါး	ပေ	ပေ	ငါး	ပေ	ပေ	ပေ	ငါး	ပေ	ငါး
	ပေ	ပေ	ငါး	ငါး	ပေ	ငါး	ငါး	ပေ	ပေ	ငါး	ပေ	ပေ	ပေ	ငါး	ပေ	ငါး
	ပေ	ပေ	ငါး	ငါး	ပေ	ငါး	ငါး	ပေ	ပေ	ငါး	ပေ	ပေ	ပေ	ငါး	ပေ	ငါး
အာ၊ ဥပ	ပေ	ပေ	ငါး	ငါး	ပေ	ငါး	ငါး	ပေ	ပေ	ငါး	ပေ	ပေ	ပေ	ငါး	ပေ	ငါး
သဟ	ပေ	ပေ	ငါး	ငါး	ပေ	ငါး	ငါး	ပေ	ပေ	ငါး	ပေ	ပေ	ပေ	ငါး	ပေ	ငါး
အာစိ၊ အာရဗ္ဗဏု	ပေ	ပေ	ငါး	ငါး	ပေ	ငါး	ငါး	ပေ	ပေ	ငါး	ပေ	ပေ	ပေ	ငါး	ပေ	ငါး
သဟဇယံ ၇	ပေ	ပေ	ငါး	ငါး	ပေ	ငါး	ငါး	ပေ	ပေ	ငါး	ပေ	ပေ	ပေ	ငါး	ပေ	ငါး
အနန္တိရ ၅	ပေ	ပေ	ငါး	ငါး	ပေ	ငါး	ငါး	ပေ	ပေ	ငါး	ပေ	ပေ	ပေ	ငါး	ပေ	ငါး
အာပု၊ ဝတ္ထာ၊ ဝတ္ထု ၅	ပေ	ပေ	ငါး	ငါး	ပေ	ငါး	ငါး	ပေ	ပေ	ငါး	ပေ	ပေ	ပေ	ငါး	ပေ	ငါး
အည၊ သင်္ခ၊ သေ	ပေ	ပေ	ငါး	ငါး	ပေ	ငါး	ငါး	ပေ	ပေ	ငါး	ပေ	ပေ	ပေ	ငါး	ပေ	ငါး
ပတ္တာ၊ သဟဝိပ်	ပေ	ပေ	ငါး	ငါး	ပေ	ငါး	ငါး	ပေ	ပေ	ငါး	ပေ	ပေ	ပေ	ငါး	ပေ	ငါး
နာနာကမ္မ	ပေ	ပေ	ငါး	ငါး	ပေ	ငါး	ငါး	ပေ	ပေ	ငါး	ပေ	ပေ	ပေ	ငါး	ပေ	ငါး
သဟပုရေသကာ	ပေ	ပေ	ငါး	ငါး	ပေ	ငါး	ငါး	ပေ	ပေ	ငါး	ပေ	ပေ	ပေ	ငါး	ပေ	ငါး
ပတ္တာဟာ၊ ဣမိသကာ	ပေ	ပေ	ငါး	ငါး	ပေ	ငါး	ငါး	ပေ	ပေ	ငါး	ပေ	ပေ	ပေ	ငါး	ပေ	ငါး
ဝိပါ၊ ပုတိ၊ ရုပ်ဟာ၊ ရူပတိ	ပေ	ပေ	ငါး	ငါး	ပေ	ငါး	ငါး	ပေ	ပေ	ငါး	ပေ	ပေ	ပေ	ငါး	ပေ	ငါး
အနန္တိရကမ္မ	ပေ	ပေ	ငါး	ငါး	ပေ	ငါး	ငါး	ပေ	ပေ	ငါး	ပေ	ပေ	ပေ	ငါး	ပေ	ငါး
အာပုစိ၊ ဝတ္ထာစိ	ပေ	ပေ	ငါး	ငါး	ပေ	ငါး	ငါး	ပေ	ပေ	ငါး	ပေ	ပေ	ပေ	ငါး	ပေ	ငါး

ပဋ္ဌာန်းလမ်းပြ

ပဉ္စာဝါရ သုဒ္ဓသင်္ချာ သံပေါက်

- ၁။ ဟေ-နံ-သနံ-၊ ကမ်-ဟာ-ဈာန်၊ မဂ္ဂံ-ဣ-ဝိ၊ နတ်ခွန်ရှိ။
- ၂။ အည အာသေ၊ သံ ပုရေ၊ ပစ္ဆေ တိဏီ၊ မိ ဒသ်သိ။
- ၃။ အာ-ဥ-သဟာ၊ ကိုးသင်္ချာ၊ ဝိပါ ဧက၊ ဝိပ်ပဉ္စ။
- ၄။ နိဿယတ္ထိ၊ အဝိဂတာ၊ သုံးခုမှာ၊ သင်္ချာ တေရသ။
- ၅။ တစ်ရာခြောက်ဆယ်၊ ခုနစ်ကယ်၊ မှတ်ဖွယ် ဝိဘင်းပေါင်း။

သဟဇာတ ၁၅ မျိုး သဘာဂ သံပေါက်

- ၁။ ဟေ-ဟာ-ဧကံဒ၊ မိ-မဂ္ဂ၊ ဒွါဒ ကံ နဝါ။
- ၂။ ဈာ-ဒသ် ဣ-သံ၊ ဝိပ် တေရံ၊ သေသံ စဒ္ဒသာ။

၂၄ ပစ္စည်း သဘာဂ သံပေါက်

- ၁။ ဟေ-ဟာ-ဧကံဒ၊ အာ သတ္တ၊ ဓိကပန္နရာ။
- ၂။ နံ-ဆ-ပု-ဋ္ဌတ်၊ ဣ သုံးမှတ်၊ ဈာ ဒသ် သေ ပဉ္စာ။
- ၃။ သ-အဉ်-ပါ-ကံ၊ ဣ-စုဒ္ဓံ၊ ဥ-သံ တေရသာ။
- ၄။ ဝိပ်- နိ-သတ္တရသ်၊ မဂ်ဒွါဒသ်၊ ဋ္ဌာရသ် အတ်-အဝိ။
(နံ ဆိုသဖြင့် သမနန္တရ-နတ္ထိ-ဝိဂတတို့ကိုပါ ယူပါ။)

ပဉ္စာအနုလုံ ၂၄ ပစ္စည်း ဃဒ္ဓနာ သံပေါက်

- ၁။ စတုဝိ ပစ္စယ၊ ဃဒ္ဓန၊ နယ သုကရာ။
- ၂။ အနံ-သနံ၊ နတ် ဝိမှန်၊ သင်္ချာ သုံးခုသာ။
- ၃။ ၂၄ မှားဟေတုသာ၊ ကံမှာ ဆယ့်တစ်သာ။
- ၄။ ဥပ-ပုရ၊ ခုနစ်ရာ၊ ပဉ္စ အာ-ဝိမှာ။
- ၅။ အဓိ တိသ၊ ဆ အည၊ ဝိပ်က တေရသာ။

ပဋ္ဌာန်းလမ်းပြ

၁၈၇

- ၆။ ပစ္ဆာ အာသေ၊ တစ်ခုနေ၊ ဒသေ သဟဇာ။
- ၇။ အတ္တိ အဝိ၊ ဝိနောရိ၊ ဣန္ဒြိ ဆ သတ္တာ။
- ၈။ သတ် ဗျည်း မဂ္ဂါ၊ ဆတ္တိ ဈာ၊ နိမ္မာ ဝိသတိ။
- ၉။ စတုတိသ၊ အာဟာရ၊ သံက ဒွေသချ်။
- ၁၀။ လေးရာတစ်ဆယ်၊ ငါးခုကယ်၊ ဤဝယ် ဃဋ္ဌနာ ပေါင်း။

ပဉ္စာ အနုလောမ

ပစ္စနိက် သဟဇာယံ ဃဋ္ဌနာ သံပေါက်

- ၁။ ငယ် ဃဋ္ဌန၊ ဟူသမျှ၊ သချ် သိဖို့ရာ။
- ၂။ အဉ်-သံ-ဝိပ်-တိ၊ ကြွင်းသတ်ရိ၊ မှတ်သိ ပ ချက်မှာ။
- ၃။ သံ မှာ ဧက၊ ကြွင်းတယ၊ မှတ်ပ ဒ ချက်မှာ။
- ၄။ တ-စ- သုံးမှန်၊ ရကြပြန်၊ သာမန် ဟူသမျှ။
- ၅။ သဝိပါက၊ ဟူသမျှ၊ ဧက သဗ္ဗမှာ။
- ၆။ အဉ်-သံ-ဝိပ် ဒု၊ ကြွင်းစတု၊ သိမှု ပချက်မှာ။
- ၇။ သံမှာ ဧက၊ ကြွင်းဒွယ၊ မှတ်ပ ဒ ချက်မှာ။
- ၈။ တ-စ ချက်မှာ၊ ဒွယသာ၊ ပညာ ဟူသမျှ။
- ၉။ သာမန် ဣဝ၊ ဟောကုန်ကြ၊ သေသ ဃဋ္ဌနာ။

ပဉ္စာ အနုလောမ

ပစ္စနိက် သဟကြီး၊ လတ် ဃဋ္ဌနာ သံပေါက်

- ၁။ သဟ ဃဋ္ဌန၊ ငါးချက်ရ၊ သချ် အဝိပါ။
- ၂။ အဉ်-သံ ပဉ္စ၊ ဝိပ် တယ၊ သေသ နဝသာ။
- ၃။ သံမှာ ဧက၊ ကြွင်းတယ၊ မှတ်ပ ဒ ချက်မှာ။
- ၄။ တိ-တိ-ဧက၊ ကြွင်းဃဋ္ဌ၊ ယူကြ စဉ်တိုင်းသာ။

၁၈၈

ပဋ္ဌာန်းလမ်းပြ

ပဉ္စာအနုလောမ

ပစ္စနိက် ပကိဏ္ဍက ဃာဋနာ သံပေါက်

- ၁။ ပ-ဒု-တတိ၊ စ သတ်ရှိ၊ ပဉ်-ဆိ-တိ သင်္ချာ။
- ၂။ သတ္တ အဋ္ဌ၊ နဝမ၊ သင်္ချံ ဧကိစီသာ။
- ၃။ အာသေ ပဉ္စ၊ ကြွင်း သတ္တ၊ မှတ်ပ ဆယ်ချက်မှာ။
- ၄။ တိ-ဒွေ-ဧက၊ စဉ်ကမ၊ သေသ သုံးချက်မှာ။

ပဉ္စာ အနုလောမ

ပစ္စနိက် မိဿက ဃာဋနာ သံပေါက်

- ၁။ အတ် မိဿက၊ ဧကာ ဒ၊ သင်္ချံ သိဖို့ရာ။
- ၂။ သဟ အဉ် နိ၊ သံ သတ်ရှိ၊ ပုရိ နဝသာ။
- ၃။ ဝိပ်မှာ ပဉ္စတ်၊ ကြွင်းတေရသ်၊ မိန့်လတ် ပချက်မှာ။
- ၄။ သဟဝိပ်-တိ၊ ပုကိုးရှိ၊ အညိ သံ သတ္တာ။
- ၅။ ကြွင်းမှာ တေရသ်၊ သိပါလတ်၊ ယူအပ် ဒုချက်မှာ။
- ၆။ အင် သံ ဝိပ်လေး၊ သ နိ ဧ၊ ယူ တွေး သိလေပါ။
- ၇။ အာ ဥ ပ သတ်၊ ကြွင်းအဋ္ဌတ်၊ မိန့်လတ် တချက်မှာ။
- ၈။ အာ ဥ ပ သတ်၊ အဉ်သံစတ်၊ ဝိပ်မှတ် တီဏိသာ။
- ၉။ သဟ ဧက၊ ကြွင်း အဋ္ဌ၊ ယူကြ စချက်မှာ။
- ၁၀။ သ နိ ဧက၊ ကြွင်း သတ္တ၊ အည သံ ဝိပ် သုံး။
- ၁၁။ ၅-၆-၇- မှာ၊ ထိုသင်္ချာ၊ ခွဲကာ ယူမြဲထုံး။
- ၁၂။ နိ ပ တယ၊ ကြွင်းပဉ္စ၊ ယူကြ ရှစ်ချက်မှာ။
- ၁၃။ သ ပ တယ၊ ကြွင်းပဉ္စ၊ ယူကြ ကိုးချက်မှာ။
- ၁၄။ အ-ဥ-ပ-တိ၊ ကြွင်းစက်ရှိ၊ ဧကိ-သ-ဆယ်မှာ။
- ၁၅။ သဟ ဧက၊ ကြွင်းတယ၊ ယူကြ ဆယ့်တစ်မှာ။

ပဋ္ဌာန်းလမ်းပြ

၁၈၉

ပဉ္စာပစ္စနိက် သုဒ္ဓသင်္ချာ သံပေါက်

၁။ သ-အဉ်-နိ-သံ, ဧကံ ဒသံ, ပုရံ တေရသ။

၂။ ဝိပံ-အတ်-အဝိ, နဝရိ, ကြွင်းသိ ပန္နရသ။

ပဉ္စာပစ္စနိက် ဒုက သံပေါက်

၁။ အာ ဥ နှစ်ဝ, လျော့တုံက, သင်္ချံ တေရသ။

၂။ ပစ္ဆာ သဟ, လျော့တုံက, သင်္ချံ နဝသာ။

ပဉ္စာပစ္စနိက် တိကာဒိ သံပေါက်

၁။ အာ ဥ ပုရ, လျော့တုံက, သင်္ချံ နဝသာ။

၂။ အာ ဥ သဟ, လျော့တုံက, သင်္ချံ သတ္တသာ။

၃။ အာ ဥ အည, လျော့တုံက, သင်္ချံ သတ္တသာ။

၄။ အာ ဥ သမ္ပ, လျော့တုံက, သင်္ချံ သတ္တသာ။

၅။ အာ ဥ သဟ, ပုဇေရဇ, လျော့က ပဉ္စသာ။

၆။ အာ ဥ ဝိပ္ပ, လျော့တုံက, သင်္ချံ ပဉ္စသာ။

၇။ အာ ဥ သဟ, ပစ္ဆာဇ, လျော့က ပဉ္စသာ။

ဆဝါရ သုဒ္ဓသင်္ချာ အနုလုံ

ဟေတု မဂ္ဂ ပစ္စည်း၏ သုဒ္ဓ သင်္ချာဝါရ၌-သဟိတ်စိတ်
ကေသတ္တတိ, မောဟမူဒွေ၌ မောဟကြည်သော သဟိတ်ပဝတ္တိ
ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ၄ ပါး, သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်, သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ
ကမ္မဇရုပ်၊ သင်္ချာ ကား နဝ, သတ္တရသ, တိဏိ ဟူသည်တည်း။
(မဂ္ဂတွင် မောဟမကြည်သည်သာ ထူး၏။) (နဝမှာ ပဋိစ္စ သဟဇာတ၊
သတ္တရသမှာ ပစ္စယ နိဿယ၊ တိဏိမှာ သံသဋ္ဌ သမ္ပယုတ္တဝါရ-
ဟု ယထာဏ္ဏမ ယူပါ။ နောက်ပစ္စည်းများ ဤနည်းအတိုင်းပင်)

အာရမ္မဏ၊ အနန္တရ၊ သမနန္တရ၊ ဥပနိဿယ၊ သမ္ပယုတ္တ၊ နတ္ထိ၊ ဝိဂတ...၌-စိတ်တစ်ခုယုတ်ကိုးဆယ်၊ စေ-၅၂ ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ၄ ပါး၊ သင်္ချာ တိဏိ၊ သတ္တ၊ တိဏိ။

အဓိ...၌-အဓိပတိ ပစ္စည်းကို ရသောအခါ အဓိပတိ တရားကိုယ်ကြဉ်သော သာဓိပတိဇော ၅၂ ခု နာမက္ခန္ဓာ၊ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်၊ သင်္ချာ နဝ၊ သတ္တရသ၊ တိဏိ။

သဟဇာတ၊ နိဿယ၊ အတ္ထိ၊ အဝိဂတ...၌- အလုံးစုံသော ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ၄ ပါး၊ စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇ၊ ဗာဟိရ၊ အာဟာရဇ၊ ဥတုဇ၊ အသညသတ် ကမ္မဇ၊ ပဝတ္တိ ကမ္မဇရုပ်၊ သင်္ချာ နဝ၊ သတ္တရသ၊ တိဏိ။

အည...၌- အလုံးစုံသော ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ၄ ပါး၊ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာမှ ထောက်အပ်သော ဟဒယဝတ္ထု၊ အချင်းချင်းမှ ထောက်အပ်သော စိတ္တဇ မဟာဘုတ်၊ ပဋိကမ္မဇ၊ ဗာဟိရ၊ အာဟာရဇ၊ ဥတုဇ၊ အသညသတ် ကမ္မဇ၊ ပဝတ္တိ ကမ္မဇ မဟာဘုတ်၊ သင်္ချာ တိဏိ၊ သတ္တ၊ တိဏိ။

ပုရေ...၌- အရူပ ဝိပါက် ၄ ခုကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဝတ္တိ နာမက္ခန္ဓာ ၄ ပါး၊ သင်္ချာ တိဏိ၊ သတ္တ၊ တိဏိ။

အာသေ...၌-အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်၊ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ဒုတိယာဒိဇော၊ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်၊ မဟဂ္ဂုတ်ကြိယာ၊ မဂ် ၄ ခု နာမက္ခန္ဓာ၊ သင်္ချာ တိဏိ၊ သတ္တ၊ တိဏိ။

ကမ္မ...၌- ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာစေတနာကြဉ်သော အလုံးစုံသော ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ၄ ပါး၊ စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်၊ အသညသတ် ကမ္မဇရုပ်၊ ပဝတ္တိ ကမ္မဇရုပ်၊ သင်္ချာ နဝ၊ သတ္တရသ၊ တိဏိ။

ပဉ္စာန်းလမ်းပြ

၁၉၁

ဝိပါက...၌-အလုံးစုံသော ဝိပါက ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ၄ ပါး၊ ဝိပါကပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်၊ သင်္ချာ ဧကံ၊ ဧကံ၊ ဧကံ။

အာဟာရ...၌-အလုံးစုံသော ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ၄ ပါး၊ စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်၊ အာဟာရဇရုပ်၊ သင်္ချာ နာ၊ သတ္တရသ၊ တိဏိ။

ဣန္ဒြိယ...၌-အလုံးစုံသော ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ၄ ပါး၊ စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်၊ ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေ ကြည်သော အသညသတ် ကမ္မဇရုပ်၊ ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်၊ သင်္ချာ နဝ၊ သတ္တရသ၊ တိဏိ။

ဈာန...၌-ဒွေ ပဉ္စဝိညာဉ် တစ်ဆယ်ကြည်သော အလုံးစုံသော ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ၄ ပါး၊ စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်၊ သင်္ချာ နဝ၊ သတ္တရသ၊ တိဏိ။

ဝိပ္ပယုတ္တ...၌-အရူပ ဝိပါက ၄ ခုကြည်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ၄ ပါး၊ စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်၊ သင်္ချာ နဝ၊ သတ္တရသ၊ တိဏိ။

ဆဝါရသင်္ချာ၌ မှတ်သားရန်။ ။ပဋိစ္စ သဟဇာတ ဝါရမှာ သဟဇာတနိဿယကို ဟော၏။ ပစ္စယနိဿယဝါရမှာ သဟဇာတ နိဿယ၊ ပုရေဇာတနိဿယကို ဟော၏။ ထို့ကြောင့် သုဒ္ဓသင်္ချာ အရချင်း တူငြားသော်လည်း ပုရေဇာတနိဿယအတွက် ပစ္စယ နိဿယဝါရမှာ သင်္ချာတိုးလာ၏။ သံသဋ္ဌ သမ္ပယုတ္တဝါရမှာ သမ္ပယုတ္တ ပစ္စည်းကို ဟော၏။ ဤ ၂ ဝါရမှာ နာမ်သက်သက်ဖြစ်၍ အထက်သုဒ္ဓသင်္ချာတွင် ရုပ်တရားများကို ချ၍ ဆိုပါ။ ဆဝါရမှာ ပစ္စယုပ္ပန်ကို ပဓာန ဟော၏။ ပဉ္စဝါရမှာကား ပစ္စည်းကို ပဓာန

၁၉၂

ပဋ္ဌာန်းလမ်းပြ

ဟော၏။ ဆဝါရ ပစ္စနိက် သုဒ္ဓသင်္ချာများကိုလည်း ဤအတိုင်းမှတ်ပါ။ သင်္ချာများကို သီးခြားဇယားဖြင့် ပြမည်။

ဆဝါရ အနုလုံဇယား၌ မှတ်ရန်။ ။ကု-ကုစသည်ကို ဤဆဝါရ၌ “ကုသလေန ကုသလံ၊ ကုသလေန အဗျာကတံ၊ ကုသလေန ကုသလာဗျာကတံ” စသည်ဖြင့်ရေးတွက်ပါ။ ပဉ္စာဝါရ၌ ကား “ကုသလော ကုသလဿ” စသည်ဖြင့် ရေးတွက်ပါ။

ပဋိစ္စ အနုလုံ သုဒ္ဓသင်္ချာ သံပေါက်

- ၁။ အာ နံ ဒွယ၊ အဉ် ဥပ၊ ပုရ အာသေ သံ။
- ၂။ နတ် ဝိဂတ၊ ဆယ် ပစ္စယ၊ သင်္ချံ တိဏိမှန်။
- ၃။ ဝိပါ ဧက၊ ကြွင်းသေသ၊ နဝ ငိုစ် သင်္ချံ။

ပစ္စယ အနုလုံ သုဒ္ဓသင်္ချာ သံပေါက်

- ၁။ ကြီးငယ် သဟ၊ ဝိပ်ယုတ္တ၊ သင်္ချံ သတ္တရံ။
- ၂။ အာ နံ ဒွယ၊ အဉ် ဥပ၊ ပုရ အာသေ သံ။
- ၃။ နတ် ဝိ သတ္တ၊ ဧ ပါက၊ သင်္ချံ ပစ္စယံ။

သံသဋ္ဌ အနုလုံ သုဒ္ဓသင်္ချာ သံပေါက်

- ၁။ လုံးစုံ တယ၊ ဧ ပါက၊ သင်္ချံ သံသဋ္ဌံ။

[illegible]

ဆဝါရ သုဒ္ဓသင်္ချာ ပစ္စနိက်

န ဟေတု...၌-မောဟမူဒွေ၌ မောဟ၊ အဟိတ်ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ၄ ပါး၊အဟိတ် စိတ္တဇရုပ်၊ အဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်၊ ဗာဟိရရုပ်၊ အာဟာရဇရုပ်၊ ဥတုဇရုပ်၊ အသညသတ် ကမ္မဇရုပ်၊ ပဝတ္တိ ကမ္မဇရုပ်၊ သင်္ချာ ဒွေ၊ စတ္တာရိ၊ ဒွေ။

နာရမ္ပဏ၊ နာနန္တရ၊ နသမနန္တရ၊ နဥပနိဿယ၊ နသမ္ပယုတ္တ၊ နောနတ္ထိ၊နောဝိဂတ...၌- စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိကမ္မဇ၊ ဗာဟိရ၊ အာဟာရဇ၊ ဥတုဇ၊ အသညသတ် ကမ္မဇ၊ ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်၊ သင်္ချာ ပဉ္စ၊ ပဉ္စ။

နာဓိပတိ...၌-အဓိပတိပစ္စည်းကို ရသောအခါ အဓိပတိ တရားကိုယ်၊ မရသောအခါ အကုသိုလ်၌ဒါသ၊ အဟိတ်ကြိယာ၊ မဟာကုသိုလ်၊ မဟာကြိယာ၊ လောကဝိပါက် ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ၄ ပါး၊ နိရာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်၊ ပ၊ ပဝတ္တိ ကမ္မဇရုပ်၊ သင်္ချာ နဝ၊ သတ္တရသ၊ တိဏိ။

န အညမည...၌- နာမက္ခန္ဓာမှ ထောက်အပ်သော စိတ္တဇရုပ်၊ ဟဒယ ဝတ္ထုမှ တစ်ပါး ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်၊ မဟာဘုတ်မှ ထောက်အပ်သော စိတ္တဇ ဥပါဒါ၊ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇဥပါဒါ၊ပ၊ ပဝတ္တိ ကမ္မဇ ဥပါဒါရုပ်၊ သင်္ချာ ပဉ္စ၊ ပဉ္စ။

န ပုရေဇာတ...၌-အရူပဝိပါက် ၄ ခု၊ အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ လောဘမူ၊ မောဟမူ၊ မနောဒွါရ-ဝဇ္ဇန်း၊ မဟာကုသိုလ်၊ မဟာကြိယာ၊ အရူပကုသိုလ်၊ အရူပကြိယာ၊ အထက်မဂ် ၃ ခု၊ ဖိုလ် ၄ ခု၊ ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ ၄ ပါး၊ စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်၊ ပ၊ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်၊ သင်္ချာ သတ္တ၊ သတ္တ၊ တိဏိ။

န ပစ္ဆာဇာတ...၌-အလုံးစုံသော ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ၄ ပါး၊ စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် ပ၊ ပဝတ္တိ ကမ္မဇရုပ်၊ သင်္ချာ နဝ၊ သတ္တရသ၊ တိဏိ။

ပဋ္ဌာန်းလမ်းပြ

၁၉၅

နာသေဝန...၌-အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်၊ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ပထမဇော၊ အာဝဇ္ဇန်းဒွေ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံသ၊ ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ၄ပါး၊ စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်၊ ၂၀ ပဝတ္တိ ကမ္မဇရုပ်၊ သင်္ချာ နဝ၊ သတ္တရသ၊ တိဏိ။

န ကမ္မ...၌-ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာစေတနာ၊ ဗာဟိရရုပ်၊ အာဟာရဇရုပ်၊ ဥတုဇရုပ်၊ သင်္ချာ တိဏိ၊ သတ္တ၊ တိဏိ။

န ဝိပါက...၌-ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာနာမက္ခန္ဓာ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ်၊ ဗာဟိရရုပ်၊ ၂၀ ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်၊ သင်္ချာ နဝ၊ သတ္တရသ၊ တိဏိ။

န အာဟာရ...၌-ဗာဟိရရုပ်၊ ဥတုဇရုပ်၊ အသညသတ် ကမ္မဇရုပ်၊ ပဝတ္တိ ကမ္မဇရုပ်၊ သင်္ချာဧကံ၊ ဧကံ။

န ဣန္ဒြိယ...၌-ဗာဟိရရုပ်၊ အာဟာရဇရုပ်၊ ဥတုဇရုပ်၊ အသညသတ် ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေ၊ ပဝတ္တိရုပ်၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၊ သင်္ချာ ဧကံ၊ ဧကံ။

န ဈာန...၌- ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်တစ်ဆယ် နာမက္ခန္ဓာ၊ ဗာဟိရရုပ်၊ ၂၀ ပဝတ္တိ ကမ္မဇရုပ်၊ သင်္ချာ ဧကံ၊ ဧကံ၊ ဧကံ။

န မဂ္ဂ...၌-အဟိတ် ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ၄ပါး၊ အဟိတ် စိတ္တဇရုပ်၊ အဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် ၂၀ ပဝတ္တိ ကမ္မဇရုပ်၊ သင်္ချာ ဧကံ၊ ဧကံ၊ ဧကံ။

န ဝိပ္ပယုတ္တ...၌-အရူပ ဝိပါက် ၄ ခု ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ၄ ပါး၊ အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ လောဘမူ၊ မောဟမူ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ မဟာကုသိုလ်၊ မဟာကြိယာ၊ အရူပကုသိုလ်၊ အရူပကြိယာ၊ အထက်မဂ် သုံးခု၊ ဖိုလ် ၄ ခု နာမက္ခန္ဓာ၊ ဗာဟိရရုပ်၊ ၂၀ ပဝတ္တိ ကမ္မဇရုပ်၊ သင်္ချာ တိဏိ၊ တိဏိ၊ တိဏိ။

၁၉၆

ပဋ္ဌာန်းလမ်းပြ

ဆဝါရပစ္စနိက် သုဒ္ဓသင်္ချာ၌ မှတ်ရန်။ ။ပစ္စယုပ္ပန်မှ
 လွတ်သော တရားတို့သည် ပစ္စနိက်ဖြစ်ကြ၍ ပစ္စယုပ္ပန်တွင် မပါသော
 တရားတို့ပင်ဖြစ်၏။ န ပုရေ န ဝိပ္ပယုတ္တတွင် အရူပဘုံ၌ဖြစ်သော
 တရားတို့ဖြစ်၍ ဟဒယဝတ္ထုကို မှီစရာ ပုရေဇာတနိဿယ မရ၍
 ပဋိစ္စနှင့် ပစ္စယ သင်္ချာ တူကြ၏။ သံသဋ္ဌအတွက် နာမ်ဖြစ်နိုင်သော
 ၁၀ ပစ္စည်းသာရကြောင်း ဇယားတွင် ကြည့်ပါ။

ပဋိစ္စ ပစ္စနိက် သုဒ္ဓသင်္ချာ သံပေါက်

- ၁။ အာ နံ ဒွယ၊ နတ်ဝိဂ၊ ဥပ အဉ် သံ ငါး။
- ၂။ အမိ ပစ္ဆာ၊ အာသေ မှာ၊ ဝိပါ ကိုးခုထား။
- ၃။ ကံ ဝိပံ တယ၊ ဣ ဟာရ၊ ဈာန မဂ် တစ်ထား။
- ၄။ ဟေတု ဒွယ၊ ပု သတ္တ၊ဋိစ္စ နိက် မှတ်သား။

ပစ္စယပစ္စနိက် သုဒ္ဓသင်္ချာ သံပေါက်

- ၁။ ဟေ စတ္တာရိ၊ ဝိပံ တီဏိ၊ ပုရိ ကံ သတ္တ။
- ၂။ အာ နံ ဒွယ၊ အဉ် ဥပ၊ ဝိဂ နတ် သံ ငါး။
- ၃။ ဟာ မဂ် ဣ ဈာ၊ ဧကံစိသာ၊ ကြွင်းမှာ ဆယ့်ခွန်ထား။

သံသဋ္ဌ ပစ္စနိက် သုဒ္ဓသင်္ချာ သံပေါက်

- ၁။ ဈာ မဂ် ဧက၊ ဟေ ဒွယ၊ သေသ တိနိက်သံ။
-

အထူးမှတ်တမ်းချက်။ ။ဤကျမ်းတွင်ရှိ ရသင့်သည်တို့ကိုသာ ကျေညက်အောင် ရပါစေ၊ အကျဉ်းချုပ်များကို မှတ်မိပါစေ၊ ပဋ္ဌာန်းကို ကျနစွာ တတ်စေနိုင်ပါသည်။

ပဋ္ဌာန်းအဋ္ဌကထာမှ သိမှတ်စရာ အပြာပြာ

“ပစ္စယ ဘူမိဝိဘာဂ”

- ၁။ သဟ အည၊ နိဿယ၊ ကမ္မ ဣန္ဒြိယာ။
- ၂။ အတ္ထိ အဝိ၊ သတ္တရှိ၊ ရ၏အသညာ။
- ၃။ ပုရေ ဝိပ္ပ၊ ပစ္ဆာဇေ၊ မရ အရူပါ။
- ၄။ ပဉ္စဂေါတွင်၊ အားလုံးပင်၊ ကုန်စင်ရသည်သာ။

“ပစ္စယ သန္တာန ဝိဘာဂ”

- ၁။ သဟ အည၊ နိဿယထည့်၊ အတ် အဝိ၊ ရ၏ ဗဟိဒ္ဓါ။
- ၂။ အဇ္ဈတ္တတွင်၊ အားလုံးပင်၊ ကုန်စင်ရသည်သာ။

“ပစ္စယ ကာလ ဝိဘာဂ”

- ၁။ အနံ ဒွယေ၊ နတ်-ဝိ သေ၊ ငါးထွေအတိတ်သာ။
- ၂။ ကမ္မ ပစ္စယံ၊ ဒွိကာလံ၊ ပွန်နှင့် အတိတ်သာ။
- ၃။ အာ-မိ-ဥပ၊ သုံးကာလ၊ ကာလ ဝိမုတ္တာ။
- ၄။ တစ်ဆယ့်ငါးတန်၊ ပံစုပွန်၊ ကြွင်းကျန်ပစ္စည်းမှာ။

“ပစ္စယ သဘာဂ”

- ၁။ ကမ္မကြည်စေ၊ နန်ခြောက်ထွေ၊ မှတ်လေ သဘာဂ။
- ၂။ အာ-အာမိဟူ၊ အာရမ်ဏှ၊ မှတ်ယူသဘာဂ။

ပဋ္ဌာန်းအဋ္ဌကထာမှ သိမှတ်စရာအဖြာဖြာ ၁၉၉

“ပစ္စယ ဝိသဘာဂ”

- ၁။ ပုရေ ပစ္ဆ၊ သမ်-ဝိပ္ပ၊ ဝိတ အဝိတာ။
- ၂။ အတ္ထိ နတ္ထိ၊ အစုံကြည့်၊ မှတ်သိ ဝိသဘာ။

“ပစ္စယ ယုဂဠ”

- ၁။ နန်-သမနန်၊ ဤနှစ်တန်၊ အတ္ထံ သရိက္ခာ။ (အတ္ထသရိက္ခ)
- ၂။ နိဿယူပ၊ နိဿယ၊ သဒ္ဓသရိက္ခာ။ (သဒ္ဓသရိက္ခ)
- ၃။ ပုရေ-ပစ္ဆ၊ ဤနှစ်ဝ၊ ကာလ ငိုပက္ခာ။ (ကာလပဋိပက္ခ)
- ၄။ သမ်နှင့်ဝိပ္ပ၊ ဤနှစ်ဝ၊ အညဋိပက္ခာ။] (အညမညပဋိပက္ခ)
- ၅။ အတ္ထိ-နတ္ထိ၊ ထိုတူသိ၊ ဝိနှင့်အဝိမှာ။]
- ၆။ ကမ်-ဝိပါဟု၊ ဤနှစ်ခု၊ ဟေတု ဖလသာ၊ (ဟေတုဖလ)

“ပစ္စယ ဇေနာဇေနက”

- ၁။ ကမ်ကြဉ်နန်ဆ၊ နာကမ္မ၊ ပကတ နိဿယာ။
- ၂။ ဇေနခေါ၊ ဤရှစ်ဖော်၊ မိန့်တော် ဌကထာ။
- ၃။ ပစ္ဆာဇာတ၊ တစ်ခုမျှ၊ ဥပထမ္ဘကာ။
- ၄။ ဇေနက ဇေနက၊ ထမ္ဘက၊ သေသဆယ့်ငါးဖြာ။

“ပစ္စယ သုဗ္ဗဋ္ဌာနိကာ သဗ္ဗဋ္ဌာနိက”

- ၁။ သဟဇာတ၊ ကြီးလေးဝ၊ သဗ္ဗဋ္ဌာနိကာ။
- ၂။ ပု-ပစ်-သမ္ပ၊ အနန်ဆ၊ ကမ္မကြဉ်ရွှေသာ။
- ၃။ ပကတူထည့်၊ အာ-အာဓိ၊ ဌာနိ အသဗ္ဗာ။
- ၄။ ကြွင်းကျန်ပစ္စည်း၊ အသီးသီး၊ တစ်နည်း နသဗ္ဗာ။

ပဋ္ဌာန်းပြီး၏။

သင်္ဂြိုဟ်သရုပ် အာရုံဆောင် လင်္ကာများ

အာရမ္မဏသင်္ဂဟ - ဧကန်အာရုံပြုလင်္ကာ

- ၁။ ကာမဝိပါ၊ တေဝိသာနှင့်၊ ပဉ္စဒ္ဓါရ၊ ဟသိတဟု၊ ကာမပြု၏။
(ဒသ+တိဏိ+ဒ္ဓါဒသ=ပဉ္စဝိသ) (ကာမ)
- ၂။ ဝိညာ-နေဝါ၊ မဟဂ္ဂတာ၊ အာရုံသာတည်း။
(ဆ)(မဟဂ္ဂုတ်)
- ၃။ လောကုတ်နိဗ္ဗာန်၊ ဧကန်မှတ်ကြ။ (အဋ္ဌ) (နိဗ္ဗာန်)
- ၄။ ပန္နရသာ၊ စိတ်ရူပါနှင့်၊ အာကာ-အာကိန်း၊ တြိန်းနှစ်ထပ်၊
ပညတ် မှတ်ပါ။ (ဧကဝိသ) (ပညတ်)
- ၅။ ဝိညာ-နေဝါ၊ လောကုတ်သာဟု၊ နာမ်မှာရှုကြ။
(ဆ+အဋ္ဌ) (နာမ်)
- ၆။ ပဉ္စ-ဝိညာ၊ မနောဓာတု၊ ရုပ်ကိုပြုရှင့်။
(ဒသ+တိဏိ) (ရုပ်)
- ၇။ ဧကန်-ပစ္စုပ္ပန်၊ ရုပ်ထပ်တူကြ။ (ဒသ+တိဏိ) (ပစ္စုပ္ပန်)
- ၈။ အတိတ်ပြုကာ၊ မဟဂ္ဂတာ၊ ညီမျှကြ၏။ (ဆ) (အတိတ်)
- ၉။ အနာဂတ၊ ဧကန်ပလော (X) (အနာဂတ်)
- ၁၀။ ကာလောဝိမုတ်၊ လောကုတ် ပညတ်၊ နှစ်ရပ်ရှုပါ။
(ဧကဝိသ+အဋ္ဌ) (ကာလဝိမုတ်)
- ၁၁။ ပရမတ်မှာ၊ ကာမ မဟဂ်၊ လောကုတ်ဖက်၍၊ သုံးချက်ဧကန်၊

သင်္ဂြိုဟ်သရုပ်လင်္ကာများ

၂၀၁

အမှန်ပြုရင့်။ (ပဉ္စ+ဝိသ+အဋ္ဌ) (ပရမတ်)

၁၂။ အဇ္ဈတ္တမှာ၊ မဟဂ္ဂတ၊ နည်းတူကြ၏။ (ဆ) (အဇ္ဈတ္တ)

၁၃။ ဗဟိဒ္ဓကား၊ လောကုတ္တရာ၊ စိတ်ရူပါနှင့်၊ အာကာသုံးတန်၊
အမှန်ဆတ်ဆတ်၊ အာရုံကပ်၍။

(အဋ္ဌ+ဧကဝိသမှအာကံကြဉ် -၁၈)(ဗဟိဒ္ဓ)

၁၄။ အဇ္ဈိတ်-ဗဟိ၊ မရှိဧကန်။ (x) (အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓ)

၁၅-၁၉။ ဝိညာဏ်တစ်ဆယ်၊ ငါးဝယ်အာရုံ၊ ခိုလှုံရူပါသဒ္ဓါစသည်၊
ရှု၍တည်တံ့။ (ဒသ) (ရူပါရုံ-စသည်)

၂၀။ ဓမ္မာရုံမှာ၊ မဟဂ်သတ်ဝိ၊ လောကုတ်မှီသည်၊ သညီပြန်ပြော၊
အာရုံနော။ (ဆ+ဧကဝိသ+အဋ္ဌ) (ဓမ္မာရုံ)

(ဗိုလ်ကုန်းဆရာတော်)

(က) ၄-၂၊ ၃-၂၊ ၃-၆၊ နှစ်ဆယ်ပေါက်၊ မှတ်လောက် အာရုံတန်း။

(ခ) ဗိုလ်ကုန်းလင်္ကာ၊ တွဲဖက်ကာ၊ သင်္ချာ အမိဖမ်း။

(ဂ) အာရုံ- အာရမ္မဏိက၊ သဘာဝ၊ ရွေးကြ နိဗ္ဗာန်လမ်း။

(ဦးညဏ်ဝင်း၊ ပါဠိပါရဂူ-စာချဆရာကြီး)

အာရမ္မဏသင်္ဂဟ - အနေကန်အာရုံပြုလင်္ကာ

- ၁။ အနေကန်မှာ၊ မှတ်စရာကား၊ ဟသိ-မပါ၊ ဇောကာမာနှင့်၊
ဘိညာဝုဋ္ဌော၊ ကာမော-ဝိမုတ်၊ မဟဂ္ဂုတ်- ပညတ်၊
ပရမတ်ဟူ၊ ငါးရပ်တူလစ်၊ သုံးဆယ့်တစ်စုံ(ဝိသ+ပဉ္စ+ဆ)
- ၂။ ပစ္စုပ္-တိတ၊ နာဂတနှင့်၊ ဓမ္မ-ရုပ်-နာမ်၊ ခြောက်တန်
သဘော၊ ကာမဇောနှင့်၊ ဝုဋ္ဌော-ဘိညာ၊ တဒါ-ပေါင်းရုံး၊
လေးဆယ့်သုံးစုံ။ (ဒွါဒသ+ဝိသ+ပဉ္စ+ဆ)
- ၃။ တစ်လီ-အဇ္ဈတ်၊ ဗာဟုတ်တစ်ဝ၊ အဇ်-ဗ နည်းတူ၊ စိတ်ဟူ
ကာမာ၊ အဘိညာလှောက်၊ ငါးဆယ့်ခြောက်မှန်။
(ပဉ္စဝိသ+ ဝိသ+ပဉ္စ=ဆ)
- ၄။ နိဗ္ဗာန်နေကန်၊ အဘိညာဏ်နှင့်၊ ကုသလံ-ကြိယံ၊ ဉာဏ်နှင့်
ယှဉ်လော့၊ ဝုဋ္ဌော-တဝ၊ ဧကံဒသကြုံ။ (ပဉ္စ+ဆ)
- ၅။ ပဉ္စာရုံမှာ၊ နာမ်အနေကာ၊ မုနောဓာလှောက်၊ လေးဆယ့်
ခြောက်သည်။ ။အံ့လောက်ထူးဆန်း၊ ဉာဏ်နှင့်ဖမ်း။
(တိဏိ+ ဒွါဒသ+ဝိသ+ပဉ္စ+ဆ)
(ဗိုလ်ကုန်းဆရာတော်)

သင်္ဂြိုဟ်သံရုပ်လင်္ကာများ

၂၀၃

ဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်၏ သင်္ဂဟလင်္ကာများ

ဝေဒနာသင်္ဂဟ လင်္ကာ

ဝေဒနာတစ်၊ ခြောက်ပါး ဖြစ်၏၊ နှစ်မှာ ဌဝီ၊ သုံးလီ
ဆယ့်တစ်၊ ငါးဖြစ်ခြောက်ခု၊ မတစ်ခု၊ ပေါင်းစု ငါးဆယ့်နှစ်။

ဟောတုသင်္ဂဟ လင်္ကာ

အဟိတ်တေရသာ၊ ဧကန္တနိဗ္ဗာန်၊ ဒွိဝယ်ဌတတ်၊ တိဟိတ်
မှတ်၊ ရလဒ် သုံးဆယ့်ငါး။

သုံးဧကဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်ကိုးလီ၊ သတ္တဝီ တိဟိတ်၊ ပဉ္စဟိတ်
တစ်၊ ဆယ့်နှစ်ဆဟိတ်၊ ဒွေပညိတ်၊ နိမိတ်ထင်မျှကြံ။

ကိစ္စသင်္ဂဟ လင်္ကာ

တစ်ကိစ္စဖြစ်၊ ဆယ့်ခုနစ်တည်း၊ လေးဖြစ်နှစ်ပါး၊ ငါးဧကဝီ၊
ခြောက်လီမှာတစ်၊ ခွန်လည်းတစ်ပင်၊ ကိုးဖြစ်ကားတေး၊ ဆယ့်
လေးခုနစ်ရပ်၊ ကိစ္စတပ်သည်။ ။ပေါင်းအပ် ဒွိပညာသတည်း။

ဒွါရသင်္ဂဟ လင်္ကာ

မနောဒွါရံ၊ ဧကန်တိဏိ၊ မှန်သည့်ခြောက်ဒွါ၊ ဧကန်မှာ
ကား၊ ဆယ့်ခွန်နှစ်ပါးတည်း။ ခြောက်ဒွါရဟူ၊ နေကန်မူကား၊
သုံးဆယ့်ငါးတည်း။

အာရမ္မဏသင်္ဂဟ လင်္ကာ

ငါးဆယ့်နှစ်ခု၊ စေတသိက်စုတွင်၊ အကုသလာ၊ လောကီ
သာတည်း၊ ဣဿာ-ပမဉ်၊ ပယ်ကြဉ်-အဇ္ဈတ်၊ ဗာဟုတ်မဇ္ဈေ၊

၂၀၄

သင်္ဂြိုဟ်သရုပ်လင်္ကာများ

မပြုလေဘူး၊ လောကီဖြစ်ဘိ၊ ဝိရတိမူ၊ ဝိတိက္ကမိတဗ္ဗ၊ သမုတ်
ရသည်၊ ကာမနာမ်ရုပ်၊ ပစ္စုပ္ပန်မှတ်၊ စွဲမှီကပ်၏၊ နောက်ထပ်
ဝိရတိ၊ လောကုတ်သည်ကား၊ ရွှေပြည်ခေမာ၊ အပ္ပမာဏ၊ ကာလဝိမုတ်၊
ဖွင့်ထုတ်လေအပ်၊ ပညတ်-ပမညာ၊ ဝိမုတ္တာဟု၊ အာရုံပြုလျင်း၊
ကြွင်းလေသမျှ၊ တေတ္ထိသမ္ဘာ၊ ဘယ်ဟာတစ်ခု၊ အာရုံစုကို၊
မပြုမရှိလေဘူးတည်း။

ဝတ္ထုသင်္ဂဟ လင်္ကာ

သဗ္ဗစိတ္တ၊ ခုနစ်ဝကား၊ ကာမမှီဆ၊ ရူပသုံးဆူ၊ အရူမရှိ၊ ဒေါ
လူ မစ် ကု၊ မှီမှုမြဲစွ၊ ဟဒယမှန်၊ ကြွင်းကျန်လေးတစ်၊ မှီလစ်ဟ-
မှာ၊ ရံတစ်ခါသည်၊ ပေါင်းပါဒွိပဉ်စုံ၏တည်း။

ဇောနောင်တဒါရုံဖြစ်ပုံ လင်္ကာ

ဤဝယ်သနစ်၊ အရင်းစစ်က၊ ဥပေက်ကြိယာ၊ ဒေါသာ
ခြောက်နောက်၊ တဒါခြောက်တည်း၊ ကြိယောနောက်ငါး၊ ကြွင်းငြား
ဆယ့်ရှစ်၊ ဇောနောင်ဖြစ်သည်၊ ဆယ့်တစ်တဒါရုံ အပေါင်းတည်း။

ဘုံပုဂ္ဂိုလ်ရ သံပေါက်

၁။ ပုဂ္ဂိုလ်အပြား၊ ဝါကရား၊ ခြားနားသိစိမ့်ငှာ။

(၎င်း၌ ဝါကရားကို ပိဋကတ်သင်္ချာယူ။ ၂၁၄ နှစ်ရံ
တစ်ဆယ့်လေးယောက် ဖြစ်၏။)

၂။ ဒု၊ သု၊ ဒွိ၊ တိ၊ ယာ အရိ၊ ပေါင်းဘိ ဒွါဒသာ။

သင်္ဂြိုဟ်သရုပ်လင်္ကာများ

၂၀၅

- ၃။ အပါယ်ဘုမ္မိ၊ ဒုဂ္ဂတိ၊ ရဘိတစ်ယောက်သာ။
- ၄။ လူမဟာရာဇ်၊ ဘုံနှစ်ဆစ်၊ ကြဉ်ပစ်ဒုဂ္ဂတာ။
- ၅။ ဒု၊ သု မဝင်၊ တစ်ကျိပ်လျှင်၊ ထက်ခွင် နတ်ဘုံမှာ။
- ၆။ တိဟိတ်ရိယံ၊ ကိုးယောက်စံ၊ ဆယ်တန် ဗြဟ္မာရွာ။
- ၇။ သုဂတိတစ်၊ ရတုလစ်၊ ရပ်ပြစ် အသညာ။
- ၈။ သုဒ္ဓါဘုံငါး၊ သုံးယောက်ထား၊ ထက်ဖျား အရိယာ။
- ၉။ မဂ်သောတာပျောက်၊ တိဟိတ်လျှောက်၊ ရှစ်ယောက် အရူပ။
- ၁၀။ ပေါင်း၍မနေ၊ ဘုံလိုက်မေး၊ တွက်ရေးဝါကရာ။
- ၁၁။ နှစ်ရာတစ်ဆယ်၊ လေးယောက်ကယ်၊ ဉာဏ်ကျယ် ခွဲစိတ်ဖြာ။
ဘုံပုဂ္ဂိုလ်ရ သံပေါက်ပြီး၏။

သတ္တာဝါသ ဘုံကိုးဝ သံပေါက်

- ၁။ ဝိနိပါတိကာ၊ အသုရာ၊ လူရွာ၊ နတ်တဝ။ ။
(နာနတ္ထကာယ နာနတ္ထသညီ)။
- ၂။ ရူပ ပဌမဈာန်၊ ပါယ်လေးတန်၊ အမှန်တစ်ဌာန။
(နာနတ္ထကာယ ဧကတ္ထသညီ)
- ၃။ ဒုတိယဈာန်ဘုံ၊ အလုံးစုံ၊ ယူတုံတဝ နိယတ။
(ဧကတ္ထကာယ နာနတ္ထသညီ)
- ၄။ တဘိယ၊ ဝေဟပ္ပလာ၊ သုဒ္ဓါဝါ၊ ဗြဟ္မာဌာန ဘုံဘဝ။
(ဧကတ္ထကာယ ဧကတ္ထသညီ)

၂၀၆

သင်္ဂြိုဟ်သရုပ်လင်္ကာများ

၅။ အသညသတ်မှာ၊ ဗြဟ္မာ့ရွာ၊ ယူရာတဝ မြီမုချ။
(ဧကတ္တကာယ)

၆။ အရူပဘုံ၊ အလုံးစုံ၊ ယူတုံပစ္စေက။
(ဧကတ္တသညီ)

သတ္တဝါသ ဘုံကိုးဝ သံပေါက်ပြီး၏။

ပုဂ္ဂိုလ်စိတ်ရ သံပေါက်

- ၁။ မဟာကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ဟိတ်ကို ဟသိကြဉ်။
- ၂။ ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်စိတ်၊ ကိလိဋ္ဌ အမြီယုဉ်။
- ၃။ သုံးဆယ်ခုနစ်၊ ဤမျှဖြစ်၊ လေးရစ်အပါယ်ခွင်။
- ၄။ ဝိပ္ပယုတ်လေး၊ သွင်းပြန်သေး၊ လေးဆယ့်တစ်ခုပင်။
- ၅။ ဒွိ၊ သု တို့မှာ၊ ဤမျှသာ၊ ရရာအမြီယုဉ်။
- ၆။ သမ္ပယုတ္တ၊ သွင်းပြန်က၊ ကာမတိဟိတ်ပင်။
- ၇။ ဈာန်မရငြား၊ လေးဆယ့်ငါး၊ မှတ်သား သတိထင်။
- ၈။ ဈာန်ရတုံသေး၊ ငါးဆယ့်လေး၊ မှတ်ရေး ကြံဆင်ခြင်။
- ၉။ လေးဆယ့်ငါးတွင်၊ ငါးခုပင်၊ နုတ်ငင်ပယ်လိုက်ရှား။
- ၁၀။ ဖိုလ်သွင်းပြန်လစ်၊ လေးဆယ့်တစ်၊ တရစ် ကာမသား။
- ၁၁။ သကဒါဂါမ်တွင်၊ ၎င်းပင်၊ ဖိုလ်လျှင် လှယ်၍ထား။
- ၁၂။ သုံးဆယ့်ကိုးတန်၊ အနာဂါမ်၊ တရံသိစိမ့်ကြား။
- ၁၃။ လေးဆယ့်တစ်တွင်၊ ဒေါသပင်၊ နုတ်ငင်သတိထား။

သင်္ဂြိုဟ်သရုပ်လင်္ကာများ

၂၀၇

- ၁၄။ ဖိုလ်ချင်းဖလှယ်၊ နာဂါမ်ဝယ်၊ သုံးဆယ်ကိုးခုပွား။
၁၅။ သုံးဆယ့်ငါးမှာ၊ ရဟန္တာ၊ သေချာကြစိတ်ထား။
၁၆။ ဟိတ်ဋ္ဌာရသာ၊ ကိရိယာ၊ မဟာဝိပါက်ငြား၊
၁၇။ အရဟတ္တဖိုလ်လျှင်၊ တစ်ခုပင်၊ သွင်းလျှင်သုံးဆယ့်ငါး။
၁၈။ ဈာန်မရလျှင်၊ ဤမျှပင်၊ ဆင်ခြင်နှလုံးထား။
၁၉။ ဈာန်ရပြန်က၊ အရူပ၊ ရူပကိရိယာ။
၂၀။ ကုသိုလ်လည်းကောင်း၊ ကိုးခုလောင်း၊ အပေါင်းဈာန် ရမှာ။
၂၁။ ရဟန္တာမှ၊ ကိရိယာ၊ သေက္ခ ကုသိုလ်သာ။
၂၂။ ကာမာဝစရဘုံ၊ အလုံးစုံ၊ ဥသုမကြွင်းရာ။
ကာမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်စိတ်ရ သံပေါက်ပြီး၏။

- ၂၃။ အကုသိုလ်ဝယ်၊ ဒေါသပယ်၊ ဟိတ်ဝယ် ဆယ့်တစ်သာ။
၂၄။ စက္ခုသောတ၊ အာဝဇ္ဇ၊ ငိစ္ဆ၊ တိရဏာ။
၂၅။ မဟဂ္ဂုတ်ကု၊ မဟာကု၊ တစ်ခုဝိပါက်သာ။
၂၆။ သုံးဆယ့်ကိုးပါး၊ ရူပသား၊ ဖြစ်ငြားတိဟိတ်မှာ
၂၇။ သုံးဆယ့်ကိုးတွင်၊ ဒိဋ္ဌိကြည်၊ မယှဉ်စိကိစ္ဆာ၊
၂၈။ ဤမျှတွင်သာ၊ ဖိုလ်ထည့်ပါ၊ ရရာသေက္ခမှာ။
၂၉။ သန္တိရဏ၊ ငိစ္ဆန၊ သောတ စက္ခုမှာ။

၂၀၈

သင်္ဂြိုဟ်သရုပ်လင်္ကာများ

၃၀။ အရဟတ္တဖိုလ်မှ၊ ဝိပါက၊ ဝိသင်္ကြိယာ။

၃၁။ သုံးဆယ်တံ၊ ရေတွက်ရ၊ ရူပရဟန္တာ။

ရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်စိတ်ရ သံပေါက် ပြီး၏။

၃၂။ ဒသအကု၊ မဟာကု၊ တစ်ခုမနောဒွါ၊

၃၃။ အရူပကု၊ ပေါင်းလေးခု၊ တစ်ခုဝိပါကာ။

၃၄။ နှစ်ဆဲ့လေးပါး၊ တိဟိတ်သား၊ ဖြစ်ငြား အရူပါ။

၃၅။ ၎င်း၌တွင်၊ ငါးခုပင်၊ နတ်ငင် အကုသိုလ်။

၃၆။ နှစ်ဆယ်တိတိ၊ သုံးသေက္ခိ၊ သွင်းဘိ မိမိဖိုလ်။

၃၇။ မဟာကြိယာ၊ မနောဒွါ၊ အရူပကြိယာ လေး။

၃၈။ မိမိဖိုလ်ပါ၊ ဝိပါက်သာ၊ ထည့်ပါ ဉာဏ်ဖြင့်တွေး။

အရူပပုဂ္ဂိုလ်စိတ်ရ သံပေါက်ပြီး၏။

ငရဲကြီး(၈)ထပ်လင်္ကာ

၁။ သိဉ္ဇိုဝ်း ကာလ၊ သံဃာတ၊ နှစ်ဝ ရောရဝါ။

၂။ တာပန်နှစ်ရှိ၊ အဝိစိ၊ မှတ်ဘိ ငဲ့ရဲရွာ။

ငရဲငယ် (၄)ထပ်လင်္ကာ

၃။ ဘင် ပြာ လက် သံ၊ အစဉ်ရံ၊ လေးတန် ဥဿဒါ။

သင်္ဂြိုဟ်သရုပ်လင်္ကာများ

၂၀၉

တစ်နည်း ရေငယ်(၈)ထပ် လင်္ကာ

- ၄။ မီး သံ ပြာ ရေ၊ ဤလေးထွေ၊ မှတ်လေတစ်မျိုးသာ။
- ၅။ ကြေး ဘင် လက်ပံ၊ ကြိမ်ပိုက်မှန်၊ ရှစ်တန်ဥဿဒါ။

ကံ ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ် သုံးပါးကို ဒွါရကာလအာရုံ လင်္ကာ

- ၁။ ကံ အာရုံမှာ၊ တိတ်ဓမ္မာ၊ ထင်ရာ မနောတည်း။
- ၂။ ကမ္မနိမိတ်၊ ပန်၊ တိတ်၊ ညတ်မှန်၊ ဆဋ္ဌာရမ်၊ ထင်ရာ ဆဒ္ဓါရည်း။
- ၃။ ဂတိကိုကား၊ ပန်-ရူထား၊ ထင်ငြား မနောတည်း။

တစ်ကိုယ်လုံး၌တည်ရုပ် လင်္ကာ

- ၁။ ဘာဝ- ကာယ၊ ဇီဝိတ၊ သုက္က သွေးသည်းခြေ။
- ၂။ အစို ကာယ၊ ရှိသမျှ၊ မုချအနှံ့နေ။

ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ရယ်ရွှင်စိတ် လင်္ကာ

- ၁။ ရှစ်ပုထုဇန်၊ ခြောက်သေကွံ၊ ငါးတန်ရဟန္တာ
- ၂။ ဟာသအကြောင်း၊ ထူးပြားရှောင်း၊ စိတ်ပေါင်းတေရသာ၊

ရုပ်စသည်ကို ဖြစ်စေသည့်စိတ် လင်္ကာ

- မနောဓာတုံ၊ တဒါရုံက၊ ရူပဝိပါက်၊ ဆယ့်ကိုးချက်မှာ၊
ရုပ်ကိုသာတည်း။ အပ္ပနာဇေန၊ ဆဗ္ဗိသကား၊ ယာပထလည်း၊

၂၁၀

သင်္ဂြိုဟ်သရုပ်လင်္ကာများ

ဖွဲ့တည်းခိုင်စေ၊ တစ်ထွေဝုဋ္ဌော၊ ကာဇော ဘိညာ၊ ဒွတ္တိသာကား၊
 နှစ်ဖြာဝိညတ်၊ ကိုယ်လည်းတပ်၏၊ သောမနသ်ဟု၊ ဆယ်သုံး
 ခုကား၊ ရယ်မှုရွှင်ခြင်း၊လည်း ပြုလျှင်း၏၊ ကြွင်းအာရပ္ပ၊ ဝိပါကနှင့်၊
 ပဉ္စဝိညာ၊ ဆယ့်လေးဖြာသည်၊ ဘယ်ဟာကိုမျှ ဖြစ်စေ နိုင်ဘူးတည်း။
 (ဝိသုဒ္ဓါရုံ)

ရူပဘုံ၌ ကလာပ်နှင့် ရုပ်ရ လင်္ကာ

၁။ စက်-သော-ဝတ်-ဇီ၊ ဤလေးလီ၊ ရပြီ ပဋိမှာ။

၂။ စိတ္တဇ-ဆ၊ ဥတုဇ၊ ဆယ်ဝ ပဝတ္တာ။

၃။ ရူပဘုံရ၊ ကလာပ၊ ပေါင်းထစုဒ္ဓသာ။

၄။ ဃာ-ဇိန်- ကာယ၊ ဒွေဘာဝ၊ ပဉ္စကြဉ်လေပါ။

၅။ ရူပ ဘုံဆီ၊ ရုပ်တေဝီ၊ ရပြီ ပဝတ္တာ။

၆။ ဇရာ- မရဏ၊ ဝိကာရ၊ သဒ္ဓထပ်ကြဉ်ပါ။

၇။ ရူပ ဘုံက၊ ပန္နရ၊ ရကြပဋိမှာ။ (စံဝတီ)

အသညသတ်ဘုံ၌ ပဝတ္တိအခါရရုပ်

၁။ အဝိနိဗ္ဗောဂ၊ ဇီဝိတနှင့်၊ သုံးဝလဟု၊ တာဒိရူ၍၊
 စတုလက္ခဏာ၊ အာကာသာ၊ ပေါင်းပါ ဆယ့်ခုနစ်။

အသညသတ်ဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေအခါရရုပ်

၂။ ဇီဝိ-နဝ၊ အာကာသနှင့်၊ ဥပ-သန္တတိ၊ ဆယ့်နှစ်ရှိ၊
 ရဘိသညာ၊ ပဋိမှာ။

သင်္ဂြိုဟ်သရုပ်လင်္ကာများ

၂၁၁

အသညသတ်ဘုံ၌ မရရုပ်

- ၃။ ပဉ္စ ပသာဒ၊ ဘော-သဒ္ဒနှင့်၊ ဟဒယ-ဝိညတ်၊ ဧကဒသံ၊
မရအသညာ။ (ကိုင်းကုန်း)

အသညသတ်ဘုံ၌ရ ကလာပ်နှင့် ရုပ်လင်္ကာ

- ၁။ အသညာမှ၊ ဇီဝိတ၊ ဧက ပဋိမှာ။
၂။ လဟုတာဒေက၊ သုဒ္ဓဋ္ဌ၊ နှစ်ဝ ပဝတ္တာ။
၃။ အသညာရ၊ ကလာပ၊ ပေါင်းကသုံးပါးသာ။
၄။ ဇီဝိ-နဝ၊ လက္ခဏ၊ ကာသ- လဟုတာ။
၅။ အသညာက၊ သတ္တရ၊ ရကြပဝတ္တာ။
၆။ ဧရာ-မရဏ၊ လဟုတ၊ ငါးဝ ထပ်ကြည့်ပါ။
၇။ အသညာက၊ ဒွါဒသ၊ ရကြ ပဋိမှာ။
၈။ ကလာပ်အကုန်၊ ရုပ်အစုံ၊ ရတုံကာမမှာ။ (စံဝတီ)

၁၅၀၀ ကိလေသာ မြှောက်ပွားပုံ လင်္ကာ

- ၁။ နာမ်တေပညံ၊ ရုပ်နိပ္ပန်၊ လက္ခဏံ ရုပ်လေး။
၂။ သန္တန်နှစ်ဝ၊ မြှောက်ဆင့်ကာ၊ တစ်ရာငါးဆယ်ရေး။
၃။ ဆယ်ကိလေသာ၊ မြှောက်ဆင့်ကာ၊ ငါးရာတစ်ထောင်တွေး။

တဏှာအစစ် ၁၀၈- ရေတွက်ပုံ လင်္ကာ

- ၁။ တဏှာသုံးတန်၊ တည်ထားပြန်၊ အာကာသနှင့်မြှောက်၊
၂။ တဏှာအစစ်၊ တစ်ရာရှစ်၊ ဖြစ်၏ ကိုယ်မှာရောက်။

၂၁၂

သင်္ဂြိုဟ်သရုပ်လင်္ကာများ

အကုသလသင်္ဂဟ ဌာနတပ်ပုံ လင်္ကာ

၁။ လော-ကိုးမည်ရှိ၊ ဒိဋ္ဌိ-ရှစ်မည်၊ ခုနစ်မည်-မောဟ၊ ငါးဝ-
ဒေါသာ၊ ကိစ္ဆာ-လေးထုတ်၊ မာနုဒ္ဓစ္စ၊ သုံးမည်ရ၏။ ထိန-နှစ်မည်၊
ကြွင်းသည်ခြောက်ဝ၊ တစ်မည်ရ၊ပေါင်းက စုဒ္ဓသ။ (ဝိသုဒ္ဓါရုံ)

မိဿကသင်္ဂဟ ဌာန တပ်ပုံ လင်္ကာ

၂။ ပညာငါးမည်၊ လေးမည်ဝီရိ၊ သမာဓိတည်း၊ သတိ-စိတ္တ၊
မည်ရသုံးဖြာ၊ ဝေဒနာနှင့်၊ သဒ္ဓါ-ဝိတက်၊ နှစ်ချက်မည်ရ၊ ဝိစာရက
စသည်ကြွင်းရစ်၊ နှစ်ဆယ့်ရှစ်မှာ၊ တစ်မည်သာတည်း။ (ဝိသုဒ္ဓါရုံ)

ဗောဓိပက္ခိယ သင်္ဂဟ ဌာနတပ်ပုံ လင်္ကာ

၃။ ကိုးမည်ဝီရိ၊ ရှစ်ဆတိနှင့်၊ မှတ်သိဉာဏ်ငါး၊ လေးပါ၊
ကဂ္ဂတာ၊ ငွေ သဒ္ဓါတည်း၊ ပေက္ခာ-သင်္ကပ်၊ ပဿဒ်-ပီတိ၊ ဝိရတိ-
ဆန္ဒ၊ စိတ္တ-ကိုးပါး၊ တမည်ငြားသည်၊ ဌာန်ပြား-သုံးဆယ့်ခုနစ်တည်း။
(ဝိသုဒ္ဓါရုံ)

သင်္ဂြိုဟ်သရုပ်လင်္ကာများပြီး၏။